RUDOLF STEINER

PĂZITORUL PRAGULUI

EVENIMENTE ALE VIEȚII SUFLETEȘTI ÎN IMAGINI SCENICE DE RUDOLF STEINER

GA 14.3

CUPRINS

INTRODUCERE 5
CUPRINS 10
PERSONAJE, FĂPTURI ŞI EVENIMENTE 11
TABLOUL ÎNTÂI 14
TABLOUL DOI 47
TABLOUL TREI 62
TABLOUL PATRU 81
TABLOUL CINCI 89
TABLOUL ŞASE 99
TABLOUL ŞAPTE 115
TABLOUL OPT 128
TABLOUL NOUĂ 146
TABLOUL ZECE 155
Comentarii ale lui Hugo Reimann pe baza notelor Mathildei Scholl (Tablourile I, II) 175
TABLOUL ÎNTÂI 175
TABLOUL DOI 187
Comentarii ale lui Hugo Reimann pe baza notelor Mathildei Scholl (Tablourile III, IV) 197
TABLOUL TREI 197

TABLOUL PATRU 216

Comentarii ale lui Hugo Reimann pe baza notelor Mathildei Scholl (Tablourile V, VI, VII) 222

TABLOUL CINCI 222

TABLOUL ŞASE 229

TABLOUL ŞAPTE 241

Comentarii ale lui Hugo Reimann pe baza notelor Mathildei Scholl (Tablourile VIII, IX, X) 251

TABLOUL OPT 251

TABLOUL NOUĂ 259

TABLOUL ZECE 269

INTRODUCERE

Într-o retrospectivă a activităţii sale, Rudolf Steiner spunea că în activitatea sa se delimitează o primă perioadă, în care a căutat să justifice antroposofia în faţa gândirii ştiinţifice moderne, o a doua (1907–1914) legată cu precădere de cultivarea năzuinţelor sufletului omenesc, orientând întreg acest ansamblu spre artă; a treia perioadă – după război – avea ca ţel spiritualizarea gândirii ştiinţifice, pentru ca aplicaţiile acesteia să aducă rezultate practice.

Ciclul celor patru drame se înscrie deci în perioada a doua a activităţii sale, cea de cultivare a năzuinţelor sufletului uman. *Păzitorul Pragului*, a treia dramă, este reprezentată prima dată în 1912. Adevărurile cuprinse în dramă găseau răsunet, ele reprezentau un răspuns dat de ştiinţa spiritului năzuinţelor sufletului, căutărilor, problemelor care frământau omenirea pe toate planurile – ştiinţific, artistic, social – în pragul secolului XX. Este destul să amintim descoperirea, în ştiinţă, a fenomenului radioactivităţii: o parte din masa unui corp radioactiv dispare cu totul din spaţiu, înjumătăţindu-se într-o perioadă de timp bine determinată. Aceasta însemna apusul concepţiei privitoare la caracterul etern al materiei (principiul conservării masei). Energia devenea un principiu valabil dincolo de materie, dincolo de perceptibil şi de ponderabil. La celălalt pol, constatăm – mai ales în Viena acelor timpuri – dezvoltarea curentului spiritist, izvorât din dorinţa omului de a transcende cu orice preţ graniţa lumii materiale. Mediumurile – persoane aflate într-o stare de conştienţă nenormală – transmiteau mesaje, mai mult sau mai putin discutabile, dintr-o lume „de dincolo”, cea a defuncţilor. Citǎm aici acest curent doar

pentru a ilustra nevoia de dovezi despre o lume de dincolo de pragul morţii sau chiar de cel al conştienţei cotidiene, de veghe.

Pe de altă parte, în artă, impresioniştii – Monet, Pissaio, Cézanne ș.a. – găsiseră o manieră de a reda prin culoare impresia ce se naşte în suflet la perceperea unui peisaj. Culoarea era limbajul ce mijlocea între lumea simţurilor şi o lume sufletească de dincolo de ea. Ei erau conştienţi de existenta unei realităţi sufleteşti de dincolo de simţuri, la care ajungeau fiind stimulaţi de percepţie. Pasul următor îl constituie încercarea expresioniştilor – Kandinsky, Klee, Ronault ș.a. – de a reda prin culoare impresii sufleteşti, stări lăuntrice care de data aceasta nu sunt provocate de lumea simţurilor.

În domeniul social, amintim mişcările muncitoreşti şi ţărăneşti care au avut loc înainte şi după primul război mondial; este ca şi cum „ceva trebuie să se schimbe". Oamenii deveneau tot mai conştienţi de necesitatea activării unei forţe proprii, dincolo de structurile monarhice sau statale existente, forţă care îi transformă în individualităţi, responsabili de propriul destin şi implicaţi tot mai mult în procesul social.

Perioada de trecere către secolul XX ar putea fi deci caracterizată în domeniul civilizaţiei umane prin ceea ce, mai târziu, marele gânditor şi fizician Werner Heisenberg avea să numească „paşi peste graniţă". Şi putem spune că titlul celei de a treia drame a lui Rudolf Steiner, *Păzitorul Pragului*, sintetizează această problematică, lăsând să se întrevadă totodată şi soluţiile concrete, proprii contemporaneităţii. Deja prin lucrările publicate anterior, Rudolf Steiner, descifrând mesajul spiritului epocii noastre, preciza că omul are un simţ înnăscut al Adevărului, că individualitatea umană cuprinde în sine ceva necondiţionat

din exterior: disponibilitatea pentru perfecţionarea continuă prin receptarea şi asimilarea plenitudinii existenţei. Aceasta este şi calea pe care se poate întreptinde demersul „paşilor peste graniţă”. El ne spune însă că trecerea Pragului dintre lumi este legată de confruntarea cu o instanţă obiectivă, care îl păzeşte pe om să păşească peste acest Prag dacă este insuficient pregătit. Maria, unul din personajele principale ale dramei, aflată în faţa acestui Păzitor al Pragului(*Alte elemente despre Păzitorul Pragului pot fi găsite în literatura publicată în limba: ***Ştiinţa ocultă***; ***Cum se dobândesc cunoştinţe despre lumile spirituale?***, GA 10, Editura Triade, Cluj-Napoca, 1997; ***Pragul lumii spirituale***; ***Un drum spre cunoaşterea de sine***, ş.a.), afirmă despre el: „Tu, care de la-nceputul Pământului trebuie / Să păzeşti Pragul acestei împărăţii, tu ştii / Ce au nevoie, ca să-l poată trece, / Fiinţele ce ţin de felul şi de timpul tău / ... Eşti pus de'naltele puteri ale spiritului / Să opreşti pe mulţi din oamenii / Ce se apropie de poarta acestei împărăţii / Şi care, dacă ar trece Pragul, / Ar face-o spre pierzarea lor. Dar tu le poţi deschide celor care / Prin natura particulară a fiinţei lor / Înclină, şi se pot pătrunde deplin, / Spre-o astfel de iubire în sferele spiritului / Pe care zeii le-au predestinat-o / 'Nainte ca Lucifer să fi pornit lupta” (versurile 2069–2072; 2080–2090).

Cele patru drame arată diverse modalităţi de apropiere de Prag, ilustrând şi dificultăţile multiple întâmpinate de cel aflat pe calea cunoaşterii. În prezentările anterioare spuneam că, de la o dramă la alta, cei porniţi pe calea cunoaşterii se confruntă cu iluzii tot mai rafinate, cu încercări tot mai radicale şi că, treptat, libertatea lor capătă alte valenţe, provenită din integrarea conştientă în evoluţia omenirii şi a Universului. Dacă

primele două drame aveau ca scop unirea iubirii cu înţelepciunea, pentru ca acţiunea să fie benefică, cea de a treia, ***Păzitorul Pragului***, vrea să unească acţiunea contemporană cu curentele tradiţionale care au pregătit-o.
Încă în primul tablou vedem încercarea Alianţei miştilor de a lăsa liber accesul la avuţiile ei spirituale, determinată fiind de semnele percepute în planul înţelept al evenimentelor pământeşti, care arătau că în epoca nouă „serviciul sacru al templelor de iniţiere trebuie să se unească cu simţul comun omenesc", căutător şi el al adevărului. Înainte de aceasta însă trebuia să vină un om care „să toarne ştiinţa / Întemeiată numai pe raţiune şi simţuri / În astfel de forme ce pot permite / Înţelegerea reală a lumii spirituale". Faptul fusese împlinit de către Johannes Thomasius, care izbutise „să dea ştiinţei cerute de epoca noastră / O operă care, în limbajul ei, / Aduce dovada valorilor spirituale / Ce puteau fi găsite până acum numai / Pe căile miştilor, în templele de iniţiere" (tabloul întâi). Dar faţă de o astfel de iniţiativă nici Lucifer şi nici Ahriman (Despre aceste entităţi am vorbit în prefaţa la drama a doua – ***Încercarea sufletului***) – ca spirite potrivnice, forţe reale în Cosmos – nu puteau să nu intervină. Şi vedem cum ei vor să reţină în sfera lor spirituală ştiinţa „pe care Thomasius a putut s-o cucerească prin forţe pământeşti" (tabloul cinci). Aceste iţe trase de forţele ostile evoluţiei sunt demascate de-a lungul dramei. Se dezvăluie astfel şi substratul mai profund al aprigei pasiuni pe care o nutreşte Johannes pentru Theodora, pasiune pentru care ajunge să forţeze Pragul lumii spirituale – şi care ar putea ţine de o anecdotică minoră, dacă nu am cunoaşte dimensiunile realităţilor în care s-au înscris şi în care evoluează aceste personaje. Manevrele lui Lucifer o obligă pe Maria să îl înfrunte, demascându-i, în

tabloul trei, planul: „Fiindcă Johannes, prin fapta lui, / A desprins de tine fructul cunoașterii, / Prin care-odinioară i-ai ispitit pe oameni / Încerci acum să îl corupi printr-o iubire / Pe care, în planul destinului, el niciodată / Nu ar trebui să o resimtă pentru Theodora. / Vrei să combaţi acum înţelepciunea prin iubire, / Așa cum prin înţelepciune ai combătut iubirea”... „La începuturile Pământului ai fost ascultat / Când arătai fructele înţelepciunii, / Dar oamenii trebuie să primească / Fructele iubirii doar din sferele divine”. Să notăm şi simţul fin al Mariei în perceperea acelor „lăstari” sufleteşti atât de subtili, apăruţi pe calea cunoașterii, peste care trecem cel mai adesea fără să-i luăm în seamă: mândria, orgoliul cunoașterii, cu care a şi început discordia din obârşii, şi care ne aruncă iar în braţele lui Lucifer. Maria se angajează să ţină mereu la distanţă astfel de ispite. Ea ştie că gândurile pure ale omului sunt hrană pentru ierarhiile spirituale; pentru ea, cunoașterea „va fi un sacerdoţiu”.

Adevărurile pe care Maria le rosteşte în faţa lui Lucifer, demascându-i capcanele, îi permit să-l însoţească pe Johannes şi în faţa Păzitorului Pragului, susţinându-l, tocmai pentru că ea slujeşte acea iubire pe care zeii au predestinat-o înainte ca Lucifer să fi început lupta. De aceea poate face o afirmaţie valabilă pentru orice epocă: „Mereu va trebui să se găsească oameni care / S-asculte cu un cuget tare / Revelaţia iubirii zeilor, aşa cum odinioară / Au ascultat cuvântul cunoașterii de la Lucifer” (tabloul şapte).

Rezultatul durei experienţe trăite de Johannes Thomasius la Prag, trezirea din iluzia cu privire la propria persoană, îl va face ca, în finalul dramei, când noul dă mâna cu vechiul care l-a pregătit, înstăpânindu-se, el să îşi accepte locul, recunoscându-şi datoria de a-l consacra

slujbei devenirii pământeşti pe cel de al doilea om, care se trezeşte în el, având ca regulă strictă de viaţă ca „nimic din sinea proprie să nu tulbure / Acea muncă pe care nu el o împlineşte, dar care / Trebuie-mplinită prin cea de-a doua Sine a sa".

Complexitatea şi intensitatea dramatică a evenimentelor din această dramă conduc organic la cele ce se vor petrece în drama a patra, ***Trezirea sufletelor***.

ADRIANA ONOFREI şi GHEORGHE PAXINO
Michaeli, 2000

CUPRINS

Tabloul întâi. O sală în tonalitate albastru-indigo, antecameră a încăperilor consacrate de către o Aliantă a miştilor lucrărilor sale

Tabloul doi. Acelaşi spaţiu ca în tabloul precedent

Tabloul trei. În împărăţia lui Lucifer

Tabloul patru. O cameră în tonalitate roz-roşiatică, în casa lui Strader şi a Theodorei, soţia sa

Tabloul cinci. O cameră în acea căsuţă din pădure care a fost prezentată în ***Încercarea sufletului*** ca fiind căminul soţilor Balde

Tabloul şase. Un spaţiu care nu este limitat de pereţi artificiali, ci de forme vegetale arborescente, care se împletesc şi se ramifică în interior până în fundal

Tabloul şapte. Un peisaj din forme ale fanteziei, maiestuoase, alcătuite – în ansamblul lor – pe de o parte din vârtejuri de apă, iar pe de altă pare din vârtejuri de foc

Tabloul opt. Împărăţia lui Ahriman

Tabloul nouă. Un peisaj matinal, însorit şi prietenos

Tabloul zece. Templul Alianţei miştilor, care a fost prezentat în tablourile unu şi doi

PERSONAJE, FĂPTURI ŞI EVENIMENTE

Evenimentele spirituale şi sufleteşti expuse în această succesiune de tablouri scenice din *Păzitorul Pragului* sunt o continuare a celor ce au fost descrise de mine mai înainte, în ***Poarta iniţierii*** şi în ***Încercarea sufletului***. Ele alcătuiesc împreună un întreg.

În *Păzitorul Pragului* apar următoarele personaje şi entităţi:

I. PURTĂTORII ELEMENTULUI SPIRITUAL:

1. Benedictus, conducătorul Templului Soarelui şi instructorul unui număr de persoane care apar în Păzitorul Pragului. (În ***Poarta iniţierii*** şi în ***Încercarea sufletului***, Templul Soarelui este doar menţionat.)

2. Hilarius Gottgetreu, Marele Maestru al unei Alianţe a miştilor. (Încarnarea sa anterioară este evocată în ***Încercarea sufletului*** ca Marele Maestru al unei Confrerii spirituale.)

3. Johannes Thomasius, discipol al lui Benedictus.

II. PURTĂTORII ELEMENTULUI DEVOŢIONAL:

4. Magnus Bellicosus, numit German în ***Poarta iniţierii***, preceptor al Alianţei miştilor.

5. Albert Torquatus, numit Theodosius în ***Poarta iniţierii***, maestru de ceremonii al Alianţei miştilor.

6. Profesorul Copesius.

III. PURTĂTORII ELEMENTULUI VOINŢĂ:

7. Friedrich Trautmann, numit Romanus în ***Poarta iniţierii***, maestru de ceremonii în Alianţa miştilor. (Reîntruparea celui de al doilea maestru de ceremonii al Confreriei spirituale din ***Încercarea sufletului***.)

8. Theodora, o văzătoare. (În ea, elementul voinţă este transformat în clarvedere naivă.)

9. Doctorul Strader (inginer).

IV. PURTĂTORII ELEMENTULUI SUFLETESC:

10. Maria, discipolă a lui Benedictus

11. Felix Balde

12. Doamna Balde

V. FIINŢE DIN LUMEA SPIRITUALĂ:

Lucifer

Ahriman

VI. FIINŢE ALE ELEMENTULUI SPIRITUAL UMAN:

Dublul lui Thomasius

Sufletul Theodorei

Păzitorul Pragului

Philia, Astrid, Luna } entităţi spirituale care stabilesc legătura între forţele sufletului omenesc şi Cosmos

Cealaltă Philia, entitate spirituală care împiedică unirea forţelor sufletului cu Cosmosul.

Vocea conştiinţei.

Aceste fiinţe nu sunt concepute ca alegorii sau simboluri, ci sunt realităţi la fel de reale pentru cunoaşterea spirituală ca persoanele fizice.

1. Ferdinand Reinecke
2. Michael Edelmann
3. Bernhard Redlich
4. Franziska Demut
5. Maria Treufels
6. Luise Fürchtegott
7. Friedrich Geist
8. Caspar Stürmer
9. Georg Wahrmund
10. Marie Kühne
11. Hermine Hauser
12. Katharina Ratsam*.

* Aceştia sunt reîntruparea celor doisprezecc ţărani şi ţărănci din ***Încercarea sufletului***. (Întrucât numele lor sunt definitorii, ne permitem o traducere a lor în română, în aceeaşi ordine: 1. Ferdiand Vulpoiul; 2. Michael Nobilul; 3. Bernhard cel Onest; 4. Francisca Smerita; 5. Maria Stâncă de credinţă; 6. Luiza Temătoarea de Dumnezeu; 7. Frederic Spiritul; 8. Gaspar Vijeliosul; 9. Gheorghe Gura adevărului; 10. Maria Cutezătoarea; 11. Hermina Casnica; 12. Caterina cea Prevăzătoare – nota trad.)

Evenimentele din Păzitorul Pragului au loc la aproximativ treisprezece ani după cele din Poarta iniţierii. Modul de repetare a vieţilor, aşa cum se manifestă el în Păzitorul Pragului, nu trebuie considerat ca o lege general valabilă; el poate apărea la un anumit moment de cotitură a timpurilor. De aceea, evenimentele ce au loc, de pildă, în tabloul opt între Strader şi cele douăsprezece persoane (ţăranii şi ţărăncile, nota trad.) sunt posibile doar într-un astfel de moment. Entităţile spirituale care apar în Păzitorul Pragului nu sunt nici alegorii şi nici simboluri. Cel care recunoaşte lumea spirituală ca pe ceva real, poate, desigur, să înfăţişeze fiinţele care, în lumea suprasensibilă, au pentru el aceeaşi consistenţă ca şi oamenii fizici în lumea senzorială. Cine ia aceste fiinţe drept alegorii sau simboluri, acela nu va cunoaşte deloc caracterul evenimentelor înfăţişate în Păzitorul Pragului. Faptul că fiinţele spirituale nu au chip omenesc, cum este firesc să aibă în prezentarea scenică, este de la sine înţeles. Dacă autorul acestor „evenimente ale vieţii sufleteşti în imagini scenice” ar lua asemenea fiinţe drept alegorii, nu le-ar înfăţişa aşa cum o face. Împărtirea pesonajelor în grupe (3

x 4) nu este căutată sau preconceptă. Ea a rezultat – pentru gândirea ulterioară – din evenimentele concepute ca atare şi care de la sine dau naştere unei astfel de împărţiri. Autorului nu i-ar fi trecut niciodată prin minte să o conceapă astfel dintru început. Să îi fie permis să o prezinte aici ca pe un rezultat.

TABLOUL ÎNTÂI

O sală în tonalitate albastru-indigo, antecameră a încăperilor consacrate de către o Alianţă a miştilor lucrărilor sale. Se află aici, într-o discuţie liberă, douăsprezece persoane care sunt interesate – într-un fel sau altul – de strădaniile Alianţei miştilor. În afară de acestea, mai sunt Felix Balde şi dr. Strader. Tablourile înfăţişează evenimente detăşurate la vreo treisprezece ani după cele petrecute în Poarta iniţierii.

FERDINAND REINECKE:		În adevăr, chemare stranie Ne-adună-aici în ceasul ăsta. Ea vine de la oameni care, mereu la o parte De ceilalţi copii ai Pământului, Socot că-s demni de ţeluri spirituale-aparte. Acum însă ochiul lor spiritual A perceput în planul cosmic desluşit Că trebuie să se unească cu oamenii care, Făr'a avea iniţierea-n Templul lor spiritual,
	10	Duc lupta vieţii prin forţele proprii.

		Nu m-a atras acest gen de spiritualitate Ce se refugiază în mister. Prefer să mă ţin doar de gândirea sănătoasă Şi de simţul comun omenesc. Iar Alianţa spirituală care-acum ne cheamă Nu vrea prin asta să ne 'nalţe La ţelurile cele mai de sus ale iniţiatilor. Prin întorsături confuze de cuvinte mistice O să ne ţină în afara Templului ei
	20	Şi se va folosi dibaci de forţele noastre Doar ca de vocea poporului, să-şi întărească vrerile ei. Va trebui astfel s-ajungem doar ajutoare oarbe Pentru oamenii care, din înălţimea spiritului lor, Vor să privească înspre noi cu un aer de conducător. Ei niciodată nu ne vor găsi maturi Să facem fie şi numai un pas Spre-adevăratele comori ale Templului Şi spre lumina lor spirituală. De caut adevărata esenţă-a Alianţei, atunci Îmi pare-a fi numai orgoliu şi

		amăgire spirituală
	30	Sub haina umilinţei şi straiele profetului. Cel mai bine-ar fi să n-ai nimic de-a face Cu ce vor ei să ne ofere-aici ca-nţelepciune. Şi totuşi, pentru-a nu lăsa impresia Că ne împotrivim făr'să examinăm Această operă atât de tare lăudată, V-aş sfătui să ascultaţi întâi care-I Intenţia acestor purtători de-nţelepciune Şi să urmaţi apoi bunul simţ omenesc.
	40	De-ţi faci dintr-un astfel de simţ călăuză, Nu vei putea să cazi în ispita Ce vine din Templul mistagogilor.
MICHAEL EDELMANN:		Nu ştiu şi nu am presimţit niciodată Comoara spirituală ce-a fost încredinţată Acestor oameni ce caută acum puntea către noi. Cunosc totuşi mulţi de o natură aleasă Ce aparţin acestei Alianţe spirituale. Ei ţin cu totul secret izvorul ştiinţei Care-n mod cert li se revelă sufletului lor;

	50	Dar faptele şi viaţa lor arată cum că Izvorul din care ei creează trebuie să fie bun. Şi tot ce provine din cercul lor poartă Trăsăturile esenţiale ale adevăratei iubiri. Tot bună va fi deci şi intenţia de-a se uni, În scopul unei lucrări deosebite, cu oameni care, Deşi străini de calea miştilor, 'Şi-ncredinţează sufletul pornirii spre-adevăr Şi ţelurilor unei vieţi spirituale-adevărate.
BERNHARD REDLICH:		Îmi pare că aici prudenţa-i prima datorie.
	60	Ei, miştii, văd că se-apropie acele timpuri Ce trebuie să pună capăt stăpânirii lor. În viitor, raţiunea se va interesa prea puţin despre Ce au visat templele de iniţiere privitor la adevăr. Şi dacă Alianţa ne propune astfel de ţeluri Ce par înţelepte pentru gândirea comună, Va fi îndreptăţit să ne unim cu ea. Ar face însă bine să se ferească de

		haina mistică, De vrea să treacă dincolo de poarta ce separă De lăcaşul ei cealaltă lume,
	70	Ca un domeniu al luminii sublime. Căci pentru-această lume contează prea puţin Cum se apreciază pre sine slujitorii ei. Ea nu-i va preţui mai mult Decât apar ei opiniei generale.
FRANZISKA DEMUT:		Chiar multe din ce trebuie s-aud aici Îmi sună precum cuvintele acelor oameni care Sunt orbi faţă de-adevărata lumină a spiritului, Ce îşi revarsă razele nobile ale înţelepciunii Din lăcaşurile de iniţiere spre lumea din afară
	80	Spre mângâierea şi vindecarea sufletelor. Doar cel ce-şi luminează inima cu-această lumină Şi-şi încălzeste sufletul cu ea E-n stare-a recunoaste-nsemnătatea ăstui ceas. Imperiul misticii profunde trebuie să se deschidă Şi pentru oameni care se simt prea slabi

		Ca să primească, după-ncercări mai grele sufleteşti, Lumina spirituală în lăcaşurile de iniţiere.
MARIA TREUFELS:		Mulţime de semne sigure arată-acum Că trebuie să survină mari schimbări
	90	În sufletele ce se străduie a urma Călăuzirea pe drumul pământesc al omului. Dar asta nu înseamnă că drumurile miştilor Pot duce la acele ţeluri care Aduc puternice forţe sufletelor. Îmi pare că epoca noastră pretinde-ndrumători Care prin folosirea forţelor naturale Să ştie să unească geniul cu îndemânarea, Şi care, lucrând la opere pământeşti, Să se simtă utili în mersul lumilor.
	100	Că ei, chiar pentru operele spirituale, Caută rădăcinile în solul matern al adevăratei realităţi. Asta-i va face să străbată calea Salvării oamenilor departe de visătorie. Pătrunsă de-această părere, Eu recunosc în fiinţa doctorului

		Strader Acele forţe care sigur sunt mai potrivite În îndrumarea sufletelor decât cele ale miştilor. Mult timp a trebuit să fie resimţit dureros Faptul că, prin minunatele creaţii ale tehnicii,
	110	I s-au impus atâtea cătuşe Liberului impuls spiritual al sufletului uman. Dar iată că se-ntrezăreşte o speranţă, La care până de curând nimeni nu putea visa. 'N-atelierele lui Strader sunt deja active, În mic, lucrări minunate ce vor schimba În mare întreaga tehnică Şi-o vor elibera de-acea povară Ce-apasă astăzi încă multe suflete.
STRADER:	120	Tocmai s-a vorbit plin de speranţă Despre-acea lucrare ce-mi pare reuşită. E-adevărat, ea trebuie încă să treacă puntea Ce duce de la experiment la viaţa concretă. Dar până-acum expertul a găsit Că, tehnic, totul este posibil.

		Să-i fie deci permis inventatorului acestei opere Să își exprime-aici liber părerea Asupra propriei sale realizări. Ar vrea să i se ierte cuvinte ce unora Li s-ar părea lipsite de modestie,
	130	Dar care vor doar să descrie sentimentele Din care au izvorât forţele pentru opera sa. Se vede că în cursul vieţii pământeşti a omului Orice-acţiune se desprinde de sentiment şi suflet Şi cade într-o existenţă fără suflet Cu cât spiritul învaţă să stăpânească mai mult Forţele pe care le poate-ntâlni în viaţa concretă. Din zi în zi tot mai mecanic Decurge munca ce creează valorile vieţii, Şi-odată cu munca, viaţa însăşi.
	140	S-au inventat minuţios, desigur, multe Ce s-ar putea dovedi-n adevăr eficiente, Încât tehnica rece şi modul de lucru Să nu paralizeze viaţa sufletului Şi ţelurile cu adevărat spirituale ale omului.

		Puţin s-a obţinut însă prin această strădanie, Căreia importantă i se părea doar întrebarea Privind raporturile oamenilor între ei. Şi multe ceasuri grele-am meditat Asupra acestei enigme existenţiale.
	150	Mereu a trebuit să-nţeleg că rodul cugetărilor mele Nu conţinea nimic din adevăratele valori ale vieţii. Chiar mă simţeam aproape de părerea amară Cum că-n destinul cosmic e prestabilit Că marşul triumfal în planul material Ar trebui să se arate ostil dezvoltării spirituale. Dar ceea ce putea să pară o-ntâmplare Mi-a adus izbăvire din hăţişul gândurilor. Făcând experimente ce erau Cu totul străine de-această cercetare,
	l60	În sufletul meu au izbucnit brusc Idei care mi-au indicat calea cea bună. Urmă un experiment după altul, Şi-apoi pe masa de lucru apăru în

		fine Acordu-armonios de forţe care, În dezvoltarea lor deplină, cândva, Vor oferi, prin mijloace pur tehnice, Acea libertate-n care sufletele se pot dezvolta. Nimic nu-i va mai sili de-acum pe oameni Să-şi ducă existenţa visând, ca plantele,
	170	În locuri de muncă strâmte şi fără demnitate. Forţele tehnicii vor fi astfel repartizate Încât fiece om, în propriul lui cămin, Construit după gustul său, Să se poată sluji de ele comod. A trebuit să vorbesc întâi de-această experientă, Spre-a nu lăsa nefundamentat Ce-am vrut să spun privitor la acel apel Pe care Confreria rosicruciană, acum, Îl adresează oamenilor din afara cercului lor.
	180	Când sufletele oamenilor se vor fi dezvoltat deplin Şi se vor putea găsi în propria lor fiinţă, Atunci vor acţiona minunat acele

		impulsuri Ce fac ca spiritul să tindă veşnic spre spirit. De-aceea, o gândire sănătoasă are-acum Doar cel ce vrea s-admită că acea chemare Corespunde-n totul semnelor pe care le percepem. Iar fraţii întru spirit vor ca în viitor Să lase liber accesul la 'naltele comori Tuturor oamenilor, fiindcă toţi trebuie să le pretindă.
FELIX BALDE:	190	Cuvintele ce tocmai au fost rostite-aici Vin dintr-un suflet care a putut Să dăruie timpului nostru valori adevărate De viaţă, în sfera existenţei senzoriale. Pe-acest teren, azi, nimeni nu va vrea Să se măsoare cu doctorul Strader. Eu însumi pe cu totul alte căi Am găsit ceea ce sufletul are nevoie. De-aceea-ngăduiţi-mi şi mie un cuvânt. Destinul mi-a indicat foarte clar
	200	Să caut comorile ce se deschid omului Înlăuntrul sufletului său.

		Mi s-a părut că aflu-acolo lumina- nțelepciunii Ce poate desluşi corect valorile vieții. Discipolatul mistic mi-a fost dăruit În singurătate şi prin contemplare. Şi am putut să-nvăț pe-această cale Că tot ce-acum voieşte să facă din om Stăpânul împărăției de forțe a simțurilor Îl face numai o ființă oarbă
	210	Ce-şi duce drumul prin întunecimi. Chiar şi comorile ştiinței, smulse materiei Prin folosirea simțurilor şi a rațiunii, Sunt doar o tatonare-n sfere- ntunecate. Eu ştiu că numai căile miştilor Pot duce la adevărata lumină a vieții. Am mers eu însumi pe-aceste căi de adevăr, Ca om care se străduia făr' ajutor străin. Dar asta nu e cu putință întregii omeniri. Ştiința prin simțuri şi gândirea prin intelect,
	220	Când vor să se opună, sfidând, luminii

		Ce străluceşte de la obârşiile Pământului În locurile sacre ale adevăratei mistici, Se-aseamănă doar cu un trup Ce trebuie să rămână fără conţinut sufletesc. De-aceea plini de iubire ar trebui să apucăm Mâna care se-ntinde-acum din Templul La pragul căruia strălucesc trandafiri de lumină, Împodobind, plin de-nţeles, simbolul morţii.
LUISE FÜRCHTEGOTT:		Un om ce-şi simte demnitatea sufletului
	230	Se poate referi doar la propria-i judecată Când vrea să ştie despre spirit şi despre lumi spirituale Şi vrea să se găsească-n ele cu adevărat. Cel care se supune cu-ncredere oarbă Unei călăuziri exterioare, se pierde pe sine. Lumina însăşi ce-am vrea s-o simţim în propriul lăuntru Ca forţă-a celei mai 'nalte-nţelepciuni, Ea e menită să fie recunoscută de

		spirit Doar dacă adevărul ei poate fi dovedit. Lumina poate deveni periculoasă pentru cel
	240	Ce fără argumente-ar vrea să se-ncline ei. Căci prea adesea sufletului, pe această cale, 'I-apare ca imagine a temeliei lumilor Doar ceea ce ţâşneşte din dorinta lui inconştientă.
FRIEDRICH GEIST:		Ar trebui ca fiecare om să simtă pornirea De-a înţelege-n mod real căile miştilor. Îmi pare că iluzie şi nu adevăr trebuie Să afle cel care, încă 'nainte de-a se strădui, Şi-a prefigurat deja-n suflet ţelul străduinţei. Se spune însă despre mist că el se comportă
	250	Faţă de ţelul lui de adevăr Ca oamenii care vor să contemple Din vârf de munte frumuseţea unui peisaj. Ei aşteaptă să ajungă mai întâi sus Şi nu-şi descriu dinainte priveliştea La care drumeţia lor trebuie să îi

		conducă.
FERDINAND REINECKE:		În ceasul ăsta să nu ne întrebăm Cum trebuie să se situeze omul fată de-adevăr. Desigur, fraţii Alianţei nu vor vrea S-audă de la noi astfel de lucruri.
	260	Deja mi-a ajuns la ureche Că un eveniment cu totul deosebit A constrâns Alianţa să se gândească la noi. Thomasius, care de mulţi ani deja Aparţinea unui curent spiritual Ce se consacrase ţelurilor miştilor, A-nţeles să folosească-acele forme-ale ştiinţei În care timpul nostru are-ncredere Drept înveliş pentru acea înţelepciune Care să ne deschidă drumul spre iniţiaţi.
	270	Prin procedeul ăsta, el a reuşit Să smulgă-aplauzele unor cercuri largi Pentru scrieri care-mprumută aprenţă logică, Şi care totuşi contin doar exaltare mistică. Chiar cercetători pe care trebuie să-i socotim serioşi Se-aprind pentru mesaju-acestui bărbat, Contribuind astfel la faima sa

		Pe care o vedem crescând periculos. De-această consecinţă se tem iniţiaţii, Fiindcă asta ar distruge-atunci părerea
	280	Că-nţelepciunea le-ar fi transmisă numai lor. De-aceea se străduie să ia sub oblăduirea lor Ceea ce se răspândeşte prin Thomasius. Ei vor să dea impresia că de mult timp Ar fi ştiut că-acest mesaj Urma s-apară acum în lume Şi să slujească operei lor după un plan anume. Iar dacă-acum ei izbutesc, prin viclenie, Să ne atragă-n cercul lor, Vor arăta apoi întregii lumi că
	290	Thomasius şi mesajul lui au fost În mod înţelept trimişi de puterile destinului, Şi astfel, încrederea-n importanţa lor mondială Ar trebui s-ajungă şi la oamenii mai simpli.
CASPAR STÜRMER:		Că şcoala asta a miştilor vrea mereu Să îşi asume cu-ndrăzneală conducera umanităţii,

		Ne-arată mai întâi cât de puţin respect Resimte ea faţă de ceea ce bunul simţ omenesc A putut cuceri pentru-adevărata salvare-a oamenilor, De când s-a putut demonstra că natura şi sufletul
	300	Pot fi explicate în mod pur mecanic. E chiar penibil, pentru o gândire liberă, cum Un cap atât de luminat ca doctorul Strader Se poate-arăta înclinat spre iluzia miştilor. Cel care stăpâneşte astfel mecanismul forţelor, Ar trebui s-ajungă-a recunoaşte şi cât de necesară Se dovedeşte pentru ştiinţa sufletului Zdrobirea oricărei mistici. El ar trebui să vadă cum în falsa ştiinţă Pe care-acum Thomasius o anunţă lumii,
	310	Chiar cea mai mare agerime-a minţii Se poate uni cu fantezia sălbatică De-ndată ce ea cade pradă acestei iluzii. Şi dacă-n locul artei miştilor,

		Thomasius S-ar fi pregătit pentru opera sa Prin riguroasă disciplină a gândirii conform cu natura, Desigur că prin aptitudinile sale S-ar fi copt unele fructe-ale ştiinţei nobile. Pe calea însă pe care-a apucat-o Se poate dezvolta doar o eroare funestă.
	320	O astfel de eroare, Alianţei îi poate apărea Ca foarte utilă pentru scopurile ei. Ea capătă astfel recunoaşterea prin iluzia Că ştiinţa a demonstrat acum riguros Ceea ce sufletele oamenilor visează drept cunoaştere.
GEORG WAHRMUND:		De poate rosti cineva cuvinte ca cele pe care A trebuit să le-asculăm, cu durere, acum, Asta ne-arată clar cum în timpul nostru E încă foarte slab dezvoltată acea- nţelegere Ce se revarsă din mersul vieţii spirituale.
	330	Dar să privim spre timpurile vechi Şi să scrutăm ce trăia-n sufletele oamenilor

		'Nainte ca ştiinţa care înfloreşte-acum Să fi putut să se revele chiar numai ca germene. Atunci vom găsi că Alianţa miştilor, În ceasul ăsta, împlineşte-un act Înscris în planul Universului. Trebuia aşteptată marea operă care I-a reuşit lui Thomasius. Nou este-n ea drumul pe care lumina spiritului
	340	Trebuie să lumineze-n el sufletul uman. Şi totuşi acestă lumină-acţionează În tot ce oamenii au putut crea pe Pământ. Dar unde era izvorul acestei lumini care Putea să strălucescă sufletelor inconştient? Semnele toate indică Mistica, ce îşi avea Sălaşul tainic în locurile de iniţiere 'Nainte ca raţiunea să-i poată conduce pe oameni. Alianţa spirituală ce ne-a chemat aici, Ea vrea să răspândească lumina Misticii
	350	Asupra acelei opere care, din gândirea umană, Aspiră curajos la cunoaşterea

		spiritului. Iar noi, cărora ne e dat să zăbovim În locul ăsta sacru, în ceasul grav al destinului, Noi trebuie să fim cei dintâi neiniţiaii Ce vor vedea ţâşnind scânteia divină Din înălţimile spiritului spre-adâncurile sufletului.
MARIE KÜHNE:		Thomasius nu are nevoie de protecţia oferită De rosicrucieni, pentru-a putea descrie În modul cel mai ştiinţific
	360	Drumul sufletului prin multe vieţi pe Pământ, Şi prin tărâmurile spirituale. Prin fapta asta, acea lumină a înalturilor, Spre care templele miştilor îi conduc pe oameni, E revelată chiar şi-acelor oameni care Trebuie să evite pragul unor astfel de locuri. Thomasius merită toată stima, Pe care-a şi primit-o din belşug, Fiindcă el a dat gândirii acea libertate Pe care şcolile miştilor voiau să i-o refuze.

HERMINE HAUSER:	370	În viitor, rosicrucienii vor putea trăi Doar în amintirea oamenilor. Ceea ce cheamă ei în ajutor în clipa asta, Când îşi va conştientiza propria forţă Va submina temeliile Templului. Cutezători, ei vor să unească-n viitor Lăcaşurile de iniţiere cu raţiunea şi ştiinţa. De-aceea Thomasius, căruia atât de binevoitori Îi deschid în ceasul ăsta poarta Templului, Va trece, pentru posteritate, drept învingătorul lor.
STRADER:	380	Am fost mustrat fiindcă, după mine, Face bine cel ce se declară dispus Ca împreună cu-Alianţa miştilor Să sprijine opera concepută de Thomasius. Un vorbitor a găsit apăsătoare părerea mea Fiindcă-ar fi trebuit să ştiu ce periculoasă-i Mistica Pentru adevărata cercetare-a sufletului. Dar genul ăsta de spiritualitate Eu l-am simţit ades ca cel mai de-nţeles Când m-am dăruit deplin fiinţei ce

		m-a legat
	390	De mecanismele pe care eu însumi le-am creat. Modul cum stăteam în faţa operei mele Îmi arăta esenţa locurilor de iniţiere Şi-adesea-n timpul muncii am gândit: Ce pot fi eu pentru un om care încearcă numai Să ştie cum actionează forţele Pe care eu le-am implantat mecanismului; Şi ce sunt însă pentru un suflet Căruia iubitor vrau să-i deschid lăuntrul meu? Eu datorez acestui mod de a gândi faptul
	400	Că-nvăţăturile ce provin de la mişti Mi-au putut revela adevărata lor esentă; Aşa încât, fără să fiu iniţiat, eu ştiu Că, în lăcaşurile de iniţiere, sufletele zeilor Se deschid, iubind, sufletelor oamenilor.
KATHARINA RATSAM:		Cuvintele nobile privitoare la locurile de iniţiere, Pe care doctoruI Strader tocmai le-a rostit, Desigur vor găsi aprobare chiar şi

		la acele suflete Ce au trebuit să rămână, ce-i drept, departe De poarta prin care-au putut trece iniţiaţii,
	410	Dar cărora le-a devenit familiar Tot ce învată-aceşti iniţiaţi. Că înclinau părinţii noştri să creadă Că miştii ar fi duşmanii adevăratei lumini, E de-nţeles. Oprit le era sufletelor lor Chiar şi presimţirea a ceea ce templele Ascundeau tainic înlăuntrul lor. Azi nu mai este-aşa. Mistii nu mai ţin Închisă cu totul lumina lor: ei vestesc lumii Ceea ce neiniţiaţii au voie să ştie.
	420	Şi multe suflete care-au primit această lumină Şi i-au dat viaţă înlăuntrul lor, Au simtit această vieţuire ca trezire A forţelor sufleteşti care, 'nainte, cuprinse de somn, Lucrau inconştient înlăuntru. (Se aude ciocănind de trei ori.)
FELIX BALDE:		Se-apropie, iată, stăpânii acestui loc. O să puteţi auzi cuvintele lor. Le vor înţelege şi le vor presimţi ca

		lumină Doar sufletele care nu se lasă Orbite de prejudecată.
	430	Puternică se va arăta forţa iniţiaţilor Acolo unde va găsi voinţă bună-n inimi, În stare să sacrifice iluzia Atunci când adevărul străluceşte. Zadarnică se va dovedi însă acolo unde Voinţa e-nţepenită în iluzie Şi a ucis simţul adevărului.
FERDINAND REINECKE:		Când omul vrea, prin meditare- asupra sa, Să se cunoască înlăuntrul său, se poate Să-şi pună-n faţa sufletului un astfel de cuvânt.
	440	În ce priveşte însă apariţia acestei Alianţe a miştilor, E mult mai bine să rămâi la relatările Credibile ale istoriei Referitoare la aceste Confrerii spirituale. Iar ele-arată că mulţi oameni s-au lăsat Ademeniţi 'n-aceste temple de iniţiere când, În cuvinte misterioase, li se vestea Că în aceste temple sufletul, treptat,

		s-ar înălţa De la trepte inferioare de înţelepciune La trepte 'nalte, şi-n cele din urmă
	450	Ar dobândi vederea spirituală. Cel ce urma ademenirea afla că-n gradele inferioare I se îngăduia să vadă semne Şi să gândească asupra conţinutului lor. Putea spera că pe trepte superioare i se va dezvălui Semnificaţia semnelor şi, astfel, Înţelepciunea. Ajuns aici, descoperea Cum că maeştrii ştiau puţin Despre sensul acestor semne Şi că despre lume şi viaţă
	460	Revelau doar cuvinte fără importanţă. Şi dacă nu era ameţit de aceste cuvinte Şi nu cădea în vanitate, El se-ntorcea de la o astfel de-aiureală. În ceasul ăsta poate că-i mai bine Nu doar s-asculţi atent cuvinte ce zidesc Ci să fii gata să asculţi şi relatările istoriei. (Se aud iar trei ciocănituri.)

		(Intră Marele Maestru al Alianiei miştilor, Hilarius Gottgetreu. Este urmat de Magnus Bellicosus, al doilea preceptor, de Albert Torquatus, primul maestru de ceremonii şi de Friedrich Trautmann, al doilea maestru de ceremonii. Cei adunaţi mai înainte aici se despart şi se regrupează iar în cele două părti ale sălii.)
FRIEDIRCH TRAUTMANN, al doilea maestru de ceremonii:		
		Iubiţi prieteni, momentul ăsta care Pentru prima dată vă uneşte cu noi La poarta sacră, străveche, a Templului nostru,
	470	E plin de importanţă şi pentru voi şi pentru noi. Chemarea pe care v-am adresat-o Ne-a fost impusă de semnele pe care Marele Maestru le-a putut citi în planul Plin de-nţelepciune al evenimentelor pământeşti. Acolo se arată clar că-n epoca noastră Serviciul sacru-al templelor de iniţiere Trebuie să se unească cu simţul comun omenesc, Care, departe de drumul miştilor,

		Caută adevărul.
	480	Dar şi semnele planului cosmic spuneau că 'Nainte de-a se împlini aceasta, Trebuie să vină un om care să toarne ştiinţa, Întemeiată numai pe raţiune şi simţuri, În astfel de forme ce pot permite Înţelegerea reală a lumilor spirituale. Şi asta s-a-ntâmplat. Thomasius a izbutit Să dea ştiinţei cerută de epoca noastră O operă care, în limbajul ei, Aduce dovada valorilor spirituale care
	490	Puteau fi găsite până acum numai Pe căile miştilor, în templele de iniţiere. Opera asta trebuie să devină acum legătura solidă Ce vă va uni cu noi în viaţa spirituală. Prin opera asta veţi putea afla Ce bine-ntemeiate-s învăturile noastre Şi asta vă va conferi forţa de a primi încrezători De la noi şi acea ştiinţă care se deschide

		Doar pe căile miştilor. Se va putea dezvolta astfel vie şi roditoare
	500	Viaţa care uneşte-armonios simţul comun Cu disciplinele de iniţiere.
MAGNUS BELLICOSUS, al doilea preceptor:		
		Cuvintele fratelui nostru au vrut să v-anunţe Că semne grave cosmice ne-au împins Să vă chemăm la pragul Templului nostru. Îndată, Marele Maestru, prin cuvintele sale, Vă va motiva temeinic sensul acestei chemări. Eu sunt obligat, în măsura-n care e necesar, Să vă vorbesc şi despre acel mare om A cărui operă ne-a reunit astăzi.
	510	'Nainte de-a se simţi atras către ştiinţă Printr-o chemare lăuntrică a spiritului, Thomasius s-a consacrat picturii. În câmpul artei sale, el a putut dezvolta Bogatele lui daruri abia când a intrat

		În cercul celor consacraţi adevăratei Mistici Şi care l-au condus la Marele Maestru, Care-a putut să îi arate primii paşi Ai contemplării spirituale, În sensul adevăratei înţelepciuni.
	520	Purtat în înălţimi spirituale Şi vieţuindu-se-n puterile creatoare, El a pictat tablourile ce puteau acţiona ca fiinţe. Ceea ce pe alt artist l-ar fi împins Să tindă cu forţă spre cele mai înalte ţeluri, Punându-se cu iscusinţă-n evidenţă, Pe el l-a făcut să folosească Aptitudinile dobândite doar în modul care S-ar dovedi cel mai tămăduitor pentru oameni. Lui i-a fost clar că ştiinţa spiritului
	530	Ar fi realmente bine-ntemeiată numai dacă Simţul pentru ştiinţă şi gândirea riguroasă Ar fi eliberate prin spiritul artistic De patima rigidă-a formelor şi întărit lăuntric Pentru o vieţuire reală a existenţei ce ţine de Cosmos.

		Creaţia artistică ce i-ar fi putut sluji Fiinţei sale, Thomasius a jertfit-o astfel, Deliberat, spiritului omenirii. O, prieteni, recunoaşteţi fiinţa-acestui om, Veţi înţelege astfel chemarea Alianţei noastre
	540	Şi nu veţi mai pregeta să o urmaţi.
HILARIUS GOTTGETREU, Marele Maestru:		
		În numele acelui spirit ce se vesteşte sufletelor În locurile noastre de iniţiere Ne-nfăţişăm în clipa asta-n faţa oamenilor Ce pân-acum n-au avut voie S-audă cuvântul ce răsună tainic aici. Puterile ce-ndrumă ţelurile evoluţiei noastre pământeşti Nu s-au putut revela la-nceputuri În plină lumină tuturor oamenilor. Aşa cum în trupul copilului abia treptat
	550	Se maturizează şi se-ntăresc forţe Menite a fi mai târziu purtători ai cunoaşterii, Aşa a trebuit să se dezvolte ca un tot Şi ceea ce este omenirea în mersu-i pe Pământ.

		La început trăiau confuz impulsurile sufletelor Ce mai târziu urmau să se arate demne A contempla lumina spiritului din lumile înalte. Dar la-nceputul Pământului, sublime fiinţe spirituale Au fost trimise din sfere superioare de existenţă Ca-ndrumători înţelepţi ai oamenilor.
	560	Ei cultivau în sanctuarele Misticii Forţele spirituale care s-au revărsat tainic În sufletele celor ce nu puteau să ştie nimic Despre înalţii lor îndrumători. Iar mai târziu, înţelepţii maeştri au putut Să-şi ia discipoli dintre oamenii care, Printr-o viaţă de-ncercări plină de renunţări, S-au dovedit maturi pentru a fi iniţiaţi În ţelurile miştilor şi-n învăţăturile înţelepciunii. Târziu, când aceşti discipoli ai primilor maeştri
	570	Au putut cultiva demn nobila comoară,

		Sublimii învăţători s-au întors În sfera lor proprie de viaţă. Discipolii zeilor şi-au ales atunci Oameni care să le urmeze La vegherea comorii spiritului; Aşa s-a mers de la o epocă la alta. Până acum, adevăratele şcoli ale miştilor Au provenit din primele, care, Şi ele, provin de la spirite şi mai înalte.
	580	Noi cu evlavie cultivăm în acest loc Ceea ce ni s-a transmis de la părinţii noştri. Şi niciodată nu vă vom vorbi de meritele Câştigate în slujbele noastre, Ci doar de harul înaltelor Puteri spirituale Ce îşi aleg ca mijlocitori oameni slabi Şi le-ncredinţează acele comori Ce zămislesc în suflet lumina spiritului. În ceasul ăsta ne revine nouă, Prea scumpi prieteni, să vă dăm accesul
	590	Spre-aceste comori; cu-adevărat, semnele Ce se revelă-n planul cosmic ochiului spiritual Sunt pline de promisiuni.

FERDINAND REINECKE:		Voi vă luați din lumi îndepărtate motivele Ce vor să ne demonstreze că trebuie Să ne unim cu voi şi, astfel, operei Pe care Thomasius a dăurit-o lumii Să-i fie conferită valoarea ei adevărată. Dar oricât de frumos sună ce ne-aţi spus, Nu poate sufoca în inimile noastre simple
	600	Părerea că această operă se va dovedi Prin forţa proprie eficientă, De poartă-n ea ceea ce sufletele au nevoie. Ea trebuie să fie importantă pentru că ştiinţa, Şi nu ceea ce Mistica ne oferă, Susţine-n opera asta cunoaşterea spiritului. Şi dacă e aşa, cum ar putea fi operei util Ca drumul să-i fie deschis de-aplauzele miştilor Şi nu de propria-i valoare?
ALBERT TORQUATUS, primul maestru de ceremonii:		
		Știința care, prin Thomasius,
	610	Atât de bine fondată, se deschide lumii,

		Nu are nimic de câştigat sau de pierdut Prin recunoaşterea noastră sau a voastră. Prin ea se poate însă găsi drumul Pe care oamenii se-ndreaptă spre Mistică. Iar opera lui se va fi împlinit doar pe jumătate De va voi să fie un ţel şi nu o cale. Vă revine vouă să-nţelegeţi că acum A sosit momentul să uniţi raţiunea Cu drumurile miştilor şi, astfel,
	620	Să daţi vieţii spirituale-a lumii noastre Forţa ce poate acţiona Doar dacă se revelă la timpul potrivit. (Cortina cade.)

TABLOUL DOI

Acelaşi spaţiu ca în tabloul precedent. Cei reuniţi aici mai înainte au plecat. Sunt în scenă: Hilarius Gottgetreu, Marele Maestru, Magnus Bellicosus, al doilea preceptor, Alben Torquatus, primul maestru de ceremonii, Friedrich Trautmann, al doilea maestru de ceremonii, Maria şi Johannes Thomasius. Dintre cei adunaţi la început au rămas numai Felix Balde şi doctorul Strader.

HILARIUS GOTTGETREU (către Thomasius):

		Ce ai înfăptuit tu, fiul meu, trebuie să primească Pecetea străvechii ştiinţe sacre Şi să i se confere-n acest lăcaş de iniţiere Forţa de binecuvântare rosicruciană. Ce tu ai dat lumii, trebuie, prin noi, Să-i fie jertfit spiritului şi astfel Să devină roditor în toate lumile care
	630	Pot pune forţa omului în slujba devenirii cosmice.
MAGNUS BELLICOSUS, al doilea preceptor:		
		Ca tu să dai această operă lumii, A trebuit ani mulţi să stai departe De ceea ce odată era cel mai iubit de sufletul tău. Era alături de tine un îndrumător spiritual; S-a-ndepărtat de tine pentru ca sufletul uman Să îşi dezvolte-n tine pe deplin propriile forţe. Prietena scumpă te-nsoţea; Te părăsi şi ea, fiindcă tu trebuia să afli Ceea ce oamenii pot descoperi doar dacă
	640	Urmează în ei înşişi puterilor sufletului. Curajos, ai biruit încercarea.

		Ce spre salvarea ta ţi-a fost luat, Pentru salvarea ta-ţi va fi acum redat. Prietena e-n faţa ta; te-ntâmpină În Templu, urmând dorinţei noastre; Şi îl vei saluta curând şi pe maestru. Uniţi cu noi, prietenii ce stau la pragul Templului Voiesc şi ei să te salute Ca aducător al cunoaşterii.
FELIX BALDE (lui Thomasius):		
	650	Prin fapta ta, Mistica, ce până acuma tindea Prin contemplare lăuntrică spre lumina spiritului, E-ncredinţată-acum cunoaşterii Ce vrea să se aplece doar spre existenţa senzorială.
STRADER (lui Thomasius):		Şi pentru sufletele ce caută cunoaşterea spiritului, Deşi viaţa le leagă de materie, Tu ai putut găsi şi pentru ele căile care, Potrivit lor, duc la lumină.
THOMASIUS:		Sublim maestru şi voi, nobili domni, Voi credeţi că vedeţi în mine-un om
	660	Căruia lupta aspră şi forţa spiritului i-au permis Să fac'o operă pe care o lăudaţi şi pe care Vreţi s-o luaţi sub oblăduirea voastră.

		Voi vă gândiţi că ea va ajunge cândva Să-mpace ştiinţa, cum este concepută ea azi, Cu sfânta, străvechea Mistică. Şi-n adevăr, dacă doar vocea propriului suflet Ar putea să-mi dea încredere în operă, Cuvântul vostru ar putea cu siguranţă Să împlinească asta.
FRIEDRICH TRAUTMANN:		
	670	Cuvintele maestrului nostru exprimă totuşi, Fără-ndoială, doar ceea ce voi înşivă simţiţi În sufletul vostru. Iar vocea lăuntrică Nu are nevoie de nici o confirmare.
THOMASIUS:		De-ar fi aşa, o, eu v-aş sta acum Smerit 'nainte, implorând înalta-ngăduinţă Ca Templul să îmi poată bincuvânta lucrarea. Şi încă puteam crede asta Când am aflat că vreţi Să îmi luaţi sub protecţia voastră opera
	680	Şi să-mi deschideţi poarta care altminteri Nu se deschide decât iniţiaţilor. Dar sufletului meu i s-a deschis,

		Pe drumul ce m-a dus spre voi, O lume la care-s sigur că nu vreţi Acum să mă conduceti. Ahriman stătea În faţa mea, în toată măreţia lui. Şi am putut să ştiu că el e-ntradevăr Cunoscătorul autenticelor legi ale lumii. Ce oamenii cred că ştiu despre el,
	690	Nu are nici o valoare. Îl poate cunoaşte Doar cel ce i-a văzut în spirit entitatea. Deplinul adevăr asupra creaţiei mele, Eu l-am putut afla doar de la el. Mi-a arătat cum, privitor la urmările ei În devenirea cosmică, nu poate decide defel Impresia ce-o au despre ea acei oameni Ce-o judecă după canoanele raţiunii şi ale ştiinţei. Acestă judecată ar avea valoare doar dacă Creaţia s-ar putea desprinde de creator
	700	Şi astfel, desprinsă de el, ar putea duce, În curgerea vieţii spirituale, o existenţă proprie. Dar opera rămâne mereu legată de

		mine Şi s-ar putea ca, în sfera spirituală, Eu să întorc în rău ceea ce am creat, Deşi în sine-i bun şi, prin natura sa, Poate să genereze binele. Ba chiar, din sfera spiritului va trebui mereu Să intervin în tot ce pe Pământ Se-arată ca urmare-a faptei
	710	Ce-am săvârsit-o-n lumea simţurilor. Şi dacă eu, din lumea spiritului, las ceva rău Să se reverse-n urmările faptei, atunci Adevărul va fi mult mai dăunător ca eroarea, Fiindcă oamenii, după judecata lor, trebuie Să îl urmeze pe acesta, şi nu pe cea din urmă. Sunt întru totul sigur că-n timpurile viitoare Urmările operei mele se vor întoarce-n rău, Fiindcă Ahriman mi-a arătat cu claritate Că-aceste urmări trebuie să-i aparţină.
	720	Pe când eram preocupat de munca mea, Extaziat de faptul că ea, pas cu pas, Mă duce atât de sigur în lăcaşul

		adevărului, Eram atent doar la partea din sufletul meu Ce era consacrată acestei cercetări; Iar cealaltă parte neîngrijită-a rămas. Aşa s-au putut dezvolta porniri sălbatice care 'Nainte erau doar în germene, dar care, acum, Coceau în liniște fructe viguroase. Mă credeam în cea mai 'naltă sferă a spiritului,
	730	Dar eram în tenebrele sufletești cele mai adânci. Puterea acestor impulsuri mi-a arătat clar Pe Ahriman în împărăţia sa. Aşa încât eu ştiu cum voi acţiona mai târziu; Fiindcă-aceste impulsuri vor trebui în viitor Să se transforme-n propria mea fiinţă. 'Nainte de-a-mi începe opera Mă dedicasem lui Lucifer, a cărui împărăţie Voiam să o cunosc şi să-nvăţ s-o-nţeleg. Abia acum recunosc ce nu ştiam atunci când
	740	Eram pierdut cu totul în creaţie; El îmi învăluia gândirea cu imagini

		sublime, Prin asta însă crea în sufletul meu Sălbaticele impulsuri care-acuma tac, Dar care-n viitor cu siguranță mă vor domina.
FRIEDRICH TRAUTMANN:		Cum poate un om, la înălțimea ta spirituală, Știind atât de sigur toate astea, să creadă Totuși că nu va scăpa răului? Tu vezi doar ce îți e primejdios... Trebuie să nimicesti asta și să salvezi
	750	O dată cu tine, curajos, urmările oprei tale. Discipolul spiritului are datoria strictă De-a stâpâni ce se opune-n el urcușului.
THOMASIUS:		Văd, voi nu judecați după legile Universului. Ce voi pretindeți, aș putea-mplini acum. Și aș putea ca mie însumi să îmi spun În clipa asta tot ce voi îmi spuneți. Ce karma însă îmi îngăduie să fac acum Nu îmi va mai permite-n viitor. Va trebui să vină lucruri care-n mine
	760	Or să întunece spiritul și mă vor conduce Așa cum vă anunț în ceasul ăsta.

		Atunci, în devenirea Universului, Eu voi cuprinde-avid tot ce poate rezulta Nociv din opera mea şi voi vrea Să-ncorporez aceasta vieţii spiritului. Va trebui atunci să îl iubesc pe Ahriman Şi să îi dau în stăpânire bucuros Ceea ce îmi parvine din sfera vieţii pământeşti. (O pauză în care Thomasius reflectă profund.) De m-ar privi acestea toate doar pe mine,
		Eu le-aş purta în suflet singur chiar. Aş aştepta-ntr-un calm perfect Ceea ce-mi este hărăzit pe drumul meu. Dar asta prejudiciază şi Alianţei voastre cât şi mie. Fiindcă răul ce ar parveni prin opera mea Îşi va găsi prin karmă compensarea Atât pentru mine cât şi pentru alte suflete. Că însă voi puteţi cădea în eroare, asta Cântăreşte mai greu pentru viaţa Pământului. Vouă însă, care sunteţi conducătorii acestei vieţi
		Şi care trebuie să citiţi în lumile

		spirituale, N-ar fi trebuit să vă scape câtuşi de puţin Că opera asta ar fi trebuit săvârşită De-un alt om şi nu de mine. Ar fi trebuit ca voi să ştiţi că acum Lucrarea asta trebuie uitată Şi împlinită mai târziu de altul care Va fi în stare să-i îndrume altfel consecinţele. Cu judecata voastră, i-aţi sustras Alianţei Dreptul pe care trebuie să-l aibe
	790	Când trebuie să conducă slujba de iniţiere. Fiindcă, în vederea mea, asta urmează pentru voi, De asta mă-nfăţişez aici, la pragul vostru. Altminteri m-ar fi ţinut departe cunoaşterea Care nu poate primi acum binecuvântarea voastră Pentru această operă care este bună şi rea.
HILARIUS:		Iubiţii mei fraţi, ce-am început, Nu vom putea duce acum mai departe. Să ne-ndreptăm spre locul În care spiritul ne va vesti voinţa sa. (Hilarius Gottgetreu părăseşte sala împreună cu Bellicosus, Torquatus şi

		Trautmann. Doctorul Strader şi Felix Balde ies şi ei. Rămân la locurile lor doar Maria şi Thomasius. Sala se întunecă. După o scurtă pauză apar cele trei făpturi spirituale, Philia, Astrid, Luna, într-un nor luminos, şi se regrupează astfel încât o ascund pe Maria. Ceea ce urmează este vieţuirea spirituală a lui Thomasius.)
PHILIA:	800	Setos e sufletul Să bea lumina care Provine din lumi pe care Voinţă ocrotitoare Le-ascunde oamenilor. Avid încearcă spiritul Să prindă Discuţiile zeilor Pe care-o bună-nţelepciune Le tăinuieste inimilor.
	810	Primejdii ameninţă Acele gânduri care Scrutează-n zonele sufletului Acolo unde, departe de simţuri, Domneste tainicul.
ASTRID:		Se lărgesc sufletele Urmând luminii Şi intră-n lumile pe care Privirea cutezătoare Le deschide oamenilor.

	820	Aspiră sufletul Ferice să trăiască În sferele divine care Vestesc văzătorilor Înţelepciune radiantă. Ascunsele fac semn Dorinţei temerare Spre sferele cosmice care, Departe fiind de gândire, Mistere ascund.
LUNA:	830	Rodeşte sufletul În a forma privirea care Provine din forţele pe care Voinţa temerară Le-aprinde-n om. Izbăvitoare forţe 'Şi-aduc din obârşii Puteri vrăjite Ascunse simţurilor Prin stavile pământeşti.
	840	Iar sufletele căutătoare De urme se ţin Ca să găsească porţile Pe care zeii le închid Voinţei rătăcinde.
VOCEA CONŞTIINŢEI (invizibilă):		
		Ezită-a tale gânduri În faţa abisului existenţei; Ce ca sprijin au avut Ai pierdut. Iar ce le lumina ca Soare

		E pentru tine stins. Tu rătăcesti'n-adâncurile lumilor Pe care oamenii-mbătaţi de dor Vor să le cucerească. Tu te cutremuri în temeliile devenirii, Acolo unde sufletelor omeneşti Consolarea trebuie să le lipsească. (Ultimele cuvinte trec direct în cele rostite de Maria, care este mereu acoperită de făpturile spirituale şi rămâne invizibilă. Ea vorbeşte cu o voce spiritualizată, dar intimă.)
MARIA:		Încline-se deci sufletul tău Puterilor iubirii Ce-odinioară i-au umplut speranţa
		Cu căldura vieţii Şi i-au limpezit odată voinţa Cu-a spiritului lumină. Tu smulge singurătăţii Puterea inimii căutătoare Şi simte-apropierea prietenei În beznele strădaniei tale. (Făpturile spirituale dispar cu norul luminos. Maria devine vizibilă în locul ei de mai înainte. Singuri, Maria şi Johannes stau faţă în faţă. Vieţuirea trece acum iar în planul fizic.)
THOMASIUS (dintr-o adâncă meditare):		
		Unde eram adineaori? Forţele

		sufletului Mi-au dezvăluit rătăcirea lăuntrică;
	870	Iar conştiinta cosmică mi-a revelat Ce am pierdut şi binecuvântând a răsunat În împărăţia întunecată vocea iubirii.
MARIA:		Johannes, însoţitoarea sufletului tău Îţi poate sta din nou alături. Te poate urma-n temeliile lumilor În care sufletele cuceresc sentimentul divinului Prin victorii care nimicesc şi care Smulg curajos din ruine existenţa. Ea-şi poate conduce prietenul în câmpiile de gheaţă Veşnic pustii, unde pentru el irumpe lumina
	880	Pe care spiritele trebuie să o creeze Când beznele paralizează forţele vieţii. Prietenul meu, tu stai la Pragul acela al vieţii La care trebuie pierdut ce s-a dobândit. Ai aruncat privirea-n lumea spiritului Şi-ai scos de-acolo forţa care te-a făcut În stare să-ţi desăvârsesti creaţia. Creaţia asta îţi pare pierdută acum. Nu cere să fie altminteri. Atare dorinţă ţi-ar răpi orice forţă

	890	De a-ţi urma drumul în împărăţia spiritului. Că mergi în adevăr sau în eroare, Îţi poţi păstra mereu deschisă perspectiva care Face ca sufletul tău să poată răzbi mai departe, De porţi curajos imperativele care Parvin de la fiinţele-mpărăţiei spirituale. Aceasta-i legea discipolatului spiritual. Cât tu mai poţi nutri dorinţa Ca ce ţi s-a-ntâmplat să poată fi altcum, Îţi va lipsi şi forţa necesară când vrei
	900	Să te menţii în lumea spiritului. Că ai pierdut ce deja cucerisei, îţi va îngădui Să recunoşti cum trebuie să străbaţi Corect mai departe drumul spiritului. De-acum tu nu mai poţi să apelezi La întelegerea ce-ai folosi-o cândva Ca judecător al faptelor tale, De o consideri cu adevărat pierdută. Fiinţa ta trebuie s-ajungă să tacă deplin Şi în tăcere s-aştepte ce spiritul îi va aduce;
	910	Şi când te vei fi cucerit din nou, Vei reîncepe să te sfătuieşti cu tine însuţi.

		Adesea-ai întâlnit pe gravul Păzitor Ce-asigură severă pază la Pragul care Desparte existența spirituală de lumea simțurilor; Dar încă n-ai trecut prin fața lui. Ai dat'napoi când l-ai văzut Și toate le-ai privit de dinafară. Dar *nu* ai fost în interiorul a ceea ce se-ntinde 'N-afara ta, ca realitate sprituală;
	920	Așteaptă dar ce ți s-o revela Când vei putea, alăturea de mine, Nu *doar să atingi* Pragul Ci chiar să-l treci. (Cortina cade.)

TABLOUL TREI

În împărăția lui Lucifer. Un spațiu care nu este limitat de ziduri artificiale, ci de forme imaginare vegetale și animale. La stânga, tronul lui Lucifer. La început sunt aici sufletul lui Capesius și Maria. După câtva timp apare Lucifer. Mai târziu intră Benedictus și Thomasius cu copia eterică (Dublul eteric), apoi Theodora.

MARIA:		Tu, pe care-n lumea simțurilor L-am cunoscut a fi Capesius, De ce ești primul pe care-l întâlnesc În sfera lui Lucifer? E periculos să fii Învăluit de spiritul ce suflă-n locul

		ăsta.
CAPESIUS:		O, nu-mi vorbi de Capesius!
	930	El a avut o viaţă de luptă pe Pământ, Pe care-o recunoaşte de mult timp Doar ca un vis. Acolo jos, el mintea Şi-o folosea cu lucruri petrecute În curgerea timpului. Credea că astfel Găseşte forţele prin care se-mplineşte Viaţa spirituală-a omenirii şi acţiunea ei. Iar sufletul lui a încercat să păstreze Ce a putut afla despre-asemenea forţe. Din sfera-n care ne aflăm se poate vedea
	940	Ştiinţa pe care el o cultiva odinioară. Credea că stăpâneşte imagini adevărate Ce pot revela realităţi, Dar, contemplate de aici, se vede clar Că sunt doar vise uşoare urzite de spirite În oamenii slabi de pe Pământ. Ei nu pot suporta realităţile! S-ar zăpăci şi s-ar înspăimânta De ar putea afla cum spiritele

		Conduc curentul existenței după judecata lor.
MARIA:	950	Vorbești cum am auzit vorbind doar spirite Ce n-au fost întrupate-n împărăţia Pământului. Această-mpărăție, spun ele, e fără importanţă Iar acţiunea ei e ne-nsemnată-n Univers. Dar cine ține de-mpărăţia Pământului Și-i datorează ei cele mai bune forţe, Trebuie să aibă cu totul altă părere. Cunoaşte atunci multe fire grave de destin Ce leagă existența pământească de cea cosmică. Chiar Lucifer, ce acționează aici puternic,
	960	Îşi are asupra Pământului aţintită privirea Și caută să-ntoarcă faptele oamenilor Încât fructele lor să fie coapte pentru spiritul lui. El ştie că ar cădea-n întunecimi De n-ar găsi pe Pământ nici o pradă. De asta deci depinde destinul lui.

		Şi tot aşa-i şi pentru alte fiinţe cosmice. Iar dacă sufletul omului priveşte-n imagini Acele ţeluri cosmice la care aspiră Lucifer Şi le confruntă cu ce vor Puterile
	970	Ce-l au ca adversar al ţelurilor lor, El poate şti atunci că îl distruge Prin biruinţele repurtate-asupra sa însuşi.
CAPESIUS:		Omului care vorbeşte-aici cu tine Îi sunt cumplite răstimpurile care-l constrâng Să se închidă-n corpul ce încă trăieşte Şi care şi-a păstrat forma lui pământească, Chiar dacă spiritul nu o mai stăpâneşte. În astfel de răstimpuri, spiritul ăsta simte cum Se năruie lumi, pentru el preţioase.
	980	Se simte ca-ntr-o celulă strâmtă, Înconjurată de neant, care îl strânge cumplit. Iar amintirea a tot ce el trăieşte E ca şi stinsă-atunci în acest spirit. Mai poate-adesea să simtă fiinţe umane Dar nu-nţelege ceea ce ele vorbesc. Doar câteva cuvinte-i sunt de-

		nţeles Din ce cuprind discuţiile lor. Sunt cele care-i amintesc de tot frumosul Ce-l poate contempla în lumile spirituale.
	990	Atunci, el este-n corpul lui şi nu-i. Trăieşte-n el o viaţă care-l înspăimântă Când o priveşte de aici. Şi arzător trebuie să aspire după clipa Ce îl eliberează cu totul de-acest corp.
MARIA:		Corpul, care-i propriu sufletelor omeneşti, El poartă-n sine mijlocul de-a reproduce 'N-imagini sublime frumuseţea divină. Chiar dacă ele-apar în sufletele oamenilor Ca umbre efemere doar, sunt totuşi germenii
	1000	Ce trebuie s-ajungă cândva, În evoluţia Cosmosului, flori şi fructe. Prin trupul său deci, omul slujeşte zeilor. Adevăratul sens al vieţii sufletului lui I se dezvăluie doar când în trupul

		său Resimte forţa pentru „Eul” fiinţial.
CAPESIUS:		O, nu rosti cuvântul ăsta-n faţa fiinţei Ce-ţi apăru acum în sfera spiritului Şi care, pe Pământ, trăieşte drept Capesius! El ar voi să fugă când răsună
	1010	Cuvântul care-aici îl arde-ngrozitor.
MARIA:		Urăşti deci tocmai ce face Fiinţă-adevărată dintr-un om? Cum poti trăi aici, 'n-acestă-mpărăţie, Când cuvântul ăsta-ţi pare atât de-ngrozitor? Aicea nimeni nu poate să ajungă Făr' să fi vieţuit fiinţa acestui cuvânt.
CAPESIUS:		Cel ce îţi stă acum în faţă a stat adesea În faţa lui Lucifer, care stăpâneşte-mpărăţia asta – Şi care i-a putut revela că sufletele
	1020	Ce se pot sluji în mod conştient De forţa ce le parvine din trupul pământesc Aduc domeniului supus voinţei lui Doar pagube. Dar sufletele ce-şi trăiesc existenţa Lipsite de putere-n trup,

		Şi care totuşi au forţe de clarvedere, Au numai de-nvăţat în sferele lui Lucifer, Şi nu pot aduce-acestor sfere nici un rău.
MARIA:		Eu ştiu că-n sferele-acestea spirituale
	1030	Nu-nveţi prin cuvânt, ci prin contemplare. Ce văd 'n-această clipă eu, Prin faptul că tu mi-ai apărut, O să se-arate-n sufletul meu ca progres În discipolatul meu spiritual.
CAPESIUS:		Aici nu se primesc numai învăţături; În locul ăsta-s arătate şi-obligaţii. Tu ai vorbit aici cu fiinţa-suflet Ce se numeşte – în trup – Capesius. Privirile spirituale ce le-ai putut arunca
	1040	Asupra vieţii tale trecute ţi-au arătat că, Prin karmă, faţă de el ai datorii multe; De-aceea trebuie să-l rogi pe Lucifer Ca el, înaltul Purtător de lumină, Să iţi permită să-l aperi pe Capesius pe Pământ.

		Şi prin înţelepciunea ta vei recunoaşte bine Ce poţi să faci pentru el încât şi el În vieţi ulterioare să-ţi fie alături Şi astfel datoria să fie prin tine achitată.
MARIA:		Deci datoria asta, aşa de sfântă mie,
	1050	Va trebui s-o împlinesc prin puterea lui Lucifer?
CAPESIUS:		Tu vrei desigur să-ţi împlineşti datoria. Dar poţi s-o faci doar dacă Lucifer te-ajută. Dar iată că apare el însuşi, Spiritul luminii. (Capesius iese. Apare Lucifer şi, în timpul discursului său, apare Benedictus.)
LUCIFER:		Maria, tu ceri la tronul meu Cunoaşterea de sine pentru sufletul omului Ce ţi-e apropiat în viaţa pământească. EI trebuie întâi prin contemplarea fiinţei mele Să-nveţe-a se cunoaşte-n adevărul său! Va reuşi s-o facă şi fără ajutorul tău.
	1060	Cum poţi să crezi că am să-ţi dau

		Ce vrei să capeţi pentru-al tău prieten? Tu îl numeşti pe Benedictus învăţătorul tău. El este pe Pământ putemicul meu adversar Ce îşi dedică forţele duşmanilor mei. Deja el a putut să-mi smulgă mult. Johannes s-a dezis de el. El s-a încredinţat călăuzirii mele. Nu-mi poate vedea adevărata fiinţă Fiindcă îi lipseşte încă forţa plin'-a clarvederii;
	1070	O să o dobândească mai târziu prin mine Şi-atunci va fi în întregime-al meu. Dar cât te afli-n faţa tronului meu, Îţi poruncesc să nu rosteşti nici un cuvânt Despre Johannes. Aici, un astfel de cuvânt m-ar arde. Cuvintele, în locul ăsta-s fapte, Şi alte fapte trebuie să le urmeze. Dar ce-ar trebui să survină din cuvântul tău Nu trebuie să fie.
BENEDICTUS:	1080	Tu trebuie să o a asculţi. Fiindcă unde cuvântul are forţa faptei Ea vine din fapte-anterioare.

		Deja e-nfăptuit ce-l biruie pe Lucifer. Maria e adevăratul meu discipol spiritual; Eu am putut s-o conduc la treapta la care Şi-a recunoscut cea mai înaltă datorie spirituală, Pe care sigur o va împlini. Plinirea ăstei datorii, cu siguranţă Va plăsmui-n Johannes forţe salvatoare
	1090	Ce îl vor dezlega de-mpărăţia ta. Maria poartă-n suflet legământ sever Şi sacru, care în devenirea lumilor Suscită aceste forţe slavatoare. Curând vei putea s-o auzi în cuvinte; Dar, dacă vrei să-ţi domoleşti cu forţa gândirii Veşmântul tău strălucitor de lumină, Ce-ţi dă puterea vrăjită de a rezista Şi orice individualitate să o cucereşti, Tu vei percepe atuncea sigur iradierea salvatoare.
	1100	Ea se va arăta în viitor atâta de puternică Încât puterea de iubire-a ei Îl va atrage pe Johannes cu tărie-n

		sfera ei:
MARIA:		Johannes va apărea aici, dar lângă forma Pe care sufletele omeneşti o ştiu a lor, O să apară şi fiinţa Pe care omul o poartă ascunsă în el Drept copie fidelă. Şi dacă Johannes te-ar recunoaşte doar aşa Cum îi apari în faţa formei sale pământeşti,
	1110	Nu i-ar da tot ce are nevoie Pentru progresul sufletului lui. Tu trebuie acum să îi dai Dublului Ceea ce îi serveşte pentru-acele căi spirituale Pe care, în viitor, eu trebuie să îl conduc.
LUCIFER:		Johannes trebuie deci s-apară-n faţa mea. Simt toată forţa ce emană de la voi. Îmi e ostilă de la obârşiile Pământului. (Apar, venind din direcţii diferite, dar în acelaşi timp, Johannes Thomasius şi Dublul său eteric.)
THOMASIUS:		O, tu, copia mea, până acum, Când mi te arătai, eram cuprins de spaimă

	1120	În fața ființei mele proprii. Pricep Puțin despre tine, dar recunosc Că ești cel care-mi cârmuieste sufletul. Tu ești deci piedica existenței mele libere; Dar și motivul pentru care nu-nțeleg Cum sunt în adevăr. 'Naintea lui Lucifer Trebuie să te aud vorbind Ca astfel să văd ce am de împlinit în viitor.
DUBLUL LUI THOMASIUS:		E drept, adesea i-am apărut lui Johannes Și i-am adus cunoașterea de sine.
	1130	Dar acționam doar în adâncurile sufletului său Ce încă-i sunt ascunse cunoașterii lui. În interioritatea lui, viața mea deja De mult s-a transformat vădit. Cu ani în urmă, Maria îi stătea alături Și el credea că-i e unit în spirit; I-am arătat că pasiunea și instinctul Erau adevărații-ndrumători ai sufletului lui. A luat asta doar ca un reproș. Dar tu, sublim Purtător de lumină, i-ai arătat

	1140	Senzualităţii calea prin care poate Să îi slujească spiritului. Johannes trebuia, În viaţă, să stea departe de Maria. S-a dăruit atunci gândirii riguroase; Şi asta are forţe care purifică sufletele. Ce s-a vărsat din puritatea gândurilor sale A curs şi-n mine. Am fost transformat; Îi simt şi-n mine puritatea. El n-are de ce să se teamă de mine, Dacă acum se simte atras de Maria.
	1150	Dar el aparţine încă sferei tale. În ceasul ăsta, eu ţi-l cer 'napoi. Acum, el va putea să-mi vieţuiască fiinţa, Chiar dacă nu tu stabileşti sensul. El are nevoie de mine, pentru ca, în gândirea lui, Puternic să se nască din fiinţa mea Atât căldură-a sufletului cât şi tărie-a inimii. El trebuie să se recâştige pe sine ca om.
LUCIFER:		E bună năzuinta ta. Dar eu nu pot Să-ţi dau ce tu doreşti.
	1160	De te-aş reda lui Johatmes ca aceeaşi fiinţă Ce-i apărea în urmă cu ani

		În faţa simţului lui sufletesc, El şi-ar dedica acum toată iubirea Gândirii doar şi cunoaşterii reci; Şi nesimţind toată căldura existenţei proprii, Ea i-ar apărea golită de fiinţă, ca moartă: Nu pot prin forţa mea să-l plăsmuiesc astfel. El trebuie ca personalitatea şi fiinta-i proprie Să le descopere, vieţuind, prin mine.
	1170	Eu trebuie să te transform acum Spre binele salvării şi progresului lui. De mult deja am pregătit Ce-acuma o să-apară-n tine desluşit. Vei apărea în viitor ca altul. Johannes n-o s-o mai iubească pe Maria Aşa cum o iubea cândva. Dar va *iubi* cu pasiunea, cu forţa toată Cu care a iubit-o pe ea.
BENEDICTUS:		Lucrarea frumoasă ce ne-a reuşit
	1180	Tu vrei acum s-o 'ntorci în folosul tău. Cândva tu l-ai legat de tine pe Johannes Prin puterea inimii; vezi însă că-n

		curând Va trebui să-i întăreşti lanţurile De vrei să îi reţii entitatea. Inima lui vrea să se-armonizeze cu spiritul. De-i reuşeşte asta, atunci opera ştiinţifică Ce-a făcut-o pe Pământ va trebui, în viitor, S-o dea în stăpânire puterilor pe care tu De la obârşiile Pământului încă le combaţi.
	1190	Şi dacă tu, prin viclenie, reuşeşti Iubirea pe care Johannes i-o purta Mariei S-o schimbi în patima pe care-o foloseşti Acum în scopurile tale, atuncea binele Pe care el l-a sâvărsit se va schimba în rău Pornind din lumile spirituale.
MARIA:		E deci posibilă încă salvarea? Şi Johannes Nu-i sortit să cadă pradă puterilor care Voiesc să captureze-acuma pentru ele opera lui?
BENEDTCTUS:		Aşa ar trebui să fie doar dacă toate forţele

	1200	Rămân cum s-au rânduit până-acum. Dar dacă în momentul propice, tu faci Să acţioneze-n sufletul tău sacrul legământ, Va trebui ca ele-n viitor să-şi schimbe cursul.
LUCIFER:		Acţionaţi deci, puteri ale constrângerii! Simţiţi voi, spirite-ale elementelor, Forţele maestrului vostru Şi calea neteziţi-o, Ca din domeniul pământesc Să se întoarcă
	1210	În sfera lui Lucifer Ceea ce dorinţa mea aprig doreşte, Ceea ce voinţa mea urmăreşte!
THEODORA (apare):		Cine mă cheamă-n sfera atâta de străină mie? Iubesc doar când lumile divine vor ca, Iubind, să mi se reveleze sufletului, Iar căldura, ţesând fericită în inima mea, Aduce dinlăuntru cuvintele spiritului.
DUBLUL LUI JOHANNES:		O, cum schimbi tu întreaga-mi existenţă! Ai apărut, şi eu sunt o fiinţă care

	1220	Doar umplută de tine poate acţiona. Johannes trebuie acum, prin mine, să îţi aparţină; Va-ntoarce-apoi spre tine iubirea pe care Un timp a revărsat-o din inima lui Înspre Maria, atât de timid şi arzător. El te-a văzut cu ani în urmă, dar n-a simţit 'N-adâncul sufletului ceea ce încă de atunci Prindea viaţă tainic, ca o căldură a iubirii. Acum, ea o să crească şi-ntreaga lui fiinţă Va umple-o cu forţa ce trebuie să îi îndrepte
	1230	Numai spre tine toate gândurile.
BENEDICTUS:		Ni se apropie momentul potrivit. Lucifer Şi-a dezlănţuit cea mai puternică forţă; Maria, rodul discipolatului tău sufletesc Tu trebuie să i-l opui viguros lui.
MARIA:		Tu, purtător al acelei lumini care vrea ca Doar în slujba egoităţii să menţină iubirea, De la-nceputurile Pământului, tu

		Ai dat oamenilor slabi cunoaşterea, Când zeii le hărăziseră să urmeze inconştient,
	1240	Fără voinţă proprie, voinţele spiritului. De-atuncea toate sufletele oamenilor Sunt locu-n care tu te lupţi cu zeii. Dar se apropie deja acele timpuri care Or să te ruineze pe tine şi imperiul tău. Un gânditor cutezător a putut dezlega În aşa fel ştiinţa de darurile tale Încât ea să se consacre zeilor umani. Dar încă o dată tu-ncerci s- acaparezi Acele forţe ce-s destinate zeilor.
	1250	Fiindcă Johannes, prin fapta lui, A desprins de tine fructul cunoaşterii, Prin care-odinioară i-ai ispitit pe oameni, Încerci acum să îl corupi printr-o iubire Pe care, în planul destinului, el niciodată Nu ar trebui s-o resimtă pentru Theodora.

		Vrei să combaţi acum înţelepciunea prin iubire, Aşa cum prin înţelepciune ai combătut iubirea. Dar află că-n inima pe care Maria acum Ţ'i-o opune, disciplina spirituală a dat viaţă
	1260	Puterii de-a ţine mereu iubirea de sine Departe de orice cunoaştere. În viitor, nu mă voi lăsa niciodată pradă Beatitudinii pe care oamenii o simt Atunci când gândurile se maturizează. Vreau să îmi înarmez inima pentru sacrificiu, Ca spiritul meu mereu să poată gândi doar Şi astfel, gândind, să'nalţe zeilor fructele cunoaşterii. Cunoaşterea va fi pentru mine un sacerdoţiu. Şi ceea ce lucrează astfel înlăuntrul meu
	1270	O să se reverse-apoi puternic asupra lui Johannes. Şi când în inima lui vor răsuna Cuvintele ce vin de la tine: *„Fiinţa sa umană trebuie să* *găsească în iubire*

		Ceea ce dă tărie personalităţii sale", Inima mea îţi va răspunde cu tărie: Cândva, La-nceputurile Pământului, ai fost ascultat, Când arătai fructele *înţelepciunii*, Dar oamenii trebuie să primească Fructele iubirii doar din sferele divine.
LUCIFER:	1280	Voi lupta! (Scurt întuneric.)
BENEDICTUS:		Luptând, vei sluji zeilor. (Tunet. Cortina cade.)

TABLOUL PATRU

O cameră in tonalitate roz-roşiatic, în casa lui Strader şi a Theodorei, soţia sa. După cum sunt aranjate lucrurile, se observă că Strader şi Theodora se dedică, în acelaşi spaţiu, unor activităţi de ordin diferit. Pe masa lui Strader sunt modele de mecanisme, pe cea a Theodorei sunt diverse obiecte legate de Mistică. Între cei doi are loc o discuţie care constituie un fel de adâncire în trecut, cu prilejul celei de a şaptea aniversări a căsătoriei lor.

STRADER:		Sunt astăzi şapte ani de când Ai devenit însoţitoarea vieţii mele Cât şi izvorul luminii care străluceşte Asupra unei existenţe de care, înainte, S-apropiau numai tenebre ameninţătoare. Eram, spiritual, un om sărac Când mi-ai venit alături şi mi-ai dat

		Ce lumea-mi refuzase pân'atunci.
		Mulţi ani mă străduisem ca să cercetez Temeinic, în sensul ştiinţei riguroase, Valorile vieţii şi ţelurile existenţei. A trebuit să recunosc clar într-o zi Cum că străduinţile mele erau cu totul vane.
	1290	Prin tine mi s-a arătat cum spiritul caută Să reveleze într-un om tocmai acele lucruri Ce se sustrăgeau ştiinţei mele, Ca şi străduinţilor mele de gânditor. Te-am întâlnit într-un cerc de oameni
		În care Benedictus era îndrumătorul, Şi-am putut asculta revelaţia ta. Mai târziu am putut recunoaşte-n Thomasius Cât de puternic poate să lucreze Într-un suflet uman disciplina
	1300	spirituală. Ce-am vieţuit astfel, mi-a răpit Credinţa-n raţiune şi ştiinţă, Dar nu mi-a arătat pe-atunci nimic Care să-mi poată-apărea de-nţeles. M-am întors de la orice cugetări şi am voit
		Să îmi trăiesc obscur mai departe viaţa, Care acum îmi părea lipsită de orice
	1310	valoare. Mă dedicasem tehnicii şi ea trebuia Să îmi aducă amorţire şi uitare.

		Mi-a fost un calvar existenţa Până te-am întâlnit a doua oară. Curând am devenit chiar buni prieteni.
THEODORA:		E de-nţeles ca-n ziua asta amintirea S-aducă-atât de viu în faţa sufletului Acele timpuri trecute.
	1320	Şi inima mea simte-acum nevoia Să-ntoarcă privirea spre timpul În care ne-am unit viețile. Simţeam atunci mereu crescând forţa care Făcea ca sufletu-mi să fie-n stare Să primească din lumile spiritului cunoaşterea. Sub nobila-ndrumare a lui Felix Balde, Această forţă crescu până la înălţimea La care se afla acum şapte ani. Pe-atunci l-am întâlnit o dată pe Capesius
	1330	În singurătatea pădurii lui Felix. Răzbise, după o viaţă de cercetător, Spre disciplina spirituală. Găsise că era important să ia cunoştinţă De modul meu de-a contempla lumea spiritului. Ne-am întâlnit apoi adesea. În casa lui te-am putut întâlni şi am putut S-aduc vindecare durerilor tale de cunoaştere.
STRADER:		Iar sufletu-mi care de-atâta timp privea

		Doar bezne, privi lumina-adevărată.
	1340	Atuncea am văzut ce este spiritul în adevăr. M-ai făcut astfel să cunosc Ce ţi se revela din lumile înalte, Şi-aşa mi-a dispărut îndată orice îndoială, Şi toate astea aşa au acţionat asupră-mi Încât la început nu am văzut în tine Decât mijlocitoarea spiritului. A trebuit mult timp ca să-mi dau seama Că nu doar spiritu-mi îţi ascultă cuvintele Ce îi dezvăluiau adevărata patrie a lui;
	1350	Dar inima mea era şi ea dăruită vorbitoarei Şi nu se mai putea lipsi de-aproprierea ei.
THEODORA:		Apoi mi-ai mărturisit ce simţeai. Atât de deosebit era ce spuneai! Era ca şi când un gând s-a format În tine pentru-mplinirea dorului Ce vieţuia-n inima ta. Cuvintele tale voiau numai să ceară Un sfat de la prietena sufletului tău. Vorbeai de-un ajutor ce-ţi era necesar
	1360	Şi de-o întărire a forţei sufleteşti Care să te susţină într-o situaţie gravă.
STRADER:		Când ţie m-am deschis, cerându-ţi ajutor,

		Era cu totul departe de mine gândul Că mesagera spiritului putea să-mi fie Predestinată ca tovarăşă de viaţă.
THEODORA:		Şi totuşi, cuvintele pe care-apoi O inimă le-a revărsat în alta Ne-au arătat îndată că nu putea fi altfel. Adesea inimile trebuie să prevadă destinul.
STRADER:	1370	Şi când inima ta rosti cuvântul destinului, S-au revărsat în mine valuri de viată Pe care, atunci când erau, nu le puteam simţi Dar care mult mai târziu au urcat ca amintire Din temeliile sufletului şi-apoi Erau resimţite ca strălucire de lumină. Puteam cunoaşte ceea ce-mi aminteam Dar nu puteam vieţui, fiindcă multe Mă despărţeau încă de trăirea spirituală. Era întâia dată când cunoşteam
	1380	Nemijlocit spiritul în sufletul meu. Şi asta nu s-a mai repetat; dar Mi-a dat cu-adevărat certitudinea Ce luminează o întreagă viaţă. S-au scurs apoi cei şapte ani frumoşi. Şi am putut simţi că însăşi mecanica, Pe care o slujesc acum, se lasă fecundată De sufletele care ştiu să se plaseze corect

		Faţă de lumea spiritului. Numai puterea Ce mi-ai dat-o, stimulând viaţa,
	1390	Mi-a-ngăduit să pătrund cu privirea Tendinta forţelor încât, ca inspirată, În faţa spiritului mi-a putut sta deodată Acea creaţie în care-mi pun atâtea speranţe. În lumina ta, sufletul meu a simţit Crescând în el forţe care s-ar fi vestejit Dacă el ar fi trăit singur. Siguranţa de viaţă pe care-am dobândit-o, Ea m-a făcut să stau drept şi atunci când, În faţa rosicrucienilor, Thomasius
	1400	Şi-a condamnat atât de zguduitor opera proprie Şi, cu o judecată aspră, s-a condamnat pe sine 'N-acel ceas ce trebuia să îl înalţe Pe culmile vieţii lui. Siguranţa lăuntrică m-a putut susţine Când lumea din afară părea să îmi revele Nemăsurat de multe contradicţii. Şi toate astea numai tu mi le-ai dat. Abia revelaţia spiritului resimţită prin tine Mi-a adus ştiinţa la care năzuiam însetat.
	1410	Apoi, când revelaţia asta nu mai veni, Ai rămas lumina sufletească ce dă forţă.

THEODORA (adâncită în gânduri, rostește-ntretăiat fraza):		
		Când revelația asta nu mai veni...
STRADER:		Asta-i ce mi-a iscat adesea grijuri grele. M-am întrebat dacă pierderea clarvederii Nu a trezit în tine suferințe-adânci, Şi tu, ca să mă cruți, ai suferit tăcută; Dar echilibrul ființei tale mi-a arătat Că suporți calmă hotărârea destinului. În ultimul timp doar ești altfel;
	1420	Nu mai iradiază-n juru-ți veselia Şi îți pălește licărirea ochilor.
THEODORA:		Că revelația spirituală mi-a-ncetat, Nu-mi putea fi în adevăr dureros. Destinul m-a dus pe un alt drum; Trebuia să îl accept linişită. Dar de curând a devenit foarte dureros.
STRADER:		E prima dată-n acești șapte ani Când Theodora-mi este de neînțeles. Fiece experiență spirituală ți-era totodată
	1430	Izvor de fericire lăuntrică.
THEODORA:		Cu totul alta-i revelația acum. Mă simt mai întâi, ca altădată, nevoită Să fac să-nceteze propria gândire; Dar dacă-odinioară, după scurt timp, Când reuşeam să fac gol înlăuntrul meu, O lumină blândă-mi învăluia sufletul Iar spiritul voia să prindă formă în imagini, Acum se naşte, invizibil, un simțământ

		ostil; Dar aşa încât pot să recunosc exact
	1440	Că forţa pe care o simt vine din afară. O teamă se revarsă-n vieţuirea mea Şi n-o pot alunga, mă stăpâneşte. Şi-aş vrea să fug din faţa acelei fiinţe Ce-mi este invizibilă dar odioasă. Ea vrea să vină peste mine cu dorinţa ei; Şi trebuie să urăsc ceea ce astfel se revelă.
STRADER:		Dar asta pare imposibil pentru Theodora! Se ştie că trăirile-s efectul Propriilor forţe sufleteşti, care se reflectă.
	1450	Dar sufletul tău nu poate arăta aşa.
THEODORA (îndurerată, vorbind lent, gânditoare):		
		Părerea asta-mi este cunoscută. De-aceea, cu toată forţa rămasă în suflet, M-am adâncit fierbinte-n lumea spiritului Şi-am implorat ca fiinţele ce deseori S-au aplecat asupra-mi Să se-ndure şi să-mi reveleze Cum pot afla motivele durerii mele. (Continuă, cu întreruperi) Şi-atunci... apăru... ca altădat'... o rază... Ea... luă forma... unui chip... de om...
	1460	Era...Thomasius.

STRADER (cu durere, stăpânit de simţăminte ce se succed rapid):		
		... Thomasius... Omul în care aş fi vrut mereu să cred... ..... (Pauză, apoi – cugetând îndurerat.) Când am voit să evoc în faţa sufletului meu Cum el, în faţa Alianţei miştilor... A vorbit despre Ahriman şi despre sine... (Theodora se adânceşte în meditaţie şi priveşte în gol, ca absentă spiritual.)
STRADER:		O, Theodora... ce vezi tu... acum... (Cortina cade.)

TABLOUL CINCI

O cameră în acea căsuţă din pădure care a fost prezentată în ***Încercarea sufletului*** ca fiind căminul soţilor Balde. Doamna Balde, Felix Balde, Capesius, Strader, mai târziu sufletul Theodorei.

DOAMNA BALDE:		Fiinţa ei, strălucitor de frumoasă, O vom putea simţi din nou Când vom intra noi înşine în lumea
	1470	Ce-aşa de devreme ne-a răpit-o. Cu săptămâni în urmă, încă puteam trăi Plini de recunoştinţă, în căsuţa noastră, Blândetea emanând căldură din fiece

		cuvânt al ei.
FELIX BALDE:		Soţia mea, Felicia, şi eu, amândoi O iubeam din adâncul sufletului. Aşa că vă-nţelegem suferinţa.
STRADER:		Iubita Theodora vorbea încă in ultimele ceasuri De doamna Felicia şi de tata Felix.
	1480	Îi era chiar foarte familiar ceea ce Viaţa vă oferă-aicea zi de zi. ..... Deci trebuie să dibui mai departe singur. 'Mi-era valoarea şi substanţa vieţii mele. Ce ea mi-a dat, nemuritor e pentru mine, Şi totuşi... ea nu este aici.
FELIX BALDE:		Ne vom uni cu voi şi-i vom trimite şi noi În lumile spiritului gândul nostru Plin de iubire, şi vom fi şi-n viitor Uniţi cu fiinţa ei.
	1490	Dar trebuie să spun că m-a surprins Când am aflat de sfârşitul ei pământesc. În decursul anilor s-a format în mine Un ochi care, fără să caut, 'Mi-arată-n anumite momente Forţa vitală lăuntrică a oamenilor. Asupra ei, privirea asta m-a-nşelat. Eu niciodată n-am putut să cred

		Decât că Theodora încă mult timp Va răspândi pe Pământ acea iubire
	1500	Prin care-a fost atât de plină de-ajutor, În fericire şi durere, multora.
STRADER:		E tare straniu cum s-au petrecut toate. De când am cunoscut-o îi era proprie mereu Aceeaşi dispoziţie sănătoasă de viaţă. Abia de când a remarcat cum un ceva Necunoscut năvălea asupra spiritului ei Şi voia să i se-apropie, A fost cuprinsă de gânduri negre Şi suferinţa i-a năpădit fiinţa toată.
	1510	Era vădit cum lupte sufleteşti adânci Îi mistuiau puterile trupului. Adesea, când în îngrijorarea mea, O asaltam cu întrebări, spunea Că se simte expusă unor gânduri Ce-o-nspăimântau şi o ardeau ca focul. Iar ce a spus apoi, e-ngrozitor... Când se silea, cu forţa gândirii, să vadă Cauza trăirii sale dureroase, atunci Îi apărea în faţa ochiului spiritual...
	1520	Thomasius..., pe care amândoi îl preţuiam atât... Şi totuşi din impresia asta rămânea

		mereu Un sentiment puternic care îi spunea Că trebuie să se teamă de Thomasius...
CAPESIUS:		Thomasius şi Theodora, după hotărârea severă A puterilor destinului, nu trebuie în viaţă Să se-ntâlnească prin pasiune. De unul ar vrea să simtă pentru celălalt Ceva ce nu-i fondat numai pe spirit, Încalcă legile cosmice.
	1530	Thomasius încalcă în inima lui Decizia strictă a 'naltelor forţe ale destinului: În sufletul lui nu trebuie să-ndrepte Spre Theodora gânduri care o îmbolnăvesc. El simte însă ce nu trebuie să simtă. Prin nesupunerea lui, formează-acum deja Acele forţe ce-n viitor pot să lase pradă Viaţa sa puterilor întunecate. Împinsă cu forţa în faţa lui Lucifer, Theodora a simţit inconştient că Acest Spirit al luminii îl umplea pe Thomasius
	1540	Cu o pasiune senzuală pentru ea. Maria, căreia, prin puterea destinului, Thomasius i-a fost încredinţat în

		spirit, Şi Theodora s-au aflat 'n-acelaşi timp În sfera aceea care-i ostilă zeilor. Maria trebuia să fie despărţită de Thomasius Iar el să fie-n viitor legat de Lucifer Prin puterea unei iubiri false. Ce-a vieţuit astfel sufleteşte Theodora A fost în sufletul ei un foc mistuitor
	1550	Şi care, acţionând continuu, i-au adus suferinţe.
STRADER:		Spune dar, tată Felix, ce înseamnă asta? Capesius vorbeşte atât de straniu despre lucruri Cu totul de neînţeles, dar care-s Groaznice şi crunte pentru sufletul meu.
FELIX BALDE:		Capesius, prin drumurile sufleteşti Ce-a fost constrâns să le urmeze, S-a simţit treptat tot mai împins În dispoziţia lui spirituală cu totul aparte.
	1560	Spiritul lui trăieşte numai în lumi superioare, Şi lasă să treacă cu totul neobservate Lucrurile care-i vorbesc prin simţuri sufletului. El împlineşte numai din obişnuinţă Tot ce era deprins să facă-n viaţă. Continuă să-şi vadă vechii prieteni

		Şi chiar petrece cu ei câteva ceasuri, Dar când rămâne alături de ei, E cufundat doar în fiinţa proprie. Ce vede el în spirit s-a dovedit mereu adevărat, Atât cât cercetarea mea sufletească
	1570	A putut supune asta probei adevărului. De-aceea şi în cazul ăsta Nu pot decât să cred că el, Prin căile lui spirituale, a ajuns Să poată cuprinde-n adâncul sufletului Adevărul, în ce priveşte destinul Theodorei.
DOAMNA BALDE:		E-aşa de straniu; nu ia deloc în seamă Ce spun în jurul lui ceilalţi. Desprins de corp, pare că sufletul lui
	1580	Priveşte numai în lumile spirituale; Şi totuşi, unele cuvinte îl fac să iasă Din închiderea în sine Şi să istorisească Lucruri ce par cumva să aibă O legătură cu aceste cuvinte. Altminteri, orice-ai vorbi în faţa lui Alunecă pe lângă spiritul lui ca nimic.
STRADER:		E groaznic dac'a spus adevărul, cumplit.
SUFLETUL THEODOREI (apare):		
		În lumea spiritelor, Capesius a putut
	1590	Lua cunoştinţă de existenţa mea;

		Şi e adevărat ce vă spune el. Thomasius nu trebuie să cadă; Maria a aprins deja în inima ei tare Jertfa puterii de iubire. Iar Theodora vrea, din înălţimi spirituale, Să dea, din puterile iubirii, raze de bincuvântare. (Face un gest de binecuvântare.)
FELIX BALDE:		Trebuie să rămâi calm, iubite Strader. Ea vrea acum să îţi vorbească; înţeleg Semnele ce ni le face; ascultă dar.
THEODORA (care a făcut semn cu mâna spre Strader):		
	1600	Thomasius are forţe de clarvedere; Mă va găsi şi în lumile spiritului. Dar n-are dreptul s-o facă decât dacă Mă va căuta liber de patima sa. El va avea nevoie de ajutorul tău Şi eu cer acum asta de la tine.
STRADER:		O, Theodora mea, care şi-acum Vrei să te-ndrepţi spre mine cu iubire! Spune, dar, şi se va-mplini ceea ce vrei. (Theodora face un semn spre Capesius.)
FELIX BALDE:		Arată că nu poate vorbi mai multe.
	1610	Vrea să-l ascultăm acum pe Capesius. (Theodora dispare.)
CAPESIUS:		Thomasius o poate vedea pe Theodora,

		De vrea să folosească ochiul spiritului. De-aceea nici moartea ei nu pune capăt Patimei ce lui îi este-atâta de funestă. Va trebui doar să se comporte altfel Decât atunci când Theodora încă Era în trupul pământesc; El va râvni cu pasiune la lumina Ce i se revelează ei din înălţimi spirituale,
	1620	Chiar dacă ea nu are ştiinţa pământească. Ar urma ca Thomasius să capteze această lumină, Ca prin el, apoi, s-o poată primi Lucifer, Atunci acesta va putea ca, prin lumina zeilor, Să ţină pe vecie-n sfera sa Ştiinţa pe care Thomasius a putut S-o cucerească prin forţe pământeşti. Căci Lucifer de la-nceputul Pământului A căutat mereu pe oamenii care-şi însuşesc, Prin false porniri, înţelepciunea zeilor.
	1630	Acum el vrea ca cea mai pură clarvedere Să o unească cu ştiinţa umană care, Pe calea asta, din bună ar ajunge rea.

		Thomasius va fi însă cu siguranţă Întors din drumul rău al lui Dacă Strader se îndreaptă spre acele ţeluri care, În viitor, vor transforma spiritual ştiinţa umană, Apropiind-o astfel de ştiinţa divină. Ca ţelurile astea să i se arate, trebuie Să îl urmeze, ca discipol, pe Benedictus. (Pauză.)
STRADER (lui Felix Balde):		
	1640	O, tată Felix, dă-mi sfatul tău! E-ntr-adevăr Capesius împuternicit De Theodora să îmi spună astea?
FELIX BALDE:		Adesea, în ultimul timp, am discutat Cu mine serios, spre a mă lămuri Asupra acestui bărbat. Am să îţi spun bucuros ceea ce ştiu. Capesius trăieşte discipolatul spiritual În forma sa adevărată, deşi acum, Prin conduita lui, poate părea altfel.
	1650	E în destinul lui ca într-o zi Să creeze multe în viaţa spirituală. El poate-mplini înaltele datorii Pentru care sufletul său a fost ales Doar dacă spiritul lui se pregăteşte de pe-acum. Fiinţa lui era foarte înclinată ca, În loc să caute lumina pe calea

		spiritului, Ea să se dăruie falsei ştiinţe, care azi Poate să orbească atâtea suflete. Severul Păzitor, la Pragul grav care desparte
	1660	Lumea simţurilor de lumile spirituale, Când Capesius s-a aflat în faţa Porţii, A avut pentru el sarcini deosebit de severe. Poarta a trebuit deschisă seriosului cercetător Dar închisă-ndată după el. Dat fiind modul cum şi-a dobândit 'nainte Forţele-n lumea senzorială, n-ar mai fi putut Să avanseze-n lumea spiritului. Se poate pregăti în modul cel mai demn Pentru înaltele servicii ce va trebui
	1670	Să le aducă omenirii-n viitor, dacă acum Trece absent pe lângă prezentul nostru.
DOAMNA BALDE:		Doar la un siugur lucru mai este atent: Poveştile, pe care odinioară i le spuneam ades Şi prin care credea că primeşte Germeni pentru o gândire nouă Atunci când sufletul lui se simţea secătuit.

CAPESIUS:		Poveştile voastre colindă-n ţara spiritului Chiar de le povestiţi numai în spirit.
DOAMNA BALDE:		Deci când pot să mă adun
	1680	Şi basmele mele lăuntric să mi le spun, Mă voi gândi la voi cu iubire Ca şi în lumea spiritului să fie de-auzit. (Cortina cade.)

TABLOUL ŞASE

Un spaţiu care nu este limitat de pereţi artificiali, ci de forme vegetale arborescente, care se împletesc şi se ramifică în interior până în fundal. Ansamblul este agitat sălbatic de fenomene naturale şi năpădit din când în când de furtună. La ridicarea cortinei, Capesius şi Maria sunt pe scenă. Intră apoi Benedictus, Philia, Astrid, Luna, Cealaltă Philia, Lucifer, Ahriman şi – mişcându-se în ritm de dans – fiinţe care reprezintă gânduri. La sfârşit, sufletul doamnei Balde.

BENEDICTUS (încă nevăzut; auzit doar):

		În gândirea ta trăiesc gânduri cosmice.
CAPESIUS:		E vocea nobilă-a lui Benedictus. Cuvintele lui răsună-aici spiritual. Sunt cele înscrise-n Cartea vieţii Pentru discipolii săi şi care Sunt greu de-nţeles pentru sufletele

		pământești, Și-s mai greu de viețuit.
	1690	În ce loc din lumea spiritelor răsună cuvintele Ce pun la încercare sufletele pe Pământ?
MARIA:		De-atâta timp te afli-n țara spiritului Într-un mod care revelează multe Și totuși nu cunoști domeniul ăsta?
CAPESIUS:		Ce-aici trăiește în propria entitate Ușor e de-nțeles sufletelor obișnuite cu spiritul. Un lucru se explică prin altul. Întregul e plin de lumină, chiar dacă partea, Văzută-n ea însăși, adesea-i obscură.
	1700	Când însă existența spirituală vrea să se unească Cu ființa pământească pentru o creație comună, Sufletu-ncepe să-și piardă puterea de-a-nțelege. Și nu numai partea, adesea și-ntregul I se învăluie în întuneric adânc. Motivul pentru care-n locul ăsta răsună Cuvintele scrise în cartea lui Benedictus Pentru sufletele pământești Face-o enigmă din tot ce se petrece-aici.

BENEDICTUS (încă invizibil):		
		În simţirea ta ţes forţe cosmice.
CAPESIUS:	1710	E încă un cuvânt care dincolo E-ncredinţat de Benedictus discipolilor lui Şi care-aici se re-creează-n vocea sa! Stârnind prin sine forţe-ntunecate, el se revarsă Prin spaţiile fără margini ale acestei împărăţii.
MARIA:		Eu simt deja ce trebuie să aflu 'N-această-mpărăţie fără margini; Apropierea lui Benedictus mă îndeamnă. El vrea să mă facă să văd în locul ăsta Ceea ce sufletului pământesc îi e de ne-nţeles
	1720	Cât timp trăieşte-n trupul înzestrat cu simţuri, Chiar dacă a ajuns discipol spiritual. El trebuie să îl urmeze pe învăţător în locurile Unde acesta poate imprima fiinţelor cuvintele, Dar nu-n limbaj uman, ci doar prin simboluri; Acolo unde el animă-n procesul cosmic scrierea Ce i se dăruie sufletului cu-ntregul sens cosmic. Vreau, adunându-mi forţele

		sufletului, Să-mi liberez lăuntrul de existenţa pământească. Şi astfel să aştept ceea ce, revelându-se,
	1730	Vrea să mi se-arate prin întinderile spirituale. Când iar mă voi întoarce la viaţa pământească, Va deveni gând care-mi va lumina în suflet, În cugetarea ulterioară, drept cunoaştere.
BENEDICTUS (apare în fundal):		
		Te cucereşte în forţa gândurilor cosmice, Te pierde prin viaţa forţelor cosmice; Vei afla ţelurile pământeşti oglindindu-se Prin fiinţa ta-n lumina lumilor.
CAPESIUS:		Chiar Benedictus însuşi e aici în spirit! Cuvintele lui nu răsună singure?
	1740	Poartă-nvăţătorul spiritual ştiinţa pământească Vieţuind activă până în locurile spirituale? Şi ce-nţeles au aici aceste cuvinte pe care În viaţa pământească le foloseşte altfel?

BENEDICTUS:		Capesius, în zilele tale pământeşti Tu ai intrat în cercul meu Deşi n-ai fost conştient discipolul meu.
CAPESIUS:		Capesius nu este-n locul ăsta; Şi sufletul lui nu vrea s-audă de el.
BENEDICTUS:		Nu vrei să te simţi în Capesius, dar trebuie
	1750	Să-l vezi spiritual în amintire. Forţa puternică de acţiune a gândirii ţi-a deschis În corpul sufletesc existenţa spirituală. Apoi viaţa ta sufletească s-a desprins De jocul visător al gândirii din trupul pământesc. Ea se simţea prea slabă să umble cu el Din depărtările cosmice în adâncurile sufletului; Şi prea tare ca doar să privească-mpreună cu el Lumina înălţimilor spirituale prin beznele Pământului. Eu trebuie să însoţesc pe fiecare
	1760	Care, în viaţa pământească a primit de la mine Lumina spiritului, şi - conştient sau nu – Mi s-a consacrat ca discipol spiritual, Şi trebuie să îl îndrum mai departe pe

		calea Pe care a păşit în spirit cu ajutorul meu. Cunoscându-te pe tine-n întinderile lumilor, Ai învăţat prin viziune sufletească să te-aproprii de spirit Fiindcă poţi să îi urmezi desprins de corp. Dar tu nu-ntrezăreşti încă eliberat de gânduri Ce este entitate-adevărată în sfera spiritului.
	1770	Tu poţi depune corpul fizic Dar nu şi fina ţesătură-a trupului gândirii. Vei putea privi lumea-n adevărul ei Doar când nici un rest din personalitate Nu poate tulbura prea tare claritatea viziunii. Doar cel ce-a învăţat să-şi vadă gândirea 'N-afara sa, aşa cum forţele clarvăzătorului Privesc spre trupul pământesc despărţit de sine, Acela va pătrunde-n realităţile spirituale. Contemplă astfel în imagine, aşa încât ea
	1780	Să îţi devină cunoaştere prin forţa

		clarvederii, Gânduri care se conturează fiinţial Ca forme spaţiale, oglindind gândirea umană. (Într-o lumină prietenoasă atenuată intră Philia, Astrid şi Luna, învăluite într-un nor sclipitor. Benedictus, Capesius şi Maria ies.)
VOCE (răsunând de la Philia, Astrid, Luna, împreună):		
		Gânduri plutesc Ca visare ţesândă Fiinţial plăsmuindu-se Aproape de suflete; Voinţă creându-se, Simţire animându-se, Gândire activându-se
	1790	Să îi apară visătorului. (În timp ce răsună acestea, intră dintr-o parte Lucifer, iar din cealaltă Ahriman. Ei îşi caută locurile în cele două laturi ale scenei.)
LUCIFER (accentuând fiecare cuvânt, pe un ton maiestuos):		
		În voinţa ta acţionează fiinţe cosmice. (Dinspre Lucifer înaintează fiinţe ce întruchipează gânduri. Într-un fel de dans, ele execută mişcări ce reprezintă forme de gânduri, corespunzătoare cuvintelor rostite de Lucifer.)
AHRIMAN (tot pe un ton amplu, dar maiestuos):		

		Fiinţele cosmice, ele te rătăcesc. (După aceste cuvinte, dinspre Ahriman înaintează fiinţe-gânduri care execută mişcări de dans ce reprezintă, ca forme, cuvintele rostite de el. Apoi mişcările sunt executate împreună de ambele grupuri.)
LUCIFER:		În simţirea ta ţes forţe cosmice. (Fiinţele-gânduri dinspre Lucifer repetă mişcările lor.)
AHRIMAN:		Forţele cosmice, ele te ispitesc. (Fiinţele-gânduri dinspre Ahriman repetă mişcările lor; apoi cele două grupuri continuă împreună.)
LUCIFER:		În gândirea ta trăiesc gânduri cosmice. (Se repetă mişcările de către grupul dinspre Lucifer.)
AHRIMAN:		Gândurile cosmice, ele te-nşeală. (Repetarea mişcărilor grupului dinspre Ahriman. Urmează patru repetări ale mişcării fiecărui grup separat, apoi trei repetări în comun.) (Fiinţele-gânduri dispar la dreapta şi la stânga. Lucifer şi Ahriman rămân în scenă. Apar iar din fundal Philia, Luna, Astrid şi repetă cuvintele rostite de ele mai înainte, dar cu următoarea modificare):
VOCE (răsunând de la Philia, Astrid şi Luna, împreună):		

		Gânduri pluteau Ca visare ţesândă Fiinţial plăsmuindu-se
	1800	Aproape de suflete; Voinţă creându-se, Simţire animându-se, Gândire activându-se I-au apărut visării. (Philia, Astrid, Luna dispar; intră Capesius şi apoi, după ce el a rostit câteva cuvinte, intră Maria, care la început este invizibilă pentru el.)
CAPESIUS:		Sufletul se vieţuieşte lăuntric; El crede că gândeste pentru că el nu vede Gândurile ce se află-n faţa lui în spaţiu. El crede că simte, pentru că sentimentele Nu luminează clipind ca fulgerele-n nori;
	1810	El priveşte lumea spaţiului şi vede Norii deasupra lui... Şi dacă n-ar fi aşa, Fulgerele de n-ar clipi Şi nu s-ar îndrepta spre ele-un ochi... El ar trebui să creadă că fulgerul e-n el. El nu îl vede pe Lucifer, din care Se revarsă gânduri şi dau năvală sentimente – De-aceea poate crede că-i singur cu

		ele. De ce se dăruie el unei astfel de iluzii? O, suflete, dă tu răspunsul... dar... de unde?
	1820	Din tine? O, nu fă asta... poate și răspunsul... Nu-i de la tine... ci de la Lucifer...
MARIA:		Și dacă e așa, de-aceea nu îl cauți? Coboară în adâncuri ca să îl găsești...
CAPESIUS:		E-aicea o ființă ce poate-auzi sufletele?
MARIA:		Dar sufletele-aici nu-s separate. Sunt astfel doar când se slujesc de trup. Aicea fiecare se-aude pe sine-n cuvântul celuilalt. Îți spui deci ție însuți când eu îți spun: 'N-adâncuri caută răspunsul.
CAPESIUS:	1830	O, în adâncuri... amenință... sumbra... teamă.
MARIA:		E-adevărat, e-acolo; întreabă-te însă Când te constrângi să cobori în sfera ei, Dacă ea nu ți se revelă clar. Să afli de la Lucifer, în fața căruia te afli, Dacă el varsă teama-n slăbiciunea ta.
LUCIFER:		Ființele ce fug de mine, mă iubesc. Copiii Pământului m-au iubit totdeauna.

		Doar că ei cred că trebuie să mă urască; Mă caută însă în faptele mele.
	1840	De n-aş fi coborât în sufletele lor frumuseţea, Ca podoabă a existenţei, ei ar lâncezi De-a lungul evoluţiei Pământului În forme ale adevărului rece. Eu fac să curgă forţele în sufletul artistului. Iar ce contemplă oamenii ca frumuseţe Îşi are arhetipul în împărăţia mea. Întreabă-te acum de trebuie să te temi de mine.
MARIA:		Într-adevăr, teama n-ar fi la locul ei În sfera lui Lucifer.
	1850	El trebuie să răspândească-n suflete, Ca daruri, dorinţa şi nu teama. Ea vine din altă sferă de putere.
AHRIMAN:		Eram cândva egalul zeilor. Au trebuit să-mi reducă vechile drepturi. Am vrut să îi formez pe oameni Pentru-mpărăţia fratelui meu Lucifer, Ca fiecare să poarte-n sine lumea sa. Fiindcă Lucifer, în lumea spirituală, Ca egal între egali, voia doar să se dăruie,
	1860	Să fie doar un *model* pentru alţii, dar niciodată

		Nu putea fi un stăpân peste fiinţe, Am vrut să îi dau omului tărie Ca el să se arate egal lui Lucifer. Şi dacă-aş fi rămas în sfera zeilor, Aşa s-ar fi-ntâmplat chiar de la obârşii. Dar zeii au vrut să fie stăpâni pe Pământ Şi de aceea a trebuit s-alunge în abis, Din împărăţia lor, forţa mea, Ca să nu-i întăresc prea mult pe oameni.
	1870	Aşa încât, din locul ăsta, pot doar Să trimit forţa mea tare pe Pământ. Dar, pe această cale, ea devine teamă. (La ultimele cuvinte ale lui Ahriman apare Benedictus.)
CAPESIUS:		Cel care-a ascultat ce au rostit prin lumi, Din locurile lor, cele două puteri, Va şti de-acum să caute frica şi ura În propriile lor sfere.
BENEDICTUS:		Tu trebuie să te recunoşti în cuvintele cosmice Şi să te simţi în forţa gândurilor cosmice. Şi pentru că acum tu ai putat vedea'n afara ta
	1880	Ce tu visai drept individuatitatea ta, Găseşte-te şi nu te mai înfiora La cuvântul care pe drept răsună şi

		care Trebuie să-ţi dea dovada propriei existenţe.
CAPESIUS:		Deci pot în viitor din nou să-mi aparţin. Acuma mă voi căuta, fiindcă pot trăi Contemplându-mă în gândirea cosmică.
BENEDICTUS:		Şi-adaugă ce-acum ai dobândit La ce demult ai cucerit, spre-a fi un bun universal. (În fundal, din latura lui Benedictus, apare doamna Balde, în hainele sale obişnuite.)
DOAMNA BALDE (cu tonul înţelept al povestitorului):		
		A fost odat'un luminos copil de zei.
	1890	Era iubit de fiinţele ce urzesc cu sens deplin Înţelepciunea în sferele spiritului. Crescu tot mai puternic, în lumea lui, Îngrijit de Tatăl-Adevăr. Când simţi mişcându-se în corpul lui de lumină Voinţa matură creându-se, Privi adesea plin de milă spre Pământ, Unde sufletele oamenilor tânjeau după-adevăr. Fiinţa aceasta îi spuse atunci Tatălui-Adevăr: „Oamenii sunt însetaţi de băutura pe

		care
	1400	Le-o poţi dărui din izvoarele tale”. Rosti cu gravitate solemnă Tatăl-Adevăr: „Izvoarele pe care trebuie să le păzesc Revarsă lumina din sori spirituali; Pot bea lumina doar fiinţele cărora Nu trebuie să le fie sete de aer pentru-a respira. De-aceea mi-am educat întru lumină copilul Care poate simţi milă pentru sufletele omeneşti Şi poate naşte lumină-n fiinţa respiraţiei. Mergi deci la oameni, plin de încredere,
	1910	Şi-nsufleţit de spirit adu-n întâmpinarea Luminii mele lumina din sufletele lor”. Se-ntoarse-atunci fiinţa curată de lumină Spre sufletele ce se vieţuiesc respirând. Găsi pe Pământ mulţi oameni buni Ce-au primit-o bucuroşi în sufletele lor. Ea îndreptă privirea lor spre Tatăl, La izvorul de lumină, cu iubire devotată.

		Şi când fiinţa asta auzi din gura omului Şi din mintea lui bucuroasă
	1920	Cuvântul magic „Fantezie”, ea se simţi vieţuită Cu bucurie-n inimile bune ale oamenilor. Dar într-o zi veni spre ea Un bărbat ce-i aruncă o privire străină. „Pe Pământ, eu îndrept sufletele oamenilor Spre Tatăl-Adevăr, la izvorul luminii.” Aşa rosti ea către bărbatul străin. Răspunse acesta: „Tu ţeşi în spiritele oamenilor Doar vise sălbatice şi sufletele le înşeli”. Şi din ziua care a văzut astea,
	1930	Mulţi oameni defăimară această fiinţă Ce poate-aduce lumină în sufletele ce respiră. (Apar, într-un nor luminos, Philia, Astrid, Luna, apoi Cealaltă Philia.)
PHILIA:		Sufletul ce bea lumina, Să se găsească În câmpiile cosmice Puternic trezit.
ASTRID:		Spiritul ce netemător se ştie Să se simtă-nviat, De forţă plin

		În vieţuirea cosmică.
LUNA:	1940	Omul ce tinde spre-nalturi Să vrea să se menţină În temeliile existenţei Plin de putere.
CEALALTĂ PHILIA:		Aspiră omul Spre Purtătorul luminii Ce lumi deschide În care simţuri vesele Înviorează pe om. Uimirea entuziastă
	1950	Răpeşte spiritul În câmpurile zeilor Ce-n suflete trezesc Frumusete strălucindă. Ce-ai cucerit Încurajează sentimente Ce îndrăznesc să treacă praguri Sever păzite Pentru sufletele temătoare. Tăria, ea află
	1960	Voinţă care se maturizează şi care Pre sine, netemătoare, Se-ndreaptă spre puterile creatoare Ce susţin lumile.
(Cortina cade în timp ce Benedictus, Capesius, Maria, doamna Balde, Lucifer, Ahriman şi cele patru forţe ale sufletului sunt încă pe scenă.)		

TABLOUL ŞAPTE

Un peisaj din forme ale fanteziei, maiestuoase, alcătuite – în ansamblul lor – pe de o parte din vârtejuri de apă, iar pe de altă parte din vârtejuri de foc. În centru, în pământ, să deschide o prăpastie din care ţâşneşte foc, înălţându-se ca o poartă aflată în faţa unor formaţiuni muntoase, alcătuite din foc şi apă. Păzitorul, Thumasius, Maria, mai târziu Lucifer, apoi Cealaltă Philia.

PĂZITORUL:		Ce aprige dorinţe răsună până-aici! Aşa lărmuiesc sufletele umane ce se-apropie de mine 'Nainte de-a-şi fi cucerit deplin calmul lăuntric. Totuşi pofta e cea care le mână Şi nu forţa care poate vorbi creând, Fiindcă, tăcând, ea s-a putut crea pe sine.
	1970	Eu trebuie să trimit 'napoi pe Pământ Sufletele care astfel se dovedesc aici. De fapt, în sferele astea spirituale, Ele numai dezordine provoacă şi tulbură Faptele pregătite-nţelept de puterile cosmice. Şi dăunează chiar propriei lor fiinţe. Poartă-n ele porniri distrugătoare Pe care le pot lua drept forţe creatoare Fiindcă trebuie să ia iluzia drept adevăr Când bezna Pământului nu le mai apără.

		(Apar Thomasius şi Maria.)
THOMASIUS:	1980	Tu vezi 'naintea Pragului tău nu sufletul care, Ieşind din Thomasius, discipolul lui Benedictus, Se-apropia de tine-adesea, chiar dacă, Pe Pământ, silit e să numească Chipul lui Thomasius că fiind al său. Venea la tine plin de setea cunoaşterii. Nu putea să suporte-apropierea ta. El se-nchidea-n egoitatea sa Când te simţea; şi-adesea privea astfel În lumi ce-i arătau în aparenţă obârşia
	1990	Întregii existenţe şi sensul oricărei fiinţări. Găsea în ele beatitudinea cunoaşterii, Găsea şi forţele ce îi dădeau artistului ceea ce Inima şi mâna i-o-ndrumau pe urmele creaţiei, Încât putea să creadă cu adevărat Că forţe cosmice trăiau în el Şi îşi fixau în imagini acţiunea lor. El nu ştia că-n ceea ce putea gândi creând Nu-i stătea-n faţă decât Conţinutul fiinţial al propriului suflet.
	2000	Precum păianjenul ce-i prins în propria pânză, Aşa s-a format pe sine, simţindu-se o lume. Cândva crezuse că Maria-i stă cu-

		adevărat Spritual 'nainte; dar el vedea imaginea Pe care ea o imprimase-n sufletul lui Şi care se revela în spirit. Iar când i-a fost îngăduit, pentru puţine clipe, Să-şi vadă propria fiinţă cu adevărat, Ar fi voit să fugă-atunci de sine însuşi. El se credea în spirit şi se afla de fapt
	2010	Doar ca o fiinţă în propriul ei sânge. A-nvăţat să cunoască puterea-acestui sânge; Era realitatea, iar restul doar imagine. Vedere-adevărată îi conferea doar sângele său. EI îi era adevărat îndrumător; el i-arătă Cine-i era adevăratul tată şi cine sora scumpă, Într-un trecut de mult îndepărtat. Sângele lui l-a condus la rudele de sânge. Atuncea a ştiut ce mult trebuie să se înşele Sufletul omului când, din orgoliu,
	2020	Vrea să se ridice din materie la spirit. Atare năzuinţă poate-n adevăr să lege sufletul Mai tare de materie decât o face viaţa zilnică Prin care-şi trăieşte confuz omeneşte visul existenţei. Şi când Thomasius şi-a pus acestea

		În faţa sufletului, ca propria lui stare, El se-aruncă cu toată forţa în braţele puterii Ce nu-l putea-nşela, chiar dacă I se-arătase doar în aparenţă; dar el ştia Că Lucifer însuşi este real chiar şi atunci
	2030	Când se poate-arăta doar în imagine. Zeii vor numai în adevăr să s-apropie de om; Dar Lucifer, el rămâne el însuşi, Fie că omul îl vede fals sau adevărat. De-aceea recunosc că simt în adevăr realitatea Când cred că trebuie să găsesc sufletul pe care El l-a legat de mine în propria lui împărăţie. Înarmat cu toată forţa pe care Lucifer Mi-o dă, voi trece pe lângă tine
	2040	Spre Theodora, pe care-o ştiu În tinutul de dincolo de acest Prag.
PĂZITORUL:		Thomasius, cugetă la ce ştii. Ce se trăieşte dincolo de acest Prag Îţi e necunoscut cu totul. Îţi este Bine cunoscut tot ce trebuie să cer 'Nainte să poţi păşi-n această-mpărăţie. Va trebui întâi să te desparţi de multe forţe, De tine dobândite, în trupul pământesc.

		Din ele vei putea păstra doar ceea ce
	2050	Ţi s-a deschis dintr-o strădanie spirituală pură, Şi a rămas la fel de pur. Dar asta tu însuţi ai respins Şi-ai dat lui Ahriman în stăpânire. Iar cele ce ţi-au mai rămas acuma, Lucifer Ţi le-a pervertit pentru lumile spirituale. La trecerea Pragului va trebui să ţi le iau, De vrei să-l treci în mod corect. Deci nu-ţi rămâne nimic; o fiinţă fără de fiinţă Vei fi când tu te vei afla în spirit.
THOMASIUS:	2060	Eu însă *voi fi* şi-o voi găsi pe Theodora. Ea trebuie să-mi fie izvorul luminii care, Sufletului ei, lipsit de ştiinţa pământească, Mereu i se poate revela din belşug. Ajunge. Şi *tu* mi te vei opune zadarnic Chiar şi-atunci când forţa Pe care-am cucerit-o pe Pământ Nu corespunde părerii ce ţi-ai format-o Odinioară despre-un spirit bun.
MARIA:		Tu, care de la-nceputul Pământului trebuie
	2070	Să păzeşti Pragul acestei împărăţii, tu ştii

		Ce au nevoie, ca să-l poată trece, Fiinţele ce ţin de felul şi de timpul tău; Chiar oamenii ce se-ntâlnesc cu tine, De se aduc numai pe ei înşişi, Şi nu pot arăta un bun spiritual adevărat, Trebuia să se-ntoarcă 'napoi de aici pe Pământ, Acesta însă a putut aduce cu sine, La Pragul tău, pe celălalt suflet Pe care destinul l-a legat strâns de el.
	2080	Eşti pus de 'naltele puteri ale spiritului Să opreşti pe mulţi din oamenii Ce se apropie de poarta acestei împărăţii Şi care, dacă-ar trece Pragul, Ar face-o spre pierzarea lor. Dar tu le poţi deschide celor care Prin natura particulară a fiinţei lor Înclină, şi se pot pătrunde deplin, Spre-o astfel de iubire în sferele spiritului Pe care zeii le-au predestinat-o
	2090	'Nainte ca Lucifer să fi pornit lupta. În faţa tronului lui, inima mea a putut rosti Făgăduinţa solemnă de a sluji Această iubire în vremuri pământeşti viitoare, Încât cunoaşterea ei, vărsată de Lucifer În sufletele umane, să nu le poată dăuna.

		Mereu va trebui să se găsească oameni care S-asculte cu un cuget tare Revelaţia iubirii zeilor, aşa cum odinioară Au ascultat cuvântul cunoaşterii de la Lucifer.
	2100	Acum, Johannes, în trupul lui pământesc Nu are ureche pentru vocea mea ca înainte, când, În vieţi pământeşti de demult, I-am putut revela ce-mi fusese-ncredinţat În lăcaşurile de iniţiere ale Hyberniei, De către-acel Dumnezeu ce locuieşte-n oameni Şi care-a biruit odinioară puterile morţii Pentru că El putea trăi Fiinţa iubirii. În lumea spiritului, prietenul meu Va putea auzi iar din sufletul meu
	2110	Cuvântul pentru care Lucifer i-a putut tulbura Auzul pământesc prin forţa iluziei.
THOMASIUS (ca şi cum ar privi în spirit o fiinţă):		
		Maria, vezi tu acolo-n haină lungă Pe-acel venerabil bătrân, cu chipul grav, Cu frunte nobilă, privire luminoasă? El merge pe străzi înţesate de oameni;

		Dar toţi îi fac loc cu respect Ca el să-şi poată urma În tihnă drumul şi să nu-i tulbure În mod brutal şirul gândurilor.
	2120	Se poate vedea cum, adunat în sine, El cugetă adânc lucruri esenţiale. Îl vezi, Maria?
MARIA:		Îl văd Dacă privesc cu ochii sufletului tău. În clipa asta doar ţie vrea să se revele Într-o imagine plină de sens.
THOMASIUS:		Acum pot să văd în sufletul lui; Profund trăieşte în adâncurile sale Amintirea a ceea ce tocmai a auzit.
	2130	'Naintea ochilor lui stă un maestru înţelept. El lasă să curgă prin sufletul său Cuvintele-auzite; abia s-a despărţit de maestru. Gândirea lui ajunge la izvoarele întregii existenţe; Precum odinioară oamenii din epoci vechi Se mai puteau apropia de contemplarea spirituală, Dar viaţa sufletului era doar de vis. Sufletul bătrânului urmează firul gândurilor Primite de la-naltul lui maestru. Şi-acum, se pierde pentru ochiu-mi sufletesc;

		O, de l-aş putea vedea încă! Văd în mulţime oameni discutând; Aud cuvintele lor. Vorbesc Cu veneraţie despre acest bătrân. ……
	2140	În tinereţe-a fost un luptător viteaz; Dorinţa de glorie şi ambiţie ardeau În sufletul lui; îi plăcea să treacă Drept primul luptător din ceata lui. Sub arme, a comis atrocităţi Nenumărate. Voia să strălucească.
		Au fost în viaţa lui timpuri Când a vărsat mult sânge. Veni şi timpul când norocul armelor Se-ntoarse iute de la el. S-a-ntors în ţara lui învins,
	2150	Plin de ruşiue; batjocuri suferi, dispreţ, Şi ură sălbatică umplu sufletul lui De-atunci, care nu pierduse nimic Nici din mândria, nici din ambiţia sa. Vedea-n compatrioţii lui numai duşmani
		Pe care i-ar fi nimicit De-ndată ce s-ar fi ivit prilejul. Când însă sufletul trufaş al lui Recunoscu că răzbunarea pe duşmani
	2160	Nu era cu putinţă-n timpul vieţii lui, Atunci se birui pe sine. Şi-a-nvins Orgoliul josnic şi setea de glorie. Ajuns la bătrâneţe, se hotărî să se alăture Acelui mic cerc de discipoli

		Ce se formase în oraşul lui.
	2170	Omul care era îndrumătorul acestui cerc Purta în suflet întreaga-nţelepciune Ce-a fost transmisă iniţiatilor de către Maeştrii epocilor foarte vechi ale-omenirii. Asta aud eu de la oamenii din mulţime. …….. Simt o iubire caldă când ochiul sufletului Mi-l îndrept spre-acest bătrân care, După victoriile aduse de setea de glorie, A repurtat suprema victorie a unui om, Victoria asupra *sa*.
	2180	De ce îl văd aici pe acest om Căruia mă dărui cu totul, chiar dacă Îmi stă în faţă doar în imagine? Sentimentele, aşa cum năvălesc în mine, Nu le creează clipa; prin vieţi demult trecute Trebuie să fi fost legat de sufletul Pe care îl iubesc ca pe acesta. Nu am iscat în mine-n clipa asta Ceva atât de puternic ca iubirea Pe care o resimt acum.
	2190	E-o amintire din timpuri foarte vechi; Gândurile n-o cuprind încă, memoria însă Stârneşte-acum în mine sentimente.

		Am fost desigur odată discipolul acestui om Şi am privit spre el cu toată admiraţia. O, cât îmi doresc în ceasul ăsta să- ntâlnesc iar Sufletul pământesc ce mai demult Numea al său trupul ăsta. Trebuie să-i dovedesc iubirea mea puternică! Doar el poate-nvia în mine forţele bune
	2200	Care-au creat legături umane serioase şi demne.
MARIA:		Eşti însă sigur tu, Johannes, că sufletul ăsta, De s-ar apropia acum de tine, S-ar dovedi a fi la înălţimea sublimă La care se afla în epoca aceea de demult Ce tocmai s-a înfăţişat 'naintea sufletului tău? E poate-nlănţuit de sentimente Nedemne de ceea ce era odinioară. Sunt unii oameni pe Pământ
	2210	Care-ar privi-n adevăr cu ruşine Cât de puţin corespunde prezentul lor Vieţii pe care-au dus-o altădată. Iar omul ăsta poate e răvăşit de porniri Şi de patimi, iar tu acum l-ai privi Cu-adâucă tristeţe şi cu consternare.
THOMASIUS:		Maria, de ce spui tu cuvintele astea? Nu văd ce te-mpinge s-o faci.

		Se mişcă gândurile-aici altfel decât În locurile cu care s-a obişnuit omul?
PĂZITORUL:	2220	Johannes, ce ţi se revelă-n locul ăsta E încercarea sufletului tău. Priveşte-n temeliile fiinţei tale Ceea ce vrei fără să ştii şi totuşi poţi. Ceea ce s-a ascuns 'n-adâncurile tale Cât timp tu ai trăit cu sufletul orb. (Apare Lucifer.) Îţi va apărea-n faţă-acum şi-ţi vă răpi Întunecimea care te-ocrotea. Cunoaşte cine este sufletul omenesc Spre care cu iubire fierbinte te înclini
	2230	Şi care-a locuit în trupul pe care îl priveşti. Cunoaşte cui poţi da iubirea cea mai tare.
LUCIFER:		Coboară-n temeliile fiinţei tale; Cunoaşte forţele puternice ale sufletului tău. Şi-nvaţă să ştii cum o iubire puternică Te poate menţine-n devenirea lumilor.
THOMASIUS:		Da, acum simt fiinţa sufletului care A vrut să mi s-arate – Theodora – Ea însăşi, ea a voit să mi se reveleze. Stătea în faţa mea fiindcă-o voi vedea
	2240	Când mi se va deschide-această poartă. Am dreptul s-o iubesc; sufletul ei stătea În faţa mea în altă formă corporală, Care mi-a arătat că trebuie să o iubesc. În tine vreau acum doar din nou să mă

		găsesc, În forţa ta să-mi cuceresc eu viitorul.
PĂZITORUL:		Nu te pot opri de la ceea ce trebuie. Tu ai văzut deja-n imagine fiinţa sufletească Pe care o iubeşti cel mai mult. Trebuie S-o vezi când ai trecut Pragul.
	2250	Cunoaşte-o şi dă-ţi seama dacă poate rămâne Salvatoare pentru tine, aşa cum ai visat-o.
CEALALTĂ PHILIA (apărând):		
		O, n-asculta de gravul Păzitor. El te conduce-n pustiuri de viaţă Şi îţi răpeşte căldura sufletului; El poate vedea doar fiinţe spirituale Şi nu cunoaste suferinţele oamenilor Pe care sufletele nu le suportă Decât dacă iubirea pământească le apără De-ntinderile reci ale lumilor.
	2260	A lui este severitatea, Blândeţea fuge de el, Iar forţele dorinţei El le urăşte De la obârşia Pământului. (Cortina cade.)

TABLOUL OPT

Împărăţia lui Ahriman. Un spaţiu sumbru, râpos, inconjurat de munţi, mormane de piatră neagră în forme fantastice, scoţând la iveală peste tot schelete care parcă se cristalizează albe din masa stâncoasă. Pe un versant, Ahriman, Hilarius, Friedrich Trautmann, apoi cele douăsprezece personaje întrunite în primul tablou. Pe urmă Strader şi, mai târziu, Thomasius şi Maria; Păzitorul şi – în final – Dublul lui Johannes.

FRIEDRICH TRAUTMANN:		De câte ori am intrat în sfera asta Şi ce-nfiorător mi-apare că şi noi adesea Ne luăm de-aici îndrumările Pentru unele acţiuni ce-s importante Pentru Alianţă şi pentru ţelurile noastre.
HILARIUS:	2270	Grăuntele trebuie întâi să moară 'Nainte de-a se-ntoarce la viaţă. În locul ăsta trebuie să se găsească Tot ce s-a epuizat în viaţa pământească; Aici e transformat pentru o existenţă nouă. Dacă Alianţa noastră vrea să pună germenii Pentru fapte omeneşti ce se vor coace-n viitor, Ea trebuie să ia seminţele din ceea ce e mort.
FRIEDRICH		Îngrozitor este stăpânul care

TRAUTMANN:		porunceşte-aici; Şi dacă n-ar fi spus în scrierile noastre,
	2280	Care-s cele mai de preţ comori ale Templului, Că fiinţa pe care o-ntâlnim aici e bună, Ar putea fi adesea socotită adevărat rea.
HILARIUS:		Nu numai scrierile, dar şi vederea mea spirituală Îmi spune că ea revelă binele.
AHRIMAN (cu voce schimbată):		Eu ştiu de ce sunteţi din nou aici. Vreţi să aflaţi de la mine modul corect În care să conduceţi sufletul omului Ce-a stat ades la pragul vostru. Fiindcă-l credeţi pierdut pe Thomasius,
	2290	Acum vi se pare Strader omul potrivit Spre-a vă sluji în Alianţa miştilor. Ce el a putut câştiga pentru progresul uman Din forţele ce acţionează în natură, Îmi datorează mie; de fapt eu poruncesc Acolo unde forţele utilizabile mecanic Îşi iau tărie din izvoarele creaţiei. Ce el va mai putea crea pentru-

		omenire Trebuie-ntors şi spre împărăţia mea. De data asta însă mă voi îngriji eu însumi
	2300	De ceea ce trebuie să se-ntâmple cu-acest om În viitor, fiindcă prin Thomasius îmi pot veni Doar pierderi din acţiunea voastră. De vreţi să slujiţi puterilor spiritului, Va trebui să dobândiţi întâi Ceea ce-aţi neglijat în cazul ăsta. (Ahriman devine invizibil.)
FRIEDRICH TRAUTMANN (după o pauză de adâncire în sine):		
		Maesrtul meu venerat, o grijă mă apasă. Încerc demult s-o izgonesc, Aşa cum îmi ordonă regulile stricte Pe care ni le-a dat Alianţa noastră.
	2310	Dar multe din ce-mi relevă viaţa Alianţei Îmi fac cu-adevărat mai grea lupta sufletului. Am vrut mereu, plin de recunoştinţă, Să îmi supun întunecimea mea luminii spiritului Pe care voi, prin forţele voastre, o

		puteți da. Dar când ades a trebuit să viețuiesc Cu claritate că sunteți supus amăgirii, Iar cuvintele voastre, prin mersul lucrurilor, Se pot arăta ca o gravă eroare, Atunci am simțit ca și cum un coşmar
	2320	Mi-ar apăsa pe suflet dureros. Cuvântul vostru şi de data asta-i o eroare. Voi aţi putut să credeţi că desigur aici Vom asculta ceva bun de la spiritu-acesta.
HILARIUS:		Sunt greu de pătruns drumurile Universului; Iubite frate, se cuvine s-aşteptăm Până ce spiritul va vrea să ne arate Direcţia potrivită pentru lucrarea noastră. (Hilarius şi Trautmann se îndepărtează.)
AHRIMAN (care a reapărut):		Ei mă văd şi totuşi nu mă cunosc; Căci dacă-ar şti cine-i aici stăpânul,
	2330	Desigur că n-ar fi venit să caute aicea Îndrumarea; iar sufletul omenesc Despre care-auzeau că m-ar vizita L-ar condamna la chinul lung al

		iadului. (Intră persoanele care, în primul tablou, erau reunite în vestibulul Alianţei miştilor; trebuie însă precizat că ele intră oarbe în domeniul lui Ahriman. Ceea ce spun ele sunt cuvinte care trăiesc în sufletele lor, dar de care totuşi nu ştiu nimic. Ele vieţuiesc în somn vise inconştiente care devin audibile în domeniul lui Ahriman. Strader însă, care tocmai vine acum aici, este pe jumătate conştient în tot ce vieţuieşte, încât mai târziu va putea să-şi amintească.)
STRADER:		Îndrumările ce mi le-a dat Benedictus, De a mă vieţui puternic în gândire, Ele m-au dus 'n-această-mpărăţie-a morţii? Eu însă speram ca, înălţat în spirit, să primesc Adevărul pe culmile luminoase ale-nţelepciunii!
AHRIMAN:		De te comporţi corect, înţelepciunea care
	2340	O poţi câştiga în locul ăsta Îţi poate-ajunge pentru-un timp îndelungat.
STRADER:		În faţa cărui spirit stă oare sufletul

		meu?
AHRIMAN:		Să-l recunoşti mai târziu, când amintirea Va putea să-ţi recheme ceea ce-aici vieţuieşti.
STRADER:		Şi oamenii aceştia, de ce-i găsesc În împărăţia ta întunecată?
AHRIMAN:		Ei sunt în locul ăsta ca suflete doar, Şi nu ştiu nimic despre ei În clipa asta, fiindcă-s de găsit acasă
	2350	În somn profund adânciţi. Aici însă se va revela cu totul clar Ce trăieşte-n sufletele lor şi ce abia aduc La propria cunoaştere, trezindu-se. Ele nici nu pot auzi ce vorbim.
LUISE FÜRCHTEGOTT:		Sufletul nu trebuie să creadă orbeşte Că s-ar putea 'nălţa în mândră forţă spre lumină Şi propria fiinţă şi-ar dezvolta-o pe deplin. Eu vreau să recunosc numai ceea ce ştiu.
AHRIMAN (auzit numai de Strader):		
		Şi nu ştii totuşi că tu însuţi mergi orbeşte
	2360	În întuneric, cu mândra ta forţă. Ea-ţi va sluji, Strader, în opera pe

		care Ai smuls-o curajos din forţele mele. Pentru asta n-are nevoie de credinţă-n spirit, I se pare nepotrivit pentru orgoliul ei.
FRIEDRICH GEIST:		Cu-adevărat seducătoare-s căile miştilor; În viitor nu trebuie să precupeţesc nimic Spre a mă dărui temeinic înţelepciunii Ce-mi poate veni din cuvintele Templului.
MICHAEL EDELMANN:		Impuslurile adevărului din suflet mă îndreaptă.
	2370	Înspre lumina spiritului; nobila învăţătură Ce-atât de clar luminează viaţa omului Îşi va găsi desigur în mine cel mai bun discipol.
GEORG WAHRTMUND:		Am fost mereu adânc impresionat De tot ce mi s-a revelat din unele izvoare Despre comorile spirituale ale nobilei mistici; Din toată inima vreau să mă străduiesc mai departe.
AHRIMAN (auzit numai de Strader):		
		Intenţia lor e bună; strădania

		rămâne însă La suprafaţa vieiţi sufletului lor. Astfel mă voi putea folosi intens mult timp
	2380	De marile comori pe care ei le-adăpostesc Inconştient încă în temelia sufletului lor. Par chiar să fie de folos ţelului meu Pe care opera lui Strader vrea să îl dezvolte Superb şi mândru în viaţa oamenilor pe Pământ.
MARIA TREUFELS:		Un simţ al vieţii sănătos, din sine însuşi Îi va aduce sufletuhti şi roadele spirituale, Dacă oamenii unesc veneraţia faţă de Cosmos Cu o privire clară asupra realităţii.
AHRIMAN (auzit numai de Strader):		
		Vorbeşte-n vis despre realitate;
	2390	Când este trează, visează şi mai bine. Acum îmi face proaste servicii; Poate vor fi mai bune-n viaţa următoare; Atunci însă va apărea ca ocultist şi La nevoie, va povesti oamenilor vieţile lor Până la-nceputurile Pământului.

		Dar va aprecia cu greu fidelitatea; În viaţa precedentă l-a ocărât pe Strader rău. Acum îl laudă; se schimbă. De ea o să se bucure mai mult Lucifer.
FRANZISKA DEMUT:	2400	Severa-mpărăţie a Misticii, în viitor Va face una cu fiinţa omului, Dacă gândurile vor fi cultivate prin sentimente Iar sentimentele se vor lăsa conduse de gânduri.
KATHARINA RATSAM:		Oamenii aspiră să vadă lumina. O fac însă adesea ciudat; Întâi o sting şi-apoi se miră Că n-o găsesc în beznă nicăieri.
AHRIMAN (auzit numai de Strader):		
		Aşa sunt sufletele care Simt satisfacţie în a vorbi bine;
	2410	Dar le lipseşte soliditatea temeliei. Cu totul inaccesibile-mi rămân, Dar vor putea în viitor, prin cele ce vor face Să îmi aducă roade bune. Sunt încă departe de ceea ce se cred.
BERNARD REDLICH:		Când năzuinţei de cunoaştere-i lipseşte prudenţa, Fantezia va naşte doar castele-aeriene În rezolvarea tuturor enigmelor

		Universului, Pe care doar gândirea riguroasă le poate stăpâni.
HERMINE HAUSER:		Lucrurile lumii mereu trebuie să se schimbe
	2420	Dacă întreaga existenţă trebuie să se dezvolte deplin. Este lipsit de forţa de-a-nţelege viaţa, cel care Poate dori ca toate să rămână neschimbate.
CASPAR STÜRMER:		A trăi în fantezie înseamnă numai Să îi răpeşti sufletului acele forţe prin care Se face puternic ca-n existenţă să ofere Un bun serviciu sieşi şi altora.
MARIA KÜHNE:		Sufletul care vrea să se atrofieze, S-o facă modelându-se după forţe exterioare; Adevăratul om va vrea să dezvolte doar
	2430	Personalitatea pe care o ascunde propria fiinţă.
AHRIMAN (auzit numai dc Strader):		
		E omenesc doar ceea ce sufletele lor ascund, Dar nu se poate şti la ce vor ajunge. Cu ele, poate-şi va încerca Lucifer puterile; Le poate face să creadă că ele

		dezvoltă cu tărie Doar forţa proprie a sufletului. Deci poate nu-s pierdute pentru el.
FERDINAND REINECKE:		Cel ce vrea să-nţeleagă corect enigmele cosmice, S-aştepte ca mintea şi bunul simţ Să se deschidă de la sine-n viaţa sa.
	2440	Iar cel ce vrea să se descurce-n viaţă, S-apuce ce-i este de folos şi-i face bucurie. Să cauţi ca din toate să-nveţi înţelepciunea Şi-nalte ţeluri să dai oamenilor slabi, Nu duce la nimica pe Pământul ăsta.
AHRIMAN (auzit doar de Strader):		
		Predestinat e ăsta să fie filosof, Şi chiar va fi în viitoarea viaţă. Cu el, pot doar să-mi reglez socotelile. Din doisprezece, de şapte am nevoie eu, Iar cinci îi dau fratelui meu Lucifer.
	2450	Din timp în timp 'i-observ pe oameni Şi cercetez ce sunt ei şi ce pot. Când am ales doisprezece pentru mine, Nu am nevoie să caut mai mult.

		Dacă-aş ajunge să-l caut pe-al treisprezecelea, El s-ar asemăna cu primul în mod evident. Când pot atrage pe cei doisprezece-n sfera mea, Atunci, prin felul de a fi al sufletului lor, Şi ceilalţi trebuie să le urmeze. (Continuă pentru sine; ca Strader să nu audă, îi astupă urechile.) Pân 'acum nu mi-a reuşit nimic din asta;
	2460	Pământul n-a vrut să mi se supună. Dar mă voi strădui de-a lungul veşniciilor Pân 'ce voi câştiga poate victoria. Ce nu-i pierdut, trebuie să fie folosit. (Din nou auzit numai de Strader): Tu vezi, nu spun cuvinte frumoase; De fapt nu vreau să le plac oamenilor. Cel ce vrea prin cuvântări ticluite să stârnească Entuziasmul pentru ţelurile sale, Acela trebuie să se ducă-n alte lumi. Dar cel care cu raţiunea şi simţul adevărului
	2470	Priveşte lucrurile ce se fac aici prin mine,

		Poate recunoaşte că la mine se află forţele Fără de care copiii oamenilor ar trebui Să se piardă-n existenţa pământească. Chiar lumile divine au nevoie de mine; Fiindcă ele-mi răpesc de fapt sufletele Abia după ce am lucrat 'n-adâncul lor. Atunci adversarii mei reuşesc să-i ispitească Pe oameni să creadă că existenţa mea Ar fi de prisos Universului.
	2480	Încât sufletele visează – ce-i drept – despre lumi înalte Dar o forţă puternică dispare în devenirea Pământului.
STRADER:		Tu vezi în mine sufletul ce ar putea Să te urmeze şi să-ţi consacre forţele lui. Şi ce-am văzut aici pare s-arate că numai Lipsa raţiunii şi a simţului sănătos Îi face pe oameni adversarii tăi. Adevărat, n-ai folosit cuvinte frumoase; Ţi-a plăcut să schiţezi aproape batjocoritor

		Destinul acestor oameni sărmani. .....
	2490	Trebuie să recunosc că socotesc a fi bun Ceea ce vrei să dai sufletelor oamenilor. Prin tine, ele se pot întări îmbogăţindu-se În bine, şi pot să câştige în rău Doar dacă dinainte erau rele. Va trebui ca oamenii înşişi, din adâncul Inimii lor, să îşi aplice batjocura ta, Numai să poată să se cunoască mai bine. Dar ce ţâşneşte-aici din sufletul meu? Rostesc cuvinte ce m-ar nimici
	2500	De-ndată ce le-aş găsi juste pe Pământ. …… Tu *trebuie* să gândeşti aşa; nu pot găsi Decât adevărat ceea ce tocmai ai spus; Dar este adevăr numai în locul ăsta; Şi el devine eroare pentru lumea pământească, Dacă se dovedeşte-aşa cum apare aici. Nu pot cu gândirea mea omenească

		Să merg mai deaprte... Aici e la capătul ei. …….. În vorbele tale aspre răsună durerea din tine; Şi tot durere sunt ele şi-n mine. ……
	2510	Privindu-te... pot... doar să gem... să plâng. (Pleacă repede.) (Intră Maria şi Thomasius, amândoi deplin conştienţi; ei pot auzi astfel tot ce se petrece şi pot vorbi conştient.)
THOMASIUS:		Maria, spaima emană-aici de peste tot, Se-ndeasă şi-apasă în fiinţa mea; Unde găsesc forţa să mă opun lăuntric?
MARIA:		Făgăduinţa mea sacră şi gravă radiază fortă; Şi sufletul tău poate suporta apăsarea De vrei să-i simţi efectul vindecător.
AHRIMAN (pentru sine):		Aceştia-mi sunt trimişi de Benedictus; El i-a-ndrumat aşa încât mă recunosc Când mă adulmecă în sfera mea. (Vorbind mai departe, încât să

		poată fi auzit de Thomasius şi Maria.)
	2520	Thomasius, a trebuit ca Păzitorul să-ţi îndrume În împărăţia mea primii paşi Ce trebuia să-i faci spre-aceea lumină Pe care-o cauţi în adâncul fiinţei tale. Eu pot să-ţi dau adevărul, dar în suferinţe Pe care eu le duc de mii şi mii de ani, Căci adevărul mă poate găsi aici, desigur, Dar el trebuie să se despartă de bucurie 'Nainte de-a intra prin poarta mea.
THOMASIUS:		Deci trebuie să privesc fără bucurie
	2530	Sufletul pe care doresc fierbinte să îl văd?
AHRIMAN:		Dorinţa fericeşte doar când căldura sufletului O poate întreţine; aici însă dorinţele îngheaţă Şi trebuie astfel să trăiască-n frig.
MARIA:		Şi în câmpiile de gheaţă veşnic pustii Îmi pot conduce prietenul, acolo unde lui Cu greu 'i-apare lumina pe care

		spiritele trebuie Să o creeze când beznele paralizează forţele de viaţă. Thomasius, simte puterea sufletului tău! (Apare Păzitorul Pragului.)
AHRIMAN:		Chiar Păzitorul însuşi trebuie să-ţi aducă lumina
	2540	Pe care-n clipa asta ţi-o doreşti arzător.
THOMASIUS:		Voi putea s-o văd pe Theodora!
PĂZITORUL:		Sufletul ce-ţi stă 'nainte, la Pragul meu, În veşmântul purtat de el cu mulţi ani în urmă Pe Pământ, el a-nvăpăiat în temeliile Cele mai adânci ale sufletului tău, În ceasul cel mai greu al vieţii tale, Cea mai puternică iubire ce-i ascunsă-n tine. – Când încă erai 'n-afara acestei împărăţii Şi mă rugai să îţi îngădui să intri,
	2550	El ţi-a apărut în imagine; iar iluzia-i posibilă Doar în imaginea creată de dorinţă. Acum vei putea privi însă în adevăr Sufletul care, într-o viaţă de demult, Locuia-n acel bătrân pe care l-ai

		văzut.
THOMASIUS:		Îl văd din nou în veşmântul lung, Pe venerabilul bătrân cu chipul grav. O, suflete care-ai trăit în acest înveliş, De ce te-ascunzi de-atâta timp de mine? Trebuie, nu poate fi decât Theodora.
	2560	O, deja realitatea prinde chip din viaţa de imagini Acoperite la-nceput cu-n văl – Theo... *eu însumi!* (La silabele „Theo" apare Dublul.)
DUBLUL LUI THOMASIUS (se apropie foarte mult de Thomasius):		
		Mă recunoaşte... şi contemplă-*te* în mine!
MARIA:		Eu pot să te urmez în temeliile lumilor, în care Sufletele-şi cuceresc simţământul divinului Prin victorii care nimicesc şi din care nimicire Îşi cuceresc curajos existenţa. (Bubuit de tunet şi întuneric.) (Cortina cade.)

TABLOUL NOUĂ

Un peisaj matinal, însorit şi prietenos. În fundal se vede un oraş cu multe fabrici. Benedictus, Capesius, Maria, Thomasius şi Strader discută degajat, plimbându-se.

CAPESIUS:		Aici e locul unde adesea Benedictus, În blânda lumină-a soarelui de dimineaţă, Se dedică discipolilor săi, care pot asculta atent,
	2570	În sacră dispoziţie, cuvintele înţelepciunii sale. Acolo jos e ceea ce desparte nemilos sufletele De toată frumuseţea minunată pe care Divina natură o dăruie plină de har. În pustiul mării de case a acestui oraş Trudeste Benedictus, mereu binevoitor, S-aline prin fapte de iubire durerea oamenilor. Când însă plin de-ntelepciune, în cuvinte omeneşti, Vesteşte discipolilor lumea spirituală, El vrea să găsească inimi deschise solar
	2580	Prin puterile creatoare libere care aici

		Se revelează sufletelor trezitor. Îmi poate fi dată şi mie acum bucuria Pe care cuvintele lui o pot aduce oamenilor. El din iubire şi-a asumat sarcina De-a mă conduce spiritual în lumea spiritului. Când pot să mă simt în apropierea lui, Redat sunt iarăşi mie însumi.
BENEDICTUS (alăturându-i-se):		În cercul discipolilor mei, va trebui, Prin actiunea liberă a ta şi-a altora,
	2590	Să se dezlege un nod format din firele pe care Le ţese karma-n devenirea oamenilor pe Pământ. Ce tu ai trăit trebuie să slujească acestei dezlegări. În inimile oamenilor, fidel consacrate-a urma Înţelepciunea căreia eu îi slujesc, Puterea ta va putea găsi toate-ajutoarele Cu care, unit, poţi desăvârşi opera Pentru care te-ai pregătit în spirit.
CAPESIUS:		Eu v-am recunoscut şi vreau să vă urmez. Când m-am adunat în sufletul meu,
	2600	După ce am putut auzi cuvintele

		voastre În fiinţialitatea lor în lumile spirituale, Şi m-aţi redat mie însumi apoi, Am putut să văd în lumina spiritului Acele ţeluri cărora vieţile mele viitoare vor trebui Să le slujească în cursul existenţei pământeşti. Acum pot şti că voi aţi fost ales Să-mi revelaţi căile drepte.
BENEDICTUS:		Uniţi cu tine, Thomasius şi Strader Pot face multe-n viitor, care s-ajute
	2610	În sensul bun salvarea oamenilor. Acele forţe sufleteşti pe care ei le deţin S-au pregătit încă de la-nceputul Pământului Atât de bine-ncât, acum, ei Se pot uni în mersul Universului Cu spiritul tău într-o puternică triadă.
CAPESIUS:		Severelor puteri ale destinului, ce mai întâi A trebuit să îmi rămână ne-nţelese, trebuie Să le fiu recunoscător că la timp potrivit Mi-au putut revela ţelurile vieţii mele. (După o pauză, reflectând.)

	2620	Cu ce înţelepciune m-aţi condus! Mi s-a părut la-nceput că-n van mă străduiam Să pătrund în mod real cu spiritul meu 'N-acele lumi pe care cuvintele voastre Le pun în faţa sufletului ca gânduri. Mult timp, când m'adânceam în scrierile voastre, Puteam găsi acolo numai gânduri. Apoi însă brusc am avut în jurul meu Lumea spirituală în fiinţialitatea sa. Cu greu puteam să mă mai regăsesc
	2630	În lumea de mai înainte, obişnuită mie.
BENEDICTUS:		Ea ţi-ar fi ascuns mereu viaţa spiritului Prin forţa tare-a acţiunii ei, dacă Această viaţă-a spiritului n-ar fi înăbuşit-o, Reducând-o la o palidă existenţă de umbră. Va trebui de-aceea, în deplină vedere spirituală Să te recunoşti la acel Prag, ce altora Abia de le deschide ochiul spiritual. (La ultimelc cuvinte ale lui Capesius, li se alătură Strader. Cei

		trei se îndepărtează şi, după putin timp, Benedictus revine împreună cu Strader.)
STRADER:		A fost durere adâncă şi mi-a lăsat O apăsare sufletească grea – asta am simţit
	2640	Când mi-am venit în fire Şi m-am recunoscut din nou în trupul Din care cuvintele voastre m-au ridicat. Din viaţa sufletească obscură mi-a rămas Întâi chinul, nu era numai durere; El îmi născu amintirea a tot ce-am vietuit 'Nainte ca-ngrozit să văd Că-n faţa lui Ahriman Orice gândire se opreşte. A trebuit să mă întreb de ce
	2650	Cuvântul lui Benedictus m-a transportat 'N-această-mpărăţie, unde sufletele-s doar numărate Şi fiecare-i preţuit numai după cum Se potriveşte ţelurilor pe care acea putere Vrea să şi le plăsmuiască din lucrarea mea. Ea, foarte înţelept, voia s-aleagă, din numărul De oameni, doisprezece pentru

		opera sa.
BENEDICTUS:		Ştii bine de ce ţi s-au apropiat Acele suflete, pe care Ahriman ţi le-a arătat Când a vrut să s-amestece-n destinul lor.
STRADER:	2660	Durerea şi asta mi-a dezvăluit. Mi-a arătat ce m-a legat Într-un trecut îndepărtat de Confreria Ce-acum se regăseşte-n Alianţa miştilor, Şi cum mi s-au alăturat Acei oameni ce s-au dezvăluit în fiinţa lor. Şi am putut să simt că Ahriman vrea Să se slujească de legătura care trebuie Să-i lege sigur de mine în vieţi viitoare.
BENEDICTUS:		Puterile cosmice îşi conduc astfel faptele lor
	2670	Încât ele să se unească după număr şi măsură Deplin înţelept, devenirii lumilor. Iar semnul de cum se împlineşte ordinea Se-arată clar simţurilor exterioare Când ele urmăresc Soarele în mersul lui

		Prin cele douăsprezece constelaţii. Modul cum *el* se comportă-n fiecare dintre ele Arată cum se petrec lucrurile pe Pământ În perioade lungi de timp. Deci Ahriman a vrut să modeleze sufletele
	2680	Ce sunt legate de tine, spre a forma forţele Din care munca ta să poată lumina. El voia să lege, după număr şi măsură, Strucura ta sufletească de a lor.
STRADER:		Fiindcă-am cunoscut sensul numărului şi măsurii Voi izbuti şi să sustrag lucrarea mea Din sfera lui Ahriman şi să o dărui, roditoare, Zeilor Pământului.
BENEDICTUS:		A trebuit să recunoşti sensul numerelor În Univers, prin puterea lui Ahriman;
	2690	Aşa era nevoie pentru orientarea sufletului tău. Disciplina spirituală te-a condus 'n-această sferă Pe care a trebuit s-o cunoşti, ca astfel

		Forţa ta de creaţie să înflorească-n mod sănătos. (Se îndepărtează amândoi; din partea opusă intră Maria şi Johannes.)
MARIA:		Johannes, luptând şi-a cucerit sufletul tău Cunoaşterea în sferele reci ale-adevărului. De-acuma n-ai să mai ţeşi în imagini Ceea ce sufletele trăiesc somnolent doar în trup. Fiindcă gândurile ce vor să se zămislească din ele însele Sunt departe de devenirea cosmică.
THOMASIUS:	2700	Iar dac' o fac, o fac din iubire de sine Ce vrea să treacă drept sete de cunoaştere.
MARIA:		Cel care vrea să se consacre-activ devenirii umane Şi să producă opere care să acţioneze viu, Ca forţe, în decursul vremilor, el trebuie Să se încredinţeze-ntâi puterilor care, Luptând, aduc în profunzimea realităţilor Număr şi măsură în ordine şi dezordine.

		În adevăr, cunoaşterea-i doar viaţă Ce poate să se revele-n suflete când ele
	2710	Îşi pot aminti în trupul lor pământesc Ce au trăit în lumile spirituale.
THOMASIUS:		Deci cursul vieţii îmi este trasat. Ca dualitate trebuie să simt ceea ce sunt. Prin Benedictus şi-ajutorul tău Sunt o fiinţă care prin sine există Şi ale cărei forţe n-aparţin omului meu propriu Ce încă se mişcă în mine. Ce voi mi-aţi dat este un om de sine stătător Şi care bucuros trebuie să dea la ceilalţi oameni
	2720	Ceea ce lui i s-a conferit prin disciplina spirituală. El trebuie să se dedice lumii aşa cum poate el; Dar în acest om nu trebuie să se amestece Nimic perturbator din celălalt, căruia, la-nceput, Abia-i mijeşte-adevărata cunoaştere de sine. El se va conduce mai departe ca o lume-n sine Dacă forţa proprie şi ajutorul nostru îi vor fi

		În viitor formatoare de destin.
MARIA:		Că mergi în adevăr sau în eroare, Îţi poţi păstra mereu deschisă perspectiva
	2730	Ce face ca sufletul tău să poată răzbi mai departe, De porţi curajos imperativele care Provin de la fiinţele-mpărăţiei spirituale. (Cortina cade.)

TABLOUL ZECE

Templul Alianţei miştilor, care a fost prezentat în tablourile unu şi doi. La est se află Benedictus şi Hilarius, la sud Bellicosus şi Torquatus, la vest Trautmann; intră apoi Thomasius, Capesius, Strader, mai apoi Maria, Felix Balde, doamna Balde; mai târziu, sufletul Theodorei şi – în final – cele patru forţe ale sufletului.

BENEDICTUS:		Discipolii mei au deschis sufletului lor Lumina spirituală în felul în care Se potriveşte destinului lor. Ei trebuie, unul pentru altul, să facă roditor Ceea ce-au reuşit să cucerească. Şi pot să facă asta numai dacă forţele lor, Orânduite după număr şi măsură, vor să se unească,
	2740	În locul de iniţiere, într-o unitate

		superioară, care Să trezească-ntâi la viaţă-adevărată Ceea ce doar în existenţă trebuie să rămână izolat. Ei stau la pragul Templului de iniţiere. Sufletele lor trebuie să se unească Şi să răsune-armonios, după regulile scrise În cartea destinului cosmic Pentru ca armonia spiritelor să poată-mplini Ce fiecare, singur, nu poate face pentru sine. Ei, vechiului ce-aici cu demnitate stăpânește
	2750	Din vremuri de demult, îi vor aduce noul. La voi, fraţii mei, îi conduc pe discipolii care Au trebuit să îşi croiască drumul pân'aici Prin lumi spirituale şi prin încercarea sufletului. Vor preţui cu veneraţie ritualurile străvechi de iniţiere Şi vechile rânduieli sacre ale Misteriilor, care Sunt date-aici ca putere a luminii spiritului. Iar vouă înşivă, ce de mulţi ani aţi putut împlini

		Cu credincioşie înaltele slujbe spirituale, O altă lucrare vi se va-ncredinţa în viitor.
	2760	Destinul cosmic cheamă pe fiii oamenilor Doar pentru anumite perioade-n Templul său de iniţiere Şi cere-apoi de la ei o altă activitate Când forţele lor s-au epuizat slujind. Chiar Templul însuşi stătea în faţa propriei încercări Şi eroarea unui singur om a trebuit să îl păzească, Pe el, păzitorul luminii, împotriva tenebrelor, În ceasul greu al destinului. Thomasius, cu ajutorul ştiinţei ce domneşte inconştient În sufletele oamenilor, a recunoscut
	2770	Că drumul spre Templul de iniţiere-al miştilor Nu-l poate duce peste pragul acestuia 'Nainte să treacă celelalte praguri, Faţă de care-acesta nu-i decât un simbol. El însuşi deci a-nchis uşa pe care, 'N-iubirea voastră, voiaţi să i-o deschideţi.

		Ca altul se va-ntoarce-acum la voi Şi va primi acuma consacrarea voastră.
HILARIUS:		Smerite, sufletele noastre jertfesc aicea spiritului Ceea ce înlăuntrul omului rodeste.
	2780	Şi ele vor să se străduie ca voinţa proprie Să devină revelaţia voinţei spiritului. Templul este condus de-nţelepciunea cosmică Ce fără greş conduce-n timpuri viitoare. Voi ne-arătaţi direcţia ce vi s-a-ngăduit Să o citiţi în cartea destinului cosmic, Atunci când discipolii voştri au trecut încercarea. Conduceţi-i deci în lăcaşul nostru de iniţiere Ca ei să-şi poată lega opera lor de-a noastră. (La un ciocănit al lui Hilarius, intră Thomasius, Capesius, Maria, Felix Balde, Felicia Balde, Strader. Trautmann şi Torquatus îi cunduc astfel încât Thomasius se află în faţa lui Benedictus şi Hilarius, Capesius în faţa lui Bellicosus şi Torquatus, Strader

		în faţa lui Trautmann, iar Maria cu Felix Balde şi doamna Balde în centrul Tempului.)
HILARIUS (către Thomasius):		Fiul meu, cuvintele ce-n locul ăsta se rostesc
	2790	Creează-o vină ce strigă spiritual Spre lumile spirituale dacă Nu doar adevărul îl conduce pe vorbitor. Pe cât de mare-i vina, pe-atât de puternice-s Şi forţele ce ies din ea şi îl lovese nimicitor Pe vorbitorul nedemn de funcţia sa. Conştient de acţiunea cuvântului său în Templu, Cel ce îţi stă 'nainte a-ncercat, pe măsura forţelor sale, Să slujească spiritului sub semnul sacru Al acelei lumini care luminează
	2800	Din Orientul pământului nostru. Voinţa destinului este ca tu în viitor Să stai slujind în locul ăsta. Cel care are dreptul să îţi confere-această demnitate Şi să îţi înmâneze şi cheia slujbei sale, Îţi dă şi binecuvântarea, atât cât poate el, Potrivit demnităţii cu care A slujit sfintele rânduieli.

THOMASIUS:		Sublim maestru, în adevăr, numai trufia Ar fi în stare-a plăsmui în omul slab, căruia
	2810	Ii e îngăduit să se arate-n trup acum 'naintea voastră, Dorinţa de-a fi el urmaşul vostru În locul străvechi şi sacru de iniţire. El nu e demn să facă măcar un pas Peste pragul Templului miştilor; Dar ce nu şi-ar îngădui a dori pentru sine, El trebuie s-accepte cucernic fiindcă Puterile destinului, împinse de necesităţi, Au vrut să îi adreseze sufletului său chemarea. Nu eu, cel care sunt în viaţă şi de curând
	2820	M-am văzut spiritual lipsit cu totul de valoare, Nu eu mi-am permis să intru-n acest loc. Acestui om însă, pe care îl vedeţi aici, Benedictus Şi prietena i-au sădit pe un al doilea, Căruia primul, în viitor, urmează Să-i slujească drept purtător numai. Disciplina spirituală mi-a conferit o

		Sine Care se poate dovedi puternică, şi care Îşi poate dezvolta deplin propria creaţie Chiar dacă purtătorul ei trebuie să se ştie
	2830	Departe încă de ţelurile supreme ale sufletului. Dacă-ntr-o situaţie ca asta creşte-n el datoria Să îl consacre slujbei devenirii pământeşti Pe cel de-al doilea om, ce se trezeşte-n el, Atunci trebuie să facă să strălucească mereu 'Naintea ochiului spiritual, ca cea mai strictă regulă de viaţă, Ca nimic din Sinea proprie să nu tulbure Acea muncă pe care nu el o împlineşte, dar care Trebuie-mplinită prin cea de-a doua Sine-a sa. El va acţiona ascuns în sine însuşi, încât
	2840	Să poată deveni-ntr-o zi ceea ce ştie-a fi Drept ţelul propriei fiinţe-n viitoru-ndepărtat. El va purta prin viaţă propriile

		grijuri Închise strâns 'nlăuntrul sufletului său. Când prima dată m-aţi chemat, v-am spus Că nu-s în stare să intru-n Templul vostru Cu propria-mi fiinţă omenească. Dar cel ce-acum i se încredinţează ca un altul Se vede-nsărcinat de destin Ca, din acest loc sacru, să vegheze cinstit
	2850	Urmările lucrării sale Cât timp i-o cere spiritul.
TORQUATUS (lui Capesius):		Capesius, în locul ăsta-n care din înţelepciune Iubire trebuie să se reverse, aşa cum în amiază Se varsă forţa caldă-a Soarelui, tu vei săvârşi De-acum înalta slujbă-a Templului de iniţire. Cel care vrea, în sensul operei miştilor, să se consacre Aici spiritului, trebuie să vadă pericole. Căci Lucifer poate mereu în acest loc Să se apropie pe furiș de cel care se îngrijește
	2860	De bunul mers al slujbei spirituale,

		Și să imprime fiecărui cuvânt pecetea dușmanului zeilor. Ai stat în fața tronului Potrivnicului Și ai văzut ce urmări are acțiunea sa. Ești bine pregătit deci pentru slujba ta.
CAPESIUS:		Cel care a văzut împărăția Potrivnicului, Cum mie mi-au îngăduit puterile destinului, Acela știe că bine și rău sunt doar cuvinte Pe care oamenii abia de le-nteleg. Cel care vrea pe Lucifer doar rău să îl numească,
	2870	Acela să spună că focul este și el rău Fiindcă are putere să ucidă viața, Că apa este rea, fiindcă omul Se poate îneca întrânsa.
TORQUATUS:		Deci Lucifer 'ți-apare ca rău Prin altele, Și nu prin ceea ce înseamnă el în sine.
CAPESIUS:		Spiritul cosmic care odată, la- nceputul Pământului; A putut aduce sufletelor omenești lumina, El trebuie să împlinească-n Univers serviciile care,

	2880	În sine, nu se dovedesc nici bune şi nici rele Pentru spiritele care cunosc Ceea ce se revelă ca necesitate. Devine binele rău când o intenţie rea Se slujeşte de el, ducând la distrugere. Iar răul aparent se-ntoarce-n bine Când fiinţe bune îi imprimă direcţia.
TORQUATUS:		Tu ştii deci ce-ţi va fi mereu necesar Când ai să stai în acest loc. Iubirea nu cântăreşte după criterii raţionale
	2890	Puterile care se revelează-n Tot. Le cântăreşte după cum vor ele să apară Şi se întreabă cum poate să folosească ceea ce, Din temeliile cosmice, se poate crea ca existentă.
BENEDICTUS:		Adesea însă iubirea vorbeşte în şoaptă Şi caută sprijin 'n-adâncurile sufleteşti. În locul ăsta, ea trebuie să se unească Cu tot ce-aici, după legi cosmice, I se consacră spiritului într-o nobilă triadă.

		Maria-şi va uni lucrarea ei cu-a voastră.
	2900	Ce ea a făgăduit în împărăţia lui Lucifer, Aicea trebuie să-şi răspândească forţele.
MARIA:		Capesius a rostit cuvintele adânci Ce revelează adevărul când se desprind corect Din spiritul care, în evoluţia Pământului, Îi poate-învăţa pe oameni iubire. Dar ele-adună doar eroare după eroare De sunt concepute cu o intenţie rea Şi se transformă-n suflete în rău. E sigur că Lucifer s-arată ca purtător de lumină
	2910	'Naintea ochiului sufletesc, când acesta Se-ntoarce spre depărtările spiritului. Dar fiinţa sufletească-a omului voieşte mereu Ca şi în propria interioritate să *trezească* Ceea ce, cu admiraţie, poate doar privi. Ea trebuie să *privească* frumuseţea lui Lucifer, Dar să nu îngenuncheze sub puterea sa

		Încât acesta să-acţioneze înlăuntrul ei. Dacă el, aducătorul luminii, radiază-nţelepciune, Şi umple lumile cu egoitatea sa trufaşă
	2920	Şi luminează strălucitor în existenţa sa semeaţă Ca model de individualism pentru toate fiinţele, Atunci interioritatea sufletelor îşi poate găsi expresia Bucurând simţurile cu fericirea-nţelepciunii Şi radiind în jurul ei vesel-înţelept Ceea ce se vieţuieşte *pe sine* şi se iubeşte *pe sine* în viaţă. Dar oamenii, mai mult ca toate celelalte spirite, Au nevoie de acel Dumnezeu care Nu cere numai admiraţie când se revelă Sufletului în lumea exterioară, plin de strălucire,
	2930	Dar care-şi răspândeşte puterea sa supremă doar când El însuşi locuieşte înlăuntrul sufletelor, Şi care, iubind, viaţă vesteşte în moarte. Îi e îngăduit omului să se îndrepte spre Lucifer,

		Să simtă entuziasmat strălucire şi frumuseţe: Trebuie astfel ca omul să se poată vieţui pe sine Şi niciodată să nu-l *vrea* pe el ca fiinţă proprie; Dar pe celălalt spirit îl invocă omul Când poate să se-nţeleagă bine pe sine: Este idealul de iubire al sufletului pe Pământ:
	2940	Nu eu, Hristos trăieşte în fiinţa mea.
BENEDICTUS (întors către Maria):		
		Dacă sufletul ei se-ntoarce spre spirit Aşa cum a făgăduit 'naintea lui Lucifer, Atunci din forţa ei va radia spre Templu Ceea ce-i va arăta lui căile salvării Pământului. Şi Hristos va lumina peste locul sacru de înţelepciune, Încălzindu-l cu iubirea spiritului. Ce ea va putea aduce astfel lumii Este legat de cursul propriei sale vieţi Printr-unul din acele noduri de destin pe care
	2950	Le împleteşte karma din vieţi

		pământeşti omeneşti. Într-o existenţă de mult trecută, ea L-a 'ndepărtat pe fiu de tată; acum Ea îl conduce 'napoi spre tată pe fiu. Sufletul care trăieşte-n Thomasius A fost legat în viaţa precedentă Prin legături de sânge – ca de la fiu la tată – De cel care acum se simte în Capesius. Acuma tatăl nu va mai pretinde Mariei Să îşi achite datoria prin puterea lui Lucifer,
	2960	Fiindcă ea şterge datoria prin puterea lui Hristos.
BELLICOSUS (către Hilarius şi Benedictus şi îndreptându-se mai des către Felix Balde şi doamna Balde):		
		Lumina străluceşte-n sanctuarele de iniţiere Curgând puternic din înălţimi spirituale, Când sufletele pot să o primească demn. Dar 'naltele Puteri ale înţelepciunii Ce astfel se revelă templelor miştilor Au ales şi alte căi către suflete. – Semnele-acestor vremuri vestesc cu claritate Că toate drumurile trebuie să se

		unească. Templul trebuie să se unească cu sufletele care
	2970	Au ajuns la lumină-n alt mod decât el, Și care totuși sunt și ele iluminate cu adevărat. Cu doamna Felicia și tata Felix intră În locul ăsta de inițiere oameni care Îi pot aduce din belșug lumină.
DOAMNA BALDE:		Pot numai să povestesc imagini de basm Care prind chip prin ele însele în mine; Iar despre izvoarele lor spirituale cunosc Doar ceea ce Capesius mi-a spus ades. Smerită trebuie să cred ce-am auzit
	2980	Când îmi vorbea de felul sufletului meu; Așa și iau când voi îmi spuneți De ce Templul m-a chemat.
FELIX BALDE:		Eu n-am răspuns doar chemării din afară Pe care mi-a trimis-o Păzitoru-acestui Templu, Ci credincios țelului drumului meu spiritual Am întrebat forța ce-ntotdeauna

		mi-a poruncit Lăuntric, drept conducător, Încotro trebuie să-mi îndrept paşii Ca să se poată-mplini cât mai bine
	2990	Ce-a fost predestinat în spirit pentru viaţa mea. De data asta m-am găsit clar îndrumat Pe drumul care-acum e arătat În viaţa spirituală discipolilor lui Benedictus. În viziunea profetică mi-au apărut semnele Pe care-acum le regăsesc aici în Templu. Când sufletul meu cobora adesea-n adâncuri Şi orice viaţă personală era nimicită, şi când Răbdarea şi forţa puteau rezista în singurătatea Plină de griji ce se apropia mereu de mine,
	3000	'Nainte să pot simţi lumina spiritului, Atunci am simtit Universul înrudit cu mine; Şi m-am aflat curând în acea lume Ce temeliile existenţei mi le-a revelat. În astfel de peregrinări spirituale Eram adesea-n temple cu care

		acesta, Ce îmi vorbeşte-aici simţurilor, 'mi-apare La fel de înrudit precum e scrierea, Imagine-a discursului, cu sunetele ce-s rostite.
TRAUTMANN (către Strader):		Iubitul meu Strader, îţi este destinat în viitor
	3010	Să rosteşti în Templu-acel cuvânt care Se-aseamănă cu tot ce are de vestit Thomasius Precum se-aseamănă apusul Soarelui Cu zorii plin de speranţă ai dimineţii. Și-acest cuvânt primeşte-avid în sensul lui Acţiunea acelei puteri Ce ţi se-arată în încercarea ta. Tu a trebuit să stai în acel loc spiritual Ce porunceşte sever stagnarea oricărei gândiri. Aşa cum mâna-ţi ar trebui să-nvârte-n gol ciocanul
	3020	Și forţa ei n-ar putea deveni conştientă de sine De nu s-ar izbi de nicovală, Tot astfel, gândirea nu s-ar putea Întemeia pe sine niciodată De nu i-ar sta-mpotrivă Ahriman.

		În viaţa ta, toată gândirea te-a-ndreptat Spre-obstacole ce ţi-au pricinuit dureri Şi îndoieli cumplite-n suflet. Gândind în ele-ai învăţat să te cunoşti, Aşa cum lumina doar prin reflectare
	3030	Se poate-ntrezări pe sine-n forţa razelor ei. În locul ăsta, cuvântul slujitorului Templului Arată reflectarea în imagini a vieţii.
STRADER:		În adevăr, lumina gândirii a radiat mult timp În existenţa mea doar prin reflectare; Dar şapte ani întregi spiritul mi s-a arătat În strălucirea lui luminoasă Şi i-a revelat sufletului meu lumina, În faţa căreia, altădată, gândirea mea Stagna în chin şi îndoială.
	3040	Lumina aceasta, interiorizată în sufletul meu, În veci nu trebuie să se mai stingă, Dacă trebuie să găsesc calea spre ţelurile spiritului Şi din creaţia mea s-apară salvarea.

THEODORA (apărând alături de Strader, ca entitate spirituală):		
		Am putut cuceri pentru tine lumina Fiindcă forţa ta se străduia către lumina mea, Când ceasul tău s-a arătat împlinit.
STRADER:		Astfel lumina ta, tu, mesager al spiritului, Va străluci asupra tuturor cuvintelor care În locul ăsta se vor smulge din sufletul meu.
	3050	Cu mine împreună, şi fiinţa Theodorei E consacrată-acum slujbei sacre-a locului de iniţiere. (Apar Philia, Astrid, Luna şi Cealaltă Philia, într-un nor strălucitor dc lumină.)
CEALALTĂ PHILIA:		Se-nalţă gânduri jertfind Din locuri de iniţire În temeliile obârşiei lumii. Ce în suflete trăieşte, Ce-n spirite străluceşte Zboară uşor din lumea formelor; Cosmice Puteri se-nclină Pline de har către oameni,
	3060	S-aprindă În forţele sufletului Lumina spiritului.
PHILIA:		De la spiritele lumilor vreau să

		implor Ca lumina fiinţei lor Să susţină văzul sufletului. Iar sunetul cuvintelor lor Urechea spirituală să o dezlege Încât să nu se poată stinge Ceea ce-a fost trezit
	3070	Pe căile sufletului În viaţa oamenilor.
ASTRID:		Curenţii de iubire Ce lumea o-ncălzesc, Vreau să-i conduc Spre spiritul iniţiaţilor, Ca-n inimile oamenilor Să poată dăinui O stare sacră.
LUNA:		De la Puterile dintru-nceputuri
	3080	Vreau să implor curaj şi tărie Şi-acestea, voinţei de jertfă Ajutoare să-i fie; Încât ce timpurile-anunţă Ea să preschimbe-n germeni ai spiritului Pentru veşnicie.

(Cortina cade, în timp ce toate personajele şi Theodora, Philia, Astrid, Luna şi Cealaltă Philia sunt încă în Templu.)

COMENTARII ALE LUI HUGO REIMANN PE BAZA NOTELOR MATHILDEI SCHOLL (TABLOURILE I, II)

TABLOUL ÎNTÂI

În afară de doctorul Strader şi de Felix Balde, pe care i-am întâlnit în dramele-misterii anterioare, la începutul celei de a treia drame ne întâlnim cu alte douăsprezece personaje, adunate în vestibulul spaţiului de lucru al unei Alianţe a miştilor. Ei vorbesc despre intenţia îndrumătorului Alianţei de a se uni cu oamenii care „făr'a avea iniţierea-n Templul lor spiritual, duc lupta vieţii prin forţele proprii". Printre cei prezenţi sunt în prim-plan doctorul Strader şi Felix Balde. Doctorul Strader a făcut o descoperire tehnică ce permite tuturor oamenilor să primească o bază materială pentru o evoluţie superioară, dat fiind faptul că, prin această descoperire, forţele tehnicii pot fi distribuite în aşa fel „încât fiece om, în propriul lui cămin, construit după gustul său, să se poată sluji de ele comod". Acum oamenii nu vor mai fi obligaţi „să-şi ducă existenia visând, ca plantele, în locuri de muncă strâmte şi fără demnitate", ci munca fizică va putea fi desfăşurată într-o manieră pur tehnică, astfel încât ea să nu împiedice manifestarea capacităţilor spiritual-sufleteşti. De aceea, căile acestei dezvoltări nu mai trebuie să fie ascunse acum nimănui; a sosit deci momentul în care Confreria, ocultă până acum, oferă liber, tuturor oamenilor, comorile înţelepciunii sale spirituale. Strader a ajuns la această convingere prin cercetarea sa în domeniul ştiinţei şi tehnicii.

Pe alte căi, Felix Balde a ajuns să-şi dea din plin asentimentul pentru hotărârea Confreriei. În singurătate şi

contemplare, el a căutat lumina spirituală ascunsă în adâncurile sufletului omenesc. El vede cum „tot ceea ce-acum voieşte să facă din om stăpânul împărăriei de forţe a simţurilor îl face numai o fiinţă oarbă ce-şi duce drumul prin întunecimi". El însuşi, graţie destinului său, a făcut efortul să obţină această lumină spirituală interioară, care este pentru observaţia senzorială şi pentru gândirea raţională ceea ce este sufletul pentru trup. El ştie că destinul permite doar la puţini oameni o asemenea străduine. Dat fiind că bogăţiile de înţelepciune ale Alianţei miştilor sunt în acord cu lumina interioară a înţelepciunii sale, el crede că toţi oamenii vor putea ajunge, cu ajutorul ei, la lumina pe care el a găsit-o prin cercetarea sa spirituală interioară, favorizat de destin. Considerând această lumină ca pe o completare necesară ştiinţelor şi gândirii raţionale care definesc prezentul, el salută propunerea Confreriei ca pe ceva ce ar trebui să fie primit cu iubire.

Felix Balde a arătat prin strădania sa personală că omul este dotat cu facultatea de a înţelege lumina spirituală a Confreriei; doctorul Strader, prin invenţia sa, lasă să se întrevadă baza materială care va permite tuturor oamenilor să-şi dezvolte fiinţa lor sufletesc-spirituală aşa cum o face Confreria. Amândoi au creat astfel condiţii favorabile hotărârii Confreriei. Totuşi, cea mai importantă condiţie este cea pe care a realizat-o Johannes Thomasius. El a ajuns „să dea ştiinţei cerută de epoca noastră o operă care, în limbajul ei, aduce dovada valorilor spirituale care puteau fi găsite până acum numai pe căile miştilor, în templele de iniţiere". Astfel, ştiinţa fondată numai pe raţiune şi simţuri el a adus-o în forme care fac posibilă o înţelegere a lumilor spirituale.

Ţine de cele trei condiţii preliminare, ce par să fie împlinite prin dr. Strader, Felix Balde şi Johannes Thomasius, ca hotărârea Confreriei să aibă efecte benefice. Primul care vorbeşte este *Ferdinand Reinecke*. El crede că, de fapt, Alianţa nu va revela ţelurile sale supreme, ci că ea încearcă prin întorsături confuze de cuvinte mistice să atragă oameni pentru a profita abil de forţele lor, ca de vocea poporului, pentru consolidarea voinţei ei. Această bănuială ar putea fi justificată dacă nu s-ar fi arătat în acelaşi timp că, graţie operei lui Johannes Thomasius, se poate înţelege ceea ce vesteşte Alianţa şi spre ce anume tinde ea.

Michael Edelmann are încredere în Alianţa spirituală fiindcă faptele şi viaţa membrilor săi dovedesc că izvorul din care ei se inspiră trebuie să fie bun. Oamenii cu astfel de concepţie vor putea aduce în mod sigur bune servicii legăturii Confreriei cu oameui care se străduie independent; când însă, ca oameni liberi, vor să pună-n practică ţelurile Alianţei, nu trebuie să stăruie în necunoaşterea comorilor spirituale, fiindcă numai prin cunoaştere pot face ca aceste ţeluri ale ei să devină ţelurile lor şi să unească liber strădania lor eu cea a Alianţei miştilor.

Bernhard Redlich nu ar vrea să accepte decât acele ţeluri ale Alianţei miştilor care pentru gândirea comună par inteligente. El crede că este bine ca slujitorii Alianţei să nu fie apreciaţi şi judecaţi în activitatea lor exterioară altfel decât ceilalţi oameni. Şi acest punct de vedere este justificat într-o anumită măsură, numai că gândirea comună şi judecata comună nu trebuie considerate ca ceva ce şi-a încheiat deja evoluţia. Ştiinţa elaborată de Johannes Thomasius promite o astfel de dezvoltare a gândirii comune, încât ea să ajungă în stare să judece adevărurile

cultivate în Templu şi pe slujitorii acestuia într-un mod potrivit lor. Dacă gândirea comună, pe treapta actuală de dezvoltare, ar fi ridicată la rang de judecător peste înţelepciunea cultivată în templele de iniţiere, atunci aceasta va fi împiedicată să acţioneze în lume.

Franziska Demut are încredere în propunerea Alianţei miştilor fiindcă înţelepciunea luminoasă pe care aceasta o răspândeşte a dat deja sufletelor vindecare şi consolare. Desigur că este bine să fie resimţit efectul consolator şi salvator al luminii înţelepciunii. Dar dacă această lumină nu este căutată decât pentru vindecare şi consolarea propriului suflet, ţelurile înţelepciunii nu pot fi împlinite pe deplin. Ele pot fi împlinite numai dacă vieţuirii luminii înţelepciunii ca vindecare şi consolare pentru suflete i se adaugă o gândire şi o voire care îi uneşte pe oameni.

Maria Treufels îşi exprimă părerea că „epoca noastră pretinde îndrumători care prin folosirea forţelor naturale să ştie să unească geniul cu îndemânarea", şi care – lucrând la opere pământeşti – să simtă că joacă un rol în fiinţa Universului. Ea vede împlinite aceste condiţii în Strader şi de aceea îl crede potrivit pentru a fi conducător, dar şi pentru că invenţia sa tehnică eliberează de greutatea ce apasă atâtea suflete. Dacă pentru dezvoltarea libertăţii ar fi destul să eliberezi sufletele de cătuşele pe care le impune tehnica, punctul de vedere al Mariei Treufels ar fi justificat. Dar nu este suficientă sfărâmarea lanţurilor exterioare pentru a aduce oamenilor libertatea, în sensul unei autodeterminări potrivite fiinţei lor. Capacitatea de autodeterminare corespunzătoare propriei fiinţe nu poate fi atinsă decât printr-o dezvoltare interioară, aşa cum o caută Alianţa miştilor.

Doctorul Strader însuşi este convins că descoperirea sa nu poate învinge decât obstacolele exterioare care se opun dezvoltării omului spre libertate şi că, pentru această dezvoltare, bogăţiile spirituale oferite lumii de către Confrerie sunt extrem de valoroase.

Felix Balde compară cunoaşterea senzorială şi gândirea prin intelect cu un trup ce trebuie să rămână fără conţinut sufletesc, când ele se opun, „sfidând, luminii ce străluceşte de la obârşiile Pământului în locurile sacre ale adevăratei Mistici".

Luise Fürchtegott acordă importanţa, în ce priveşte spiritul şi lumile spirituale, doar propriei judecăţi. Încrederea în capacitatea proprie de judecată, care este în strânsă legătură cu conştienţa propriei responsabilităţi şi a libertăţii individuale, corespunde pe deplin omului de astăzi; este necesar totuşi ca judecata personală să nu fie impregnată de subiectivism. Comorile de înţelepciune transmise se deschid judecăţii proprii obiective şi dezinteresate, iar înţelegerea înţelepciunii transmise ajută omul să judece corect ceea ce el însuşi percepe în spirit. Fără această pregătire s-ar putea ajunge foarte uşor tocmai la ceea ce Luise Fürchtegott ar vrea să evite, şi anume s-ar ajunge ca sufletului să-i apară ca imagine provenind din adâncuri cosmice ceea ce izvorăşte din dorinţa lui inconştientă.i

Friedrich Geist ar dori înainte de toate eliminarea prejudecăţilor în strădania spre adevăr. El crede că nu este corect să-ţi imaginezi panorama pe care o poţi avea de pe vârful unui munte înainte de a fi ajuns în vârful acestuia. Lipsa de prejudecată este, desigur, foarte importantă în cercetarea adevărului, dar ea nu trebuie să ne conducă la neglijarea experienţelor făcute de alţii. Nesocotirea

experienţelor făcute de alţi oameni poate duce la unilateralitatea judecăţii.i

Cuvintele ce urmează, aparţinând lui Ferdinand Reinecke, dau impresia că el enumeră fapte lipsite de prejudecată. În realitate sunt interpretări false şi neîntemeiate. Tot aşa de eronată este şi afirmaţia lui *Caspar Stürmer* când spune că s-ar putea dovedi că natura şi sufletul pot fi explicate mecanic. Un interes pentru procese mecanice din domeniul materiei, împletite cu fapte exterioare, ar putea fi potrivit cu scopurile Alianţei miştilor, dar unilateralitatea poziţiei lui Ferdinand Reinecke şi Caspar Stürmer îi face adversari ai Alianţei.i

Georg Wahrmund îşi îndreaptă privirea înainte de toate asupra măsurii în care evenimentul prezent este conform cu planul cosmic. El are încredere în propunerea Alianţei miştilor pentru că i se pare că este înscrisă în planul cosmic. Ar trebui totuşi remarcat că în calculabil pot interveni şi impulsuri ce vin din incalculabil.i

Marie Kühne consideră că ştiinţa elaborată de Johannes Thomasius constituie echivalentul – adaptat epocii noastre – al străduaniilor Confreriei rosicrucienilor şi deci o legătură cu această Confrerie i se pare de prisos. Totuşi, pentru a salva continuitatea în viaţa spirituală a omenirii, o legătură cu Confreria are o mare importantă.i

Hermine Hauser vede în ştiinţa elaborată de Thomasius nu numai o lumină asemănătoare celei din Templul miştilor, ci şi o forţă care poate submina Alianţa miştilor. Trebuie să fim de acord că Alianţa miştilor, ca o comunitate esoterică, nu poate rămâne neschimbată după legătura cu ştiinţa exoterică, devenită posibilă prin Johannes Thomasius. Dar numai dacă din aceasta rezultă o comunitate care este în acelaşi timp esoterică şi exoterică,

numai atunci trecutul şi viitorul se vor înnoda în aşa fel încât să împace armonios opoziţiile.i

Doctorul Strader explică încă o dată de ce ar dori să promoveze împreună cu Alianţa miştilor opera înfăptuită prin Thomasius. Adesea, în timp ce lucra, s-a gândit: „Ce pot fi eu pentru un om care încearcă numai să ştie cum acţionează forţele pe care eu le-am implantat mecanismului; şi ce sunt însă pentru un suflet căruia, iubitor, vreau să-i deschid lăuntrul meu?" Astfel de gânduri l-au ajutat să i se reveleze esenţa învăţăturilor ce provin de la mişti. El a ajuns astfel la certitudinea „că, în lăcaşurile de initiere, sufletele zeilor se deschid, iubind, sufletelor oamenilor".i

Katharina Ratsam are încredere în Alianţa miştilor pentru că lumina învăţăturii acesteia a provocat deja la mulţi oameni un fel de trezire a forţelor lor sufleteşti.i

Cu puţin timp înainte de apariţia iniţiaţilor, Felix Balde cere celor prezenţi să nu se lase orbiţi de prejudecăţi, ci „să sacrifice iluzia atunci când adevărul străluceşte". Ferdinand Reinecke, dimpotrivă, sfătuieşte să se ţină seama de mărturiile istoriei, graţie cărora se va putea contura o judecată asupra Alianţei miştilor. Dar chiar dacă relatările istoriei se sprijină pe realitate, judecata lui – bazată pe acestea – este o prejudecată faţă de faptele actuale, care nu trebuie să fie inevitabil o repetare a ceea ce s-a petrecut în trecut.i

După cuvintele lui Ferdinand Reinecke apare Marele Maestru al Alianţei miştilor, însoţit de al doilea preceptor şi de primul şi al doilea maestru de ceremonii. Cel din urmă, Friedrich Trautmann, le explică celor prezenti că au fost convocaţi de Alianţă întrucât Marele Maestru a recunoscut în planul evoluţiei cosmice că în epoca noastră „serviciul sacru-al al templelor de iniţiere trebuie să se unească cu

simţul comun omenesc, care, departe de drumul miştilor, caută adevărul". Ar mai fi prefigurat în planul lumilor şi faptul că „'nainte de-a se-mplini aceasta, trebuie să vină un om care să toarne ştiinţa, întemeiată numai pe raţiune şi simţuri, în astfel de forme ce pot permite înţelegerea reală a lumilor spirituale". Această condiţie este împlinită prin Johannes Thomasius.i

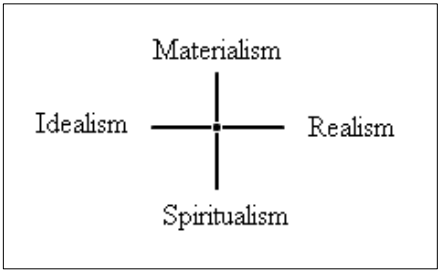
Magnus Bellicosus, al doilea preceptor, descrie evoluţia lui Johannes Thomasius, evidenţiind faptul că şi-a jertfit deliberat creaţia artistică spiritului omenirii. În încheiere, Marele Maestru *Hilarius Gottgetreu* face o scurtă privire de ansamblu asupra evoluţiei oamenilor, începând cu vremurile când aceştia erau la o vârstă minoră, până în epoca actuală, când au devenit majori şi în stare să primească comorile spirituale care eliberează în suflet lumina spiritului.i

Ferdinand Reinecke obiectează că opera lui Johannes Thomasius ar trebui să acţioneze prin propria sa forţă, dacă ea ar conţine ceea ce este necesar sufletelor omeneşti. De aceea, recunoaşterea lui Johannes Thomasius de către mişti ar fi de prisos. *Albert Torquatus*, primul maestru de ceremonii, îi răspunde că, deşi ştiinţa elaborată de Johannes Thomosius îşi are în sine propria ei valoare, ea nu-şi va îndeplini decât pe jumătate menirea dacă va constitui un ţel şi nu o cale. Important ar fi să o unească cu drumurile miştilor, pentru ca „să daţi vieţii spirituale a lumii noastre forţa ce poate acţiona doar dacă se revelă la timpul potrivit".i

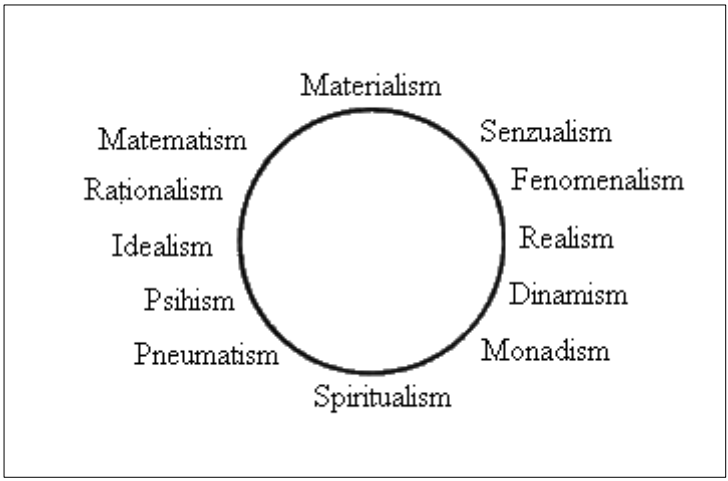
Astfel se încheie tabloul întâi al acestei drame. Comparându-l cu tabloul întâi din ***Poarta iniţierii***, remarcăm cât de diferită este atmosfera cu care încep cele două drame. În prima, întreaga conversaţie este străbătută de amintiri; în a doua, totul este aşteptare. Acolo, Johannes

apărea într-o stare de spirit disperată; aici, toate speranţele se îndreaptă spre el. El trebuie să arunce o punte între contrarii, pentru ca oameni înzestrati cu înclinaţii total diferite să se regăsească într-o activitate comună. Magnus Bellicosus spune despre el: „Lui i-a fost clar că ştiinţa spiritului ar fi realmente bine-ntemeiată numai dacă simţul pentru ştiinţă şi gândirea riguroasă ar fi eliberate prin spiritul artistic de patima rigidă-a formelor şi întărit lăuntric pentru o vieţuire reală a existenţei ce ţine de Cosmos". Astfel, Johannes a reunit ştiinţa şi arta în sfera originii lor comune, realizând în acest fel o legătură între gândire şi faptă, între idee şi realitate, între *idealism* şi *realism*.

Doctorul Strader şi Felix Balde ajută la depăşirea altei contradicţii. Primul, creează în domeniul materiei şi năzuieşte spre spirit; celălalt se cufundă în viaţa spiritului, încercând să unească lumina spirituală pe care a aflat-o cu ştiinţa materială. Ştiinţa elaborată de Johannes Thomasius promite să faciliteze o unire corectă între spiritual şi material, dat fiind că ea se ridică până în sfera în care poate fi recunoscută trecerea de la material la spiritual. Opoziţia dintre materialism şi spiritualism poate fi învinsă. Avem astfel o legătură cu ceea ce Rudolf Steiner a prezentat în ciclul ***Gândire umană, gândire cosmică***, vorbind despre cele patru concepţii principale despre lume.

În acelaşi ciclu, Rudolf Steiner a descris încă alte opt concepţii despre lume, drept forme tranzitorii între cele patru concepţii principale despre lume, în următoarea ordine:

Putem remarca raportul dintre aceste patru concepţii despre lume dacă le privim pe fiecare în legătură strânsă cu două concepţii secundare; de pildă, materialismului îi apartine senzualismul îndreptat spre *percepţia materiei* şi matematismul, care se ocupă de *ordinea materiei*. Idealismul, concepţie orientată asupra ideilor, înţelege *ideile lumii exterioare* ca raţionalism, iar *ideile vieţii interioare* sufleteşti drept psihism. Prin spiritualism, omul vieţuieşte spirituatul ca *lumină spirituală* în pneumatism şi ca *esenţă a germenului spiritual* în monadism. Realismului îi aparţine vieţuirea *forţei fiinţiale* în dinamism şi *contemplarea fiinţialului* în fenomenalism. Legătura dintre idealism şi realism, dintre matematism şi spiritualism facilitată de Johannes Thomasius, doctorul Strader şi Felix Balde este în acelaşi timp o unire a tuturor celor douăsprezece concepţii despre lume.

Trecerile de la o concepţie despre lume la alta – în ordinea liniei circulare indicată de Rudolf Steiner în ***Gândire umană, gândire cosmică*** – aparţin desigur punctelor de vedere ce apar aici. Se poate pune întrebarea dacă – cu excepţia doctorului Strader şi a lui Felix Balde – cele douăsprezece persoane adunate în vestibulul încăperii de lucru a Alianţei miştilor au o legătură cu cele douăsprezece concepţii despre lume. La o analiză mai aprofundată, ajungem la următoarea ordonare: Ferdinand Reinecke se sprijină în explicaţiile sale pe documente şi relatări perceptibile simţurilor, ceea ce caracterizează *senzualismul* (atunci când se implică în domeniul istoric). Caspar Stürmer reprezintă un *materialism* unilateral. El este convins că natura şi sufletul se explică mecanic. Georg Wahrmund accentuează faptul că „Alianta miştilor, în ceasul ăsta, împlineşte-un act înscris în planul Universului". Prin aceasta se revelă interesul său pentru ceea ce este calculabil, ceea ce corespuude *matematismului*. Bernhard Redlich este gata să se alăture Alianţei când ea defineşte „ţeluri ce par înţelepte pentru gândirea comună". O asemenea poziţie este caracteristică *raţionalismului*. Marie Kühne remarcă faptul că Johannes poate descrie „în modul cel mai ştiinţific drumul sufletului prin multe vieţi pe Pământ şi prin tărâmurile spirituale". Prin aceasta ea îşi arată interesul pentru capacitatea ştiinţifică a ideilor, aspect propriu *idealismului*. Katharina Ratsam vorbeşte despre trezirea forţelor sufletului, indicând astfel un raport cu *psihismul*. Franziska Demut relatează despre „adevărata lumină a spiritului", anunţând prin aceasta legătura sa cu *pneumatismul*. Michael Edelmann se numără printre oamenii fideli „pornirii spre adevăr şi ţelurilor unei vieţi spirituale adevărate". Aceasta corespunde *spiritualismului*. Luise Fürchtegott spune: „Un om ce-şi simte demnitatea

sufletului se poate referi doar la propria-i judecată când vrea să știe despre spirit și despre lumi spirituale și vrea să se găsească-n ele cu adevărat". Judecata personală este expresia individualității și aceasta se află pe primul plan în *monadism*. Hermine Hauser spune că forța de care vor avea parte oamenii datorită lui Johannes Thomasius va surpa temeliile Templului. Prin această referire la forța activă, ea se caracterizează ca reprezentantă a *dinamismului*. Maria Treufels are încredere în oamenii care „chiar pentru operele spirituale caută rădăcinile în solul matern al adevăratei realități". În aceste cuvinte se arată *realismul* ei. Friedrich Geist compară pe adevărații căutători ai adevărului cu alpiniștii, care vor să contemple „din vârf de munte frumusețea unui peisaj. Ei așteaptă să ajungă mai întâi sus și nu-și descriu dinainte privelиștea la care drumeția lor trebuie să îi conducă". Această poziție este caracteristică *fenomenalismului*.

Fiecare din aceste douăsprezece personalități poate fi deci considerată ca reprezentantul unei anumite concepții despre lume. Unele își prezintă concepția lor atât de părtinitor încât s-ar părea că este imposibil să se acorde cu celelalte concepții. Este – de pildă – cazul lui Ferdinand Reinecke și Caspar Stürmer; dar chiar dacă aceste două personaje rămân departe de Alianță, interesul pentru percepția sensibilă, corespunzător concepției lor, va fi armonizat, prin doctorul Strader, cu celelalte concepții despre lume. Important este să se realizeze o armonie între toate concepțiile justificate. Știința elaborată de către Johannes Thomasius promite să devină centrul de armonizare a tuturor acestor concepții despre lume.

TABLOUL DOI

Aşteptarea din tabloul întâi pare să se împlinească la începutul celui de al doilea tablou. Marele Maestru Hilarius Gottgetreu se arată dispus să acorde operei lui Johannes Thomasius pecetea străvechii ştiinţe sacre şi să-i confere forţa de binecuvântare a rosicrucianismului. Magnus Bellicosus, al doilea preceptor, îi aminteşte lui Johannes Thomasius lucrurile de care a trebuit să se priveze pentru a-şi putea crea opera. Îndrumătorul spiritual şi prietena au trebuit să-l părăsească pentru ca el să-şi dezvolte independent forţele interioare şi să urmeze în el însuşi puterile sufletului. Felix Balde salută în Johannes Thomasius pe cel care uneşte Mistica cu ştiinţa senzorială, iar doctorul Strader vede în el pe cel care arată drumul de la domeniul materiei la cunoaşterea spiritului.

Johannes Thomasius lasă să se înţeleagă că el pune vocea propriului său suflet deasupra tuturor judecăţilor exterioare; la aceasta, Friedrich Trautmann, al doilea maestru de ceremonii, îi răspunde că aici vocea propriului suflet concordă desigur cu aprecierea Marelui Maestru.

Johannes Thomasius mărturiseşte acum un lucru surprinzător. Pe drumul ce l-a condus la locul în care vorbeşte acum, el l-a contemplat pe Ahriman în toată măretia sa şi a recunoseut că el ar fi într-adevăr cunoscătorul adevăratelor legi ale lumii. Ahriman i-a dezvăluit tot adevărul cu privire la propria sa creaţie. Creaţia rămâne în permanenţă legată de creatorul ei, şi astfel apare posibilitatea ca el să o deturneze spre rău, pornind din domeniul spiritului, chiar dacă în prezent ea ar fi bună. Ahriman i-ar fi arătat clar că, mai mult ca sigur, în viitor el va îndrepta opera sa spre rău; fiindcă în timp ce în munca sa şi-a orientat o parte din sufletul său spre

cercetare, cealaltă parte a fost neglijată în aşa măsură, încât în ea s-au dezvoltat porniri sălbatice, care înainte nu existau decât în germene. Ahriman i-ar fi arătat puterea acestor porniri, care cu siguranţă mai târziu vor pune stăpânire pe el.

Friedrich Trautmann aduce obiecţia că, dacă Johannes Thomasius vede ceea ce îi este nefast, el trebuie să distrugă acest lucru pentru a se salva pe sine şi destinul operei sale. Pentru Johannes Thomasius această judecată nu are valoare de lege cosmică. El este convins că în viitor karma nu-i va permite să urmeze sfatul lui Friedrich Trautmann; el prevede ce îl aşteaptă ca necesitate karmică şi recunoaşte faptul că însăşi Alianta mistică va fi lovită prin aceasta mai puternic decât el însuşi.

Pentru a înţelege acest pasaj din dramă ar fi concludente cuvintele lui Rudolf Steiner din ciclul ***Tainele Pragului***: „Chiar dacă la sfârşitul dramei ***Poarta iniţierii*** Johannes Thomasius rosteşte tot felul de cuvinte care teoretic au o valoare obiectivă, trebuie menţionat că mulţi oameni, în diferite temple, spun cuvinte pentru care mult timp nu sunt încă maturi, şi pentru care trebuie întâi să se maturizeze. Nu acest lucru este hotărâtor, ci din toată prezentarea se recunoaşte: Aici avem de-a face cu imaginaţiuni subiective ale lui Johannes Thomasius. În ***Încercarea sufletului*** el urcă la o treaptă superioară prin faptul că ajunge la impresii din vieţi anterioare, care nu mai sunt simple imaginaţiuni, ci ating lumea obiectivă în care ai de-a face cu fapte spirituale care, chiar izolate de sufletul lui Johannes Thomasius, există ca atare. În ***Încercarea sufletului*** ieşim din subiectivitatea lui Johannes Thomasius şi intrăm în lumea obiectivă. Putem spune astfel că în aceste două drame Johannes Thomasius se desprinde treptat de lăuntrul său şi pătrunde în lumea

spirituală exterioară. Pentru că Johannes traversează prima treaptă a iniţierii propriu-zise în ***Încercarea sufletului***, tocmai de aceea Lucifer era atât de aproape să fie învingător în acţiunea de seducere descrisă la sfârşitul dramei. Şi prin aceasta s-a arătat încă o dată ce poate să întâmpine un suflet ca cel al lui Johannes Thomasius când, în ***Păzitorul Pragului***, este plasat în lumea obiectivă spirituală – unde, ce-i drept, preocupat de munca sa, el se trezeşte iniţial mai mult subiectiv în faţa lui Ahriman, de la care adoptă egoismul pe care-l dezvoltă în opoziţie cu ordinea divină a lumii. Apoi încep experienţele obiective în care domneşte Lucifer. Acolo nu mai avem de-a face cu simple trăiri subiective, ci cu reprezentarea lumii spirituale, separată de om, şi pe care o vieţuieşti spiritual întocmai cum vieţuieşti fizic lumea fizică exterioară. Abia în acest moment Johannes Thomasius pătrunde, aşa-zicând, în lumea spirituală obiectivă. Din această cauză el poate încă să aducă în ea toate posibilităţile de eroare ale sufletului uman..." (Conferinţa VII).

Din aceste cuvinte reiese clar că aici Johannes Thomasius se află încă într-un mod mai mult subiectiv în faţa lui Ahriman, în timp ce experienţele obiective, în care domneşte Lucifer (legat de dezvoltarea pornirilor sălbatice), abia încep. Ahriman îi apare drept „cunoscătorul autenticelor legi ale lumii". Raportul său cu aceste legităţi ale lumii se poate vedea din cuvintele lui Rudolf Steiner:

„El (Ahriman) a fost adus în cosmosul care slujeşte evoluţiei umane pentru că măsură, număr şi greutate – domeniul său – trebuiau dezvoltate". Domeniul măsurii, numărului şi al greutăţii este, în lume, cel al calculabilului. Ahriman acţionează în ceea ce este calculabil. El este cunoscător al legităţilor calculabilului. „Lucifer, dimpotrivă, nu poate uni esenţei sale nimic calculabil." Nu pot fi

calculate nici acţiunile puterilor spirituale care creează prin inteligenţa lor liberă şi prin voinţa liberă." Omul îşi petrece viaţa sa dintre naştere şi moarte în aşa fel, încât lui i se creează în domeniul calculabilului baza trupească necesară dezvoltării domeniului interior, spiritual-sufletesc, liber, al incalculabilului. El îşi continuă viaţa dintre moarte şi o nouă naştere în incalculabil, dar în aşa fel încât calculabilul se dezvoltă pentru el ca idee în interiorul existenţei sale spiritual-sufleteşti". Entităţile spiritual-divine care au fost unite cu omul la obârşii au creat o ordine ce se plasează între incalculabil şi calculabil. Ele „sunt în prezent puteri pur spirituale care poartă în ele o inteligentă complet liberă, dar care, în această inteligenţă şi această voinţă, discern cu înţelepciune necesitatea calculabilului, a neliberului ca gânduri cosmice în sânul cărora omul trebuie să se dezvolte ca fiinţă liberă" (p. 128). Michael „se află cu propria sa fiinţă în incalculabil; dar el stabileşte echilibrul între incalculabil şi calculabil, pe care îl poartă în sine ca gând cosmic primit de la zei". Prin Hristos a pătruns „în elementul pământesc calculabil elementul liber divin". Hristos acţionează în toată libertatea în calculabil; prin aceasta el face inofensiv ahrimanicul, care nu râvneşte decât calculabilul.

Analizând drama în lumina celor menţionate de Rudolf Steiner, remarcăm legătura pe care o are Johannes Thomasius cu Lucifer şi Ahriman şi ne putem întreba dacă astfel el nu a pierdut legătura cu Michael şi Hristos. Acestei întrebări i se răspunde indirect prin experienţa spirituală care urmează în dramă, în care vorbesc către el mai întâi cele trei făpturi spirituale, Philia, Astrid şi Luna, iar mai apoi Vocea conştiinţei şi Vocea iubirii, pe care el o resimte ca fiind vocea Mariei. În legătură cu conştiinţa şi iubirea spirituală, Rudolf Steiner spune următoarele în ciclul

Impulsul lui Hristos: „Vedem astfel că pe Pământ iubirea a apărut venind din răsărit; aici, în apus, a apărut conştiinţa. Ele sunt două lucruri intim legate: aşa cum Hristos apare în răsărit, în apus se trezeşte conştiinţa, pentru a-l întâmpina pe Hristos. În această simultaneitate a realităţii evenimentului hristic şi a înţelegerii acestui eveniment – şi în pregătirea acestor două lucruri în două puncte diferite de pe Pământ – vedem dominând o înţelepciune infinită, care este în evoluţie". Într-o altă conferinţă, Rudolf Steiner spune: „La răsărit vedem ridicându-se Soarele naturii-Hristos, la apus se pregăteşte în conştiinţa omenească ochiul lui Hristos, pentru a-l înţelege pe Hristos". Dacă iubirea şi conştiinţa morală sunt într-o relaţie atât de strânsă cu Hristos şi cu cunoaşterea lui Hristos, experienţa spirituală a lui Johannes Thomasius, prin care el aude vocea conştiinţei şi vocea iubirii, arată în ce legătură se află el cu Hristos şi cu Michael. Cuvintele rostite de Philia, Astrid şi Luna sunt ca o pregătire pentru ceea ce se revelează prin Vocea conştiinţei cu o putere nimicitoare. Înţelegerea acestei vieţuiri spirituale poate fi aprofundată prin lectura lucrării lui Rudolf Steiner ***O cale spre cunoaşterea de sine a omului***. În capitolul în care se referă la Păzitorul Pragului, el spune: „Sufletul ajunge astfel să se simtă în opoziţie cu lumea suprasensibilă; el trebuie să-şi spună: Tu nu eşti aşa încât să te poţi uni cu această lume. Ea îţi poate arăta însă adevărata realitate şi modul în care tu te comporţi faţă de adevărata realitate; tu te-ai despărţit de observarea corectă a adevărului. Acest sentiment este o experienţă care devine din ce în ce mai hotărâtoare privitor la întreaga valoare a sufletului propriu. Simţi că tu însuţi, cu întreaga ta viaţă, eşti cufundat într-o eroare; dar această eroare diferă de toate celelalte. Celelalte sunt gândite iar aceasta este vieţuită. O

eroare, când este recunoscută de gândire, este îndepărtată prin faptul că în locul gândului eronat se așază gândul corect. Eroarea vieţuită devine ea însăşi o parte din viaţa sufletului; eşti eroarea; nu o poţi corecta; poţi să gândeşti ce vrei, dar ea rămâne acolo, este o parte din realitate, şi chiar propria realitate. O asemenea vieţuire are ceva distrugător pentru sinea proprie. Resimţi interioritatea respinsă dureros, de tot ceea ce doreşte cu ardoare".

Philia, Astrid şi Luna îl fac pe Johannes Thomasius să devină conştient de tot ceea ce a dorit cu ardoare, adică „să prindă discuţiile zeilor" (Philia), „ferice să trăiască în sferele divine care vestesc văzătorilor înţelepciune radiantă" (Astrid), s-aducă „din obârşii puteri vrăjite" cu forţe izbăvitoare (Luna).

Johannes simte înainte de toate că, faţă de tot ceea ce şi-a dorit cu ardoare, întreaga sa fiinţă este dureros respinsă, iar Vocea conştiinţei îi spune: „Tu rătăceşti 'n-adâncurile lumilor pe care oamenii îmbătaţi de dor vor să le cucerească". În plus, conştiinţa îi spune că a pierdut ceea ce era reazemul şi lumina gândurilor sale. Suportul şi lumina gândirii este Eul. Pătrunzând lumea sensibilă prin gândire, omul dobândeşte conştienţa Eului. El simte Eul său gânditor ca fiind separat de lumea exterioară, perceptibilă simţurilor; lucrurile şi fenomenele lumii exterioare sunt pentru Eu obiecte ale gândirii. Această opoziţie dintre Eu şi lumea exterioară, care corespunde conştieniei obişnuite, nu poate fi menţinută când vieţuieşti lumea suprasensibilă. De îndată ce sufletul percepe lumea suprasensibilă, el „se contopeşte cu ea; el nu se poate închipui separat de ea, precum în lumea exterioară sensibilă".

Judecata pe care şi-o face despre lume conştienţa obişnuită este refuzată de lumea suprasensibilă. „Prin

aceasta însă, tot ceea ce ai fost până atunci este refuzat. Îţi vezi tot sufletul tău, Eul tău, ca pe ceva ce trebuie să laşi în urma ta, dacă vrei să pătrunzi în lumea suprasensibilă. Sufletul nu poate face altceva decât să considere acest Eu ca fiind propria sa entitate, înainte să păşească în lumea spirituală. El trebuie să vadă în acesta adevărata entitate omenească. Trebuie să spună: Datorită Eului meu am putut să-mi fac reprezentări despre lume; nu am voie să pierd acest Eu al meu, dacă nu vreau să mă pierd pe mine însumi ca entitate. Instinctul cel mai puternic al său este acela de a-şi salva pretutindeni Eul, pentru a nu pierde terenul de sub picioare." Ceea ce sufletul trebuie să resimtă a fi justificat în viaţa obişnuită nu mai are voie să o facă atunci când a intrat în lumea spirituală. El trebuie să treacă acolo un Prag în faţa căruia „trebuie să renunţe nu numai la una sau la alta, din cele ce are el mai de preţ, ci să părăsească chiar ceea ce fusese el însuşi până aici".

Omul pierde deci prin aceasta ceea ce constituia până în prezent suportul şi lumina gândurilor sale; şi atunci el aude ceea ce Vocea conştiinţei îi revelează lui Johannes Thomasius, şi anume:

„Ezită-a tale gânduri
În faţa abisului existenţei;
Ce ca sprijin au avut
Ai pierdut.
Iar ce le lumina ca Soare
E pentru tine stins.
Tu rătăcesti 'n-adâncurile lumilor
Pe care oamenii-mbătaţi de dor
Vor să le cucerească.
Tu te cutremuri în temeliile devenirii,
Acolo unde sufletelor omeneşti
Consolarea trebuie să le lipsească".

Trebuie să ai forţa lipsei de egoism pentru a-ţi apropia în mod real această stare, iar în această lipsă de egoism acţionează deja Eul mai înalt, care poate lua treptat-treptat locul Eului obişnuit. Conştiinţa care îndreaptă spre sine o judecată dezinteresată se exprimă ca o conştienţă a Eului superior care trăieşte în iubirea dezinteresată. Conştiinţa morală şi iubirea dezinteresată îşi aparţin una alteia. Faptul este exprimat în dramă atunci când Vocea conştiintei trece direct în Vocea iubirii, pe care Johannes Thomasius o vieţuieşte, în contemplarea sa spirituală, ca fiind cea a Mariei. Prin Vocea conştiinţei şi Vocea iubirii se relevă faptul că Johannes Thomasius este în legătură cu Michael şi cu Hristos, fiindcă iubirea dezinteresată este elementul de viaţă al lui Hristos, iar entitatea Michael ca şi conştiinţa morală slujesc cunoaşterii lui Hristos.

Cuvintele Mariei cu privire la vieţuirea spirituală arată situaţia lui Johannes Thomasius în lumina cunoaşterii lui Hristos. Este vorba aici despre „victorii care nimicesc şi care smulg din ruine existenţa". Aneantizarea pe care o vieţuieşte Johannes prin Vocea conştiinţei este, în lumina cunoaşterii spirituale, o victorie. Ceea ce semnifică spusele Mariei în legătură cu „câmpurile de gheaţă veşnic pustii" este descris mai în detaliu în ciclul ***Despre iniţiere...*** unde Rudolf Steiner spune în conferinţa a IV-a:

„Acest salt în afara ta, acest fapt de a fi propriul tău spectator şi de a te cuprinde pe tine însuţi este trecerea la existenţa în corpul astral. Când treci în această stare ai impresia: Acum tu eşti în lumea suprasensibilă, ea se întinde la infinit. Nu poţi spune niciodată: «în toate părţile», fiindcă are mult mai multe părţi şi cu dimensiuni total diferite faţă de lumea obişnuită. Dar te afli în ea singur. Eşti acolo, cu viaţa ta, în corpul astral şi lumea se

întinde peste tot la infinit; nici o fiinţă nicăieri. Eşti complet singur. Eşti cuprins de ceea ce se poate numi *sentimentul de singurătate a sufletului în cel mai înalt grad*. Este important să suporţi asemenea sentiment şi să-l depăşeşti, fiindcă prin învingerea acestor sentimente se nasc forţele care te ajută să înaintezi, şi care devin forţe de clarvedere. Ceea ce s-a încercat să se arate în câteva rânduri în drama *Păzitorul Pragului*, atunci când Maria îl conduce pe Johannes în câmpurile de gheaţă veşnic pustii, în care sufletul omului este singur, complet singur, este absolut real. Când te afli în această singurătate trebuie să aştepţi, să aştepţi cu răbdare. Faptul că poţi aştepta, că ai dobândit destulă forţă morală pentru a trăi în această aşteptare, este important. Multe lucruri depind de aceasta; fiindcă apoi îţi poţi spune: Da, iată-te acum complet singur în infinit; dar în tine se înalţă ceva ca nişte simple amintiri, care nu sunt totuşi amintiri. Eu spun: ca simple amintiri, care iarăşi nu sunt totuşi amintiri, pentru că toate amintirile vieţii obişnuite sunt astfel încât îţi aminteşti ceva în faţa căruia ai stat cândva, ceva ce ai vieţuit cândva. Or, gândiţi-vă: sunteţi acolo, înlăuntrul sufletului dumneavoastră, şi apar reprezentări care cer să le legaţi de ceva. *Dar dumneavoastră nu le-aţi trăit niciodată!* Ştiţi că aceste reprezentări sunt în legătură cu entităţi; dar dumneavoastră n-aţi văzut niciodată aceste entităţi. Această escaladare a unei lumi necunoscute, despre care însă ştii că o porţi în tine, dar că nu sunt decât imagini, aceasta este urmarea imediată a trăirilor din calea iniţierii" (p.18).

Rudolf Steiner arată şi alte aspecte ale acestei experienţe; în ciclul 27 (***Evoluția ocultă a omului***, GA 145), el spune:

„Atunci când ai înțeles natura și caracterul corpului astral, atunci știi: acesta este egoistul. Acest egoism este justificat doar atunci când, prin autoeducație, el ajunge ... ca interesele generale ale omenirii și lumii să devină tot mai mult și mai mult interesele proprii. În această etapă de dezvoltare ocultă simți în special ceva ca o contrapondere a egoismului corpului astral, ceva de altă natură, care se apropie tot mai mult, pe măsură ce forțele egoiste se însufleţesc, pentru a spune astfel, în corpul astral devenit liber. Simți din ce în ce mai multă *singurătate, o singurătate de gheață*. Asta se poate resimți, în tălăzuirea interioară, *singurătatea de gheață*. Iar această *singurătate de gheață* este cea care te vindecă de dezvoltarea egoismului. Te-ai educat corect atunci când în acest punct al dezvoltării oculte poți resimți simultan impulsul de a fi totul prin sine și pentru sine, chiar dacă simți că singurătatea de gheaţă se apropie de tine... Numai când ai ajuns atât de departe încât singurătatea de gheaţă ți-a devenit un educator și ești în stare acum să faci din interesele lumii propriile tale interese, numai atunci poți trece pe lângă Păzitorul Pragului... Dacă nu ai acumulat încă suficiente interese generale, interesele personale te țin pe loc și se petrece ceea ce, în ocultism, se numește: a nu reuși să treci pe lângă Păzitorul Pragului... Se poate întâmpla ca, până la un anumit punct, să fi primit capacitatea de a avea experiențe de clarvedere. Aceste experiențe clarvăzătoare sunt atunci cu adevărat experiențe maya; fiindcă sunt începețoșate și pătrunse în întregime de interesele personale” (Conferința VIII).

Maria vorbește și ea despre renunțarea totală la interesele personale, atunci când spune: „Prietenul meu, tu stai la pragul acela al vieții la care trebuie pierdut ce s-a

dobândit". Cuvintele pe care le rostește apoi sunt de o mare importanță:

„Că mergi în adevăr sau în eroare,
Îți poți păstra mereu deschisă perspectiva care
Face ca sufletul tău să poată răzbi mai departe,
De porți curajos imperativele care
Parvin de la ființele-mpărăției spirituale.
Aceasta-i legea discipolatului spiritual.
Cât tu mai poți nutri dorința
Ca ce ți s-a-ntâmplat să poată fi altcum,
Îți va lipsi și forța necesară când vrei
Să te menții în lumea spiritului".

Aceste cuvinte arată atitudinea corespunzătoare impulsului hristic față de necesități. Ahriman ar voi ca omul să se mistuie cu totul în necesitățile calculabile care vin din trecut. Lucifer, prin fapte incalculabile, creează necesități viitoare sau constrângeri. Voinței lui Hristos îi este propriu ca, suportând necesitatea, să dezvolți libertatea.

COMENTARII ALE LUI HUGO REIMANN PE BAZA NOTELOR MATHILDEI SCHOLL (TABLOURILE III, IV)

TABLOUL TREI

Al treilea tablou al dramei se petrece în domeniul lui Lucifer. În legătură cu domeniul lui Lucifer, Rudolf Steiner spune, printre altele, în ciclul ***Orientul în lumina Occidentului***, în conferința a VI-a:

„Dintr-o divinitate sufletesc-exterioară, Hristos a devenit o divinitate sufletesc-interioară care va cuprinde din ce în ce mai mult sufletele omenești, pe măsură ce

acestea, prin vieţuirile lor sufleteşti, se vor apropia tot mai mult de acest Hristos. Dar prin faptul că tot ceea ce se petrece în lumea fizică exterioară este o acţiune a spiritualului, tot aşa un efect al acestei hristificări a sufletului apare evident pentru altă viaţă. Acest efect se arată la început în Misterii şi el s-a revelat deja parţial începând cu întemeierea Misteriilor occidentale ale rosicrucienilor. Când, prin disciplina spirituală din vechile Misterii, sufletul se interioriza şi cobora spre zeii inferiori, el îl găsea pe Dionysos, care nu este decât un alt nume pentru lumea vastă a divinităţilor luciferice. Dar conştienţa clarvăzătoare, când nu atinsese cea mai înaltă treaptă, dispărea în întuneric, în timp ce Hristos, în gloria sa, se apropia de Pământ; entitatea luciferică dispărea. Numai cei mai avansaţi iniţiaii mai puteau coborî spre zeii luciferici. Trebuia să li se spună celorlalţi oameni: dacă veţi coborî lipsiţi de maturitate şi de o suficientă purificare, entităţile luciferice vă vor apărea doar ca demoni sălbatici în caricatura lor, vă vor conduce spre tot ce este mai rău în facultăţile voastre degradate... Dar problema este că, după ce principiul hristic a hristificat o perioadă sufletul, omului văzător îi apare mai întâi tot lumea luciferică. Dacă Hristos a acţionat în suflet un anumit timp, acest suflet, prin faptul că s-a impregnat de substanţa lui, devine prin această creştinare matur pentru a pătrunde din nou în domeniul entităţilor luciferice. Iniţiaţii rosicrucieni sunt primii care au realizat acest fapt. Ei s-au străduit să-l înţeleagă şi să îl contemple pe Hristos într-o astfel de formă în care el, ca Hristos mistic, pătrunde şi în sufletele lor, trăieşte în ei încât, aşa-zicând, ei sunt tari în propriul lor interior prin această substanţă a lui Hristos; şi această substanţă este în ei pavăza şi arma împotriva oricăror adversităţi. Această substanţă hristică devine astfel în ei o nouă lumină care îi

străluminează interior, o lumină astrală interioară. Vieţuirea istorică a lui Hristos în adevărul ei străluminează trăirile sufletului nostru, încât noi devenim în stare să pătrundem din nou în sfera lui Lucifer".

Această intrare în sfera lui Lucifer este în raport cu transformarea corpului astral, datorită impulsului dat Eului omului de către Hristos. Pentru Eurile care nu au primit în ele impulsul lui Hristos, oprirea în sfera lui Lucifer este periculoasă. Dar cel ce îşi pătrunde inima cu forţa sacrificiului din iubire, proprie fiinţei lui Hristos, nu este biruit de pericolele ameninţătoare din sfera lui Lucifer. Dimpotrivă, prin victoria sa, el cucereşte comori de înţelepciune. Rudolf Steiner descrie – în aceeaşi conferinţă – ce poate să câştige în sfera lui Lucifer iniţiatul rosicrucian. El spune: „Ce rezultat au pentru iniţiaţii rosicrucieni actuali aceste pătrunderi în lumile luciferice? Dacă sentimentul este plin de căldură şi de entuziasm pentru divin, dacă este hristificat, atunci celelalte facultăţi spirituale prin care înţelegem şi concepem lumea, prin care o cuprindem şi o percepem vor fi străluminate, pătrunse de forţă şi străbătute prin principiul luciferic. Aşa se înalţă iniţiatul rosicrucian la cunoaşterea principiului luciferic. Prin această experienţă, calităţile sale spirituale sunt ascuţite, perfecţionate prin iniţiere, aşa încât el nu va mai simţi pe Hristos doar mistic în sufletul său; el va putea povesti cine este Hristos, îl va putea cuprinde în tablouri ideatice, în tablouri spirituale, nu doar să-l vieţuiască obscur, ci având-l înaintea lui ca o făptură a lumii exterioare, a lumii senzoriale exterioare în contururi concrete. A-l resimţi pe Hristos ca substanţă sufletească este posibil prin faptul că omul îşi îndreaptă privirea spre făptura lui Hristos, aşa cum ne-o arată Evangheliile. Dar a-l descrie pe Hristos, a-l înţelege aşa cum înţelegi celelalte

manifestări şi vieţuiri ale lumii, şi prin aceasta a-i remarca mai întâi măreţia, însemnătatea sa pentru lume, cauzalitatea sa în evoluţia cosmică, acest lucru nu este posibil decât dacă iniţiatul mistic creştin se ridică mai departe la cunoaşterea sferei lui Lucifer".

Deci iniţiatul rosicrucian are nevoie să cunoască sfera lui Lucifer pentru a-şi continua evoluţia sa. De aceea şi Maria spune (spre sfârşitul discuţiei cu Capesius) în imperiul lui Lucifer:

„Eu ştiu că-n sferele-acestea spirituale
Nu-nveţi prin cuvânt, ci prin contemplare.
Ce văd 'n-această clipă eu,
Prin faptul că mi-ai apărut,
O să s-arate-n sufletul meu ca progres
În discipolatul meu spiritual".

O cunoaştere decisivă, pe care Maria a dobândit-o în împărăţia lui Lucifer, o exprimă în cuvintele:

„Iar dacă sufletul omului priveşte-n imagini
Acele ţeluri cosmice la care aspiră Lucifer
Şi le confruntă cu ce vor Puterile
Ce-l au ca adversar al ţelurilor lor,
El poate şti atunci că îl distruge
Prin biruinţele repurtate-asupra sa însuşi".

Prin viziunea asupra scopurilor Potrivnicului, omul stimulat de impulsul lui Hristos devine conştient de ţelurile omenirii; el vede că Eul său obişnuit este legat de scopurile lui Lucifer care se luptă şi se opune ţelurilor lui Hristos – şi astfel el recunoaşte că, învingându-se pe el însuşi, poate să îl învingă pe Lucifer în sine însuşi.

Capesius se află într-o stare ce poate fi înţeleasă prin următoarele cuvinte ale lui Rudolf Steiner: „Întocmai cum transporţi în perioadele ulterioare ale vieţii amintirile perioadelor anterioare, tot astfel trebuie transportat din

planul fizic în planul spiritual tot ceea ce ai întărit şi consolidat în suflet. Trebuie deci să intri în lumea spirituală cu un suflet care îşi aminteşte de lumea fizică. Şi atunci trebuie să suporţi ceva precis. Ceea ce trebuie să suporţi în acel moment poate fi descris astfel: presupuneţi că poate apărea în viaţa dumneavoastră pământească obişnuită un moment în care întreaga dumneavoastră percepţie ar înceta. Nu veţi mai vedea şi nu veţi mai auzi nimic, nu veţi mai gândi la nimic nou, nu veţi mai simţi şi nici nu veţi mai voi nimic. Întregul fel de viaţă de până acum încetează şi nu aţi şti decât despre cele ce vă puteţi aminti. Vă aflaţi chiar în această stare atunci când, cu conştienta dumneavoastră clarvăzătoare, vă înălţaţi în lumea spirituală. Acolo nu există nimic ce aţi putea presimţi la început ca ceva nou. Înţelegeţi numai din amintirile dumneavoastră. Sufletul se vieţuieşte astfel încât poate să spună despre sine: Acum tu nu mai eşti decât ceea ce ai devenit; existenţa ta este alcătuită din ceea ce ai fost; prezentul şi viitorul nu au la început nici un sens pentru tine, ce eşti constă în ce ai fost. Este ceva care uneori este uşor de exprimat; dar a te contempla doar ca amintire, fără să poţi vieţui prezentul, a vorbi despre ce eşti ca despre ceva ce ai fost constituie o vieţuire plină de semnificatie. Dacă omul face această experientă, dacă sufletul clarvăzător ajunge la ea, abia atunci poate el să înţeleagă corect făptura al cărei nume a fost atât de des pronuntat acum, Lucifer. Fiindcă, în domeniul spiritului, sufletul omenesc se vieţuieşte resimţind la un moment dat: tu nu eşti decât ce ai fost. În ordinea cosmică, Lucifer este o fiinţă care a ajuns să fie doar făptura ce a fost, să fie doar ceea ce i-au dat sufletului lui Lucifer epocile pământeşti dispărute, ceea ce i-au adus sufletului său epocile cosmice dispărute... Însuşi sufletul uman, când se înalţă în aceste lumi

spirituale, vieţuieşte un moment în care el nu este decât ce a fost, un moment în care se află în faţa neantului, în care nu este decât un punct în Univers şi nu se resimte decât ca un punct" (Ciclul 29, ***Tainele pragului***, Conferinta VI, p. 8).

Capesius vieţuieşte atât de intens această stare încât este în pericolul de a nu se mai putea desprinde din ea. Viaţa pe care a trăit-o până acum i se pare un vis. Cuvintele Mariei îl ajută, cu toate că îl fac să sufere. Dat fiind că Maria a dezvoltat deja puternic forţele Eului superior, ea are puterea să trezească în Capesius conştienţa acestui Eu superior. Ea îi aminteşte lui Capesius de forţele pe care omul le datorează întrupării pământeşti. Capesius însă îşi resimte corpul pământesc ca pe o închisoare. Viaţa în corpul pământesc este înfricoşătoare pentru el, îi este frică de ea. Maria îi aminteşte că trupul pământesc îi dă omului posibilitatea să creeze germenii care vor înflori şi vor rodi într-o zi în devenirea cosmică, şi că prin intermediul trupului el resimte forţa către Eul fiinţial. Cuvintele Mariei în legătură cu Eul fiinţal acţionează asupra lui Capesius – care se află sub vraja lui Lucifer – ca un foc ce arde dureros. În ciclul ***Despre iniţiere...***, Rudolf Steiner arată că aici nu se vorbeşte doar simbolic despre durere arzătoare. El spune: „Când se spune că avariţia sau invidia sau ura «ard», o asemenea exprimare conţine ceva ce poate fi considerat printre numeroasele şi minunatele taine ale activităţii creatoare în limbaj, ceva prin care luminează în conştienţa omenească elementară primitivă ceea ce există în realitatea sa abia în lumile superioare. Căci fiecare ştie că atunci când vorbeşte despre «ura arzătoare» nu se gândeşte la o arsură analoagă celei a focului din lumea naturală; el ştie că îi transpune sensul, că vorbeşte în «sens figurat» şi că nu i-ar ajuta în nici un fel dacă ar vrea să explice lucruri şi fenomene din natură făcând apel la

reprezentări morale. Dar de îndată ce se vorbeşte despre evenimente din lumea spirituală, când foloseşti aceste expresii nu mai vorbeşti în acelaşi sens simbolic sau prin asemanări sonore. Vă pot aminti că în drama *Păzitorul Pragului* este folosită de două ori expresia că anumite stări sufleteşti, anumite sentimenie, dorinţe, «ard» în lumile superioare. Nu este aici vorba de un simbol, ci de ceva absolut real, adevărat, spiritual adevărat" (Conferinţa III).

Capesius nu are forţele necesare pentru a se opune lui Lucifer. Maria, pentru că a dezvoltat deja la un grad înalt forţele care îi lipsesc lui Capesius, poate – prin prezenţa sa – să îl facă să devină conştient de ceea ce îi lipseşte lui şi să suscite în el dezvoltarea forţelor care îi lipsesc. Rudolf Steiner a arătat că atunci când, în lumea suprasensibilă, eşti lipsit de anumite calităţi, eşti condus spre fiinţe în care aceste calităţi s-au dezvoltat perfect. În conferinţa citată mai sus, el spune: „Să presupunem că un om ajunge în lumile suprasensibile, fie prin faptul că a trecut prin primele trepte ale iniţierii şi prin aceasta pătrunde în lumile superioare, fie pentru că trece prin poarta morţii şi intră în felul acesta în lumile superioare. Să presupunem că acest om ar fi adus cu sine din lumea senzorială – pentru că este vorba de ceva ce face parte din însuşirile sale – o anumită imperfecţiune sau ceva ce a comis el în lumea fizică şi este o amintire care îl roade în lumile spirituale. Pentru a face această observaţie, nu este atât de important pentru clarvăzător să privească în interiorul sufletului acestui om, ci să îi privească anturajul. De ce? Pentru că un astfel de conţinut sufletesc, o astfel de însuşire în suflet, care a fost adusă cu sine ca o imperfecţiune, ca o deficienţă morală, produce ceva real, ceva evident. Acest defect îl conduce, îl îndrumă pe om într-un anume loc din lumea spirituală. În ce loc? Într-un loc în care se află o fiinţă care posedă într-

un grad perfect ceea ce el nu posedă decât într-un grad imperfect. Acest defect moral, conştienţa insuficienţei unei capacităţi produce deci ceva real; acest lucru îl duce pe cel în cauză în locul unde are în faţă o fiinţă care posedă într-un mod perfect ceea ce el are imperfect. Eşti astfel condamnat, prin faptul că te afli în faţa acestei fiinţe, să o contempli continuu. În lumile suprasensibile, procese reale – nu ceea ce numim dorinţă în aparenţa senzorială – îl conduc pe om în vecinătatea entităţilor care posedă tot ceea ce îi lipseşte lui şi care îi arată continuu ceea ce îi lipseşte. Când clarvăzătorul observă ce fel de fiinţe se află în vecinătatea unui om, el ştie printr-o observaţie obiectivă ce îi lipseşte acestui om, ce nu are. Condamnarea de a privi continuu în vecinătate stă acolo – am putea spune – ca un permanent reproş şi acest reproş, care se află exterior, acţionează în aşa fel încât în acea fiinţă se iveşte ceea ce în lumea suprasensibilă am putea numi, ca o dorinţă arzătoare, dorinţa de a deveni altfel; şi acest fapt generează activitatea, forţa de a lucra în adevăr asupra ta pentru a suprima imperfecţiunea sau greşeala".

Acesta este modul în care Capesius află de la Maria ce îi lipseşte lui şi cum trebuie să se transforme pentru a se dezvolta într-o manieră corectă. Nu trebuie însă să credem că, în lumea suprasensibilă, omul ar fi constrâns prin astfel de modele să se dezvolte într-un anumit fel. Rudolf Steiner se opune acestui mod de a înţelege lucrurile, prin cuvintele: „S-ar putea spune cu uşurinţă: Dacă ar fi aşa, atunci omul s-ar afla în lumile spirituale complet neliber, s-ar afla în faţa lumii exterioare şi ar fi obligat să lucreze asupra sa aşa cum îi dictează această lume exterioară. Dar dacă observi cu atenţie în lumile suprasenzoriale, vei constata că: o fiinţă resimte reproşul şi începe să lucreze în sensul perfecţionării ei; altă fiinţă se apără, refuză să imite

ceea ce se află în faţa ei ca un reproş. Acest refuz acţionează însă în lumile suprasensibile cu totul diferit decât în existenţa sensibilă. Când o fiinţă refuză să se perfecţioneze, ea este respinsă şi constrânsă să meargă spre cu totul alte lumi, care îi sunt cu totul neobişnuite, în care nu se recunoaşte, în care îi lipsesc condiţiile de viaţă, adică se condamnă la un fel de proces de autodistrugere".

Prin prezenţa Mariei, Capesius resimte puternic reproşul, ca pe o suferinţă. Dar el nu îl respinge într-un mod care să îl îndepărteze de modelul ei. Mai mult, el aşteaptă de la Maria ajutor, pe baza datoriei karmice pe care ea o are faţă de el. Nu vede însă clar *cum* îl va ajuta. Crede că ea va face acest lucru slujindu-l pe Lucifer. Maria însă priveşte obligaţia karmică drept ceva sfânt pentru ea. Împlinirea datoriei sale karmice, în sensul voinţei ei hristificate, nu este o datorie exterioară, ci cea mai intimă dorinţă. Cele mai nimerite sunt de aceea cuvintele lui Capesius: „Tu vrei desigur să-ţi împlineşti datoria", şi el adaugă cu o anumită justificare: „Dar poţi s-o faci doar dacă Lucifer te-ajută"; fiindcă Lucifer, prin însăşi opoziţia sa, trebuie să slujească Puterilor divine.

De datoria sa, Maria a devenit conştientă într-o viziune retrospectivă a unei vieţi pământeşti anterioare, aşa cum mi se înfăţişează în ***Încercarea sufletului***. Maria spune acolo, în finalul dramei:

„Am văzut, în trupurile lor pământeşti de odinioară,
Sufletul lui Johannes întorcându-se de la tatăl lui,
Şi am văzut puterile care m-au împins pe mine însămi
Să-nstrăinez pe fiu de inima tatălui.
Azi, tatăl stă în faţa mea, prevenindu-mă
Asupra datoriei vechi a vieţii...
Dacă sufletul meu rămâne credincios luminii
Pe care i-o dăruie puterile spiritului,

El îşi va crea forţe prin serviciile pe care
Le poate aduce lui Capesius
În asprul lui pelerinaj pământesc.
Cu puterile astfel dobândite,
El va contempla sigur steaua lui Johannes,
Chiar când acesta, abătut de cătuşele dorintei,
Nu străbate calea inundată de lumină".

Maria ştie cum poate dezlega nodul destinului care o leagă de Capesius şi Johannes. Ea cunoaşte forţele care rup vraja lui Lucifer şi ştie şi cum pot fi conduse aceste forţe într-un mod salvator. Întoarsă spre Lucifer, ea a spus în ultimul tablou al dramei precedente:

„Există-n fiinţa omului izvoare de iubire
La care puterea ta nu poate să pătrundă.
Şi ele se deschid când vechi greşeli ale vieţii,
Cu care omul s-a-ncărcat inconştient,
Sunt contemplate-n spirit în vieţi pământeşti ulterioare,
Şi când, prin liberă voinţă de jertfă,
Ele sunt transformate-n fapte de viaţă
Ce-aduc ca rod salvarea-adevărată-a omului.
Puterile destinului au vrut să-mi dăruie
Privirea care vede epoci vechi;
Mi-au fost date şi semnele
Care mă-nvaţă să-mi îndrum voinţa de jertfă
Încât să înflorească salvarea acelor suflete-omeneşti
Ale căror fire de viaţă vor trebui mereu
Să se unească cu-ale mele în devenirea Pământului".

Este vorba în primul rând de a activa izvoarele de iubire existente în fiinţa umană, la care izvoare Lucifer nu are acces. Sunt izvoarele iubirii ce ajută dezinteresat, care se nasc în om datorită impulsului lui Hristos. Forţele acestei iubiri nu ajung la o deplină eficienţă decât dacă sunt

conduse în modul corespunzător lor. Chiar ordinea acestor acţiuni impulsionate prin aceste forţe este importantă. Pentru a deznoda un nod al destinului se cere mai înainte de orice să suporti bucuros suferinţele impuse de destin şi să-ţi achiţi obligaţiile de destin. Acceptarea voluntară a durerilor impuse de destin se exprimă în aceste cuvinte ale Mariei:

„'n-acele dureri pe care a trebuit să le port
Când a trebuit să-l despart pe Johannes de mine,
Eu recunosc urmările de destin ale propriilor fapte”.

Maria ştie că forţele prin care vrea să îl ajute pe Johannes nu vor fi forţe libere decât în măsura în care îşi va îndeplini obligaţiile de destin faţă de Capesius. Ea a început să-l ajute pe Capesius prin discuţia pe care a avut-o cu el în împărăţia lui Lucifer. Astfel este deschis drumul pentru a-l ajuta pe Johannes în împărăţia lui Lucifer. Dar nu-l va putea ajuta în continuare decât după ce îl va fi ajutat şi mai mult pe Capesius. În faţa ei apare acum Lucifer, ca stăpân al domeniului în care ea tocmai se întâlnise cu Capesius. În legătură cu modul în care se întâlnesc fiintele spirituale în lumea suprasensibilă, Rudolf Steiner spune în ciclul ***Tainele Pragului***: „În această lume spirituală găsim ceea ce în lumea fizic-senzorială avem doar ca imagini de umbră, ca imagini de gânduri, adică găsim substanţa de gânduri din care sunt formate fiinţele în interiorul cărora suntem cufundaţi. Aşa cum fiinţele senzorial-fizice sunt alcătuite din carne şi sânge, aceste fiinţe din lumea spirituală sunt făcute din substanţa gândirii; sunt gânduri, pure gânduri, însă gânduri vii cu fiinţialitate interioară, ele sunt fiinţe-gând vii. De aceea, aceste fiinţe-gând vii în interiorul cărora trăieşti nu pot înfăptui acte, aşa cum înfăptuiesc mâinile fizice. Actele pe care le înfăptuiesc fiinţele ce provoacă raporturile unei fiinţe cu alta în lumea

spirituală nu pot fi comparate decât cu ceea ce în lumea senzorială este ca o copie slabă, şi anume: întruparea gândurilor în vorbire. Trăieşti în lumea spirituală, vieţuieşti fiinţe-gând vii, şi tot ceea ce ele fac, ceea ce sunt, modul cum acţionează unele asupra altora, toate acestea formează un dialog între spirite. Un spirit vorbeşte celuilalt şi în această ţară a spiritelor se vorbeşte un limbaj din gânduri! Dar acest limbaj de gânduri nu este un simplu limbaj, ci este – în totalitatea sa – şi ceea ce reprezintă faptele lumii spirituale. În timp ce aceste fiinţe vorbesc, ele acţionează, făptuiesc. Deci, dacă ai trecut Pragul lumii spirituale, vieţuieşti într-o lume în care gândurile sunt fiinţe, în care fiinţele sunt gânduri; dar, ca fiinţe, sunt infinit mai reale decât omul din carne şi sânge în lumea senzorială. Simţi că trăieşti într-o lume în care activitatea constă în dialoguri spirituale, în care cuvintele se deplasează de aici dincolo şi unde, dacă s-a rostit un cuvânt, el se înfăptuieşte. De aceea, pentru a caracteriza aceste lumi spirituale şi evenimentele care se petrec acolo, trebuie spus ceea ce este rostit în tabloul trei din *Păzitorul Pragului*: «Cuvintele, în locul ăsta-s fapte, şi alte fapte trebuie să le urmeze». Această convorbire a spiritelor, care în acelaşi timp este fapta aceloraşi spirite, a fost privită totdeauna de cunoaşterea ocultă şi percepută din toate timpurile de iniţiaţi ca acţionând pentru salvarea omenirii. O expresie caracteristică o numea: Cuvântul cosmic" (Conferinţa IV, p. 11).

Toate manifestările Cuvântului cosmic divin răsună împreună armonios. Anumite fiinţe-gând vii s-au despărţit de această armonie împreună cu Lucifer şi ele au format sub conducerea lui un domeniu propriu: Tot ceea ce se separă prin egoism de armonia divină cade sub stăpânirea lui Lucifer. Astfel, Lucifer, ca putere cosmică, se opune

sferei Cuvântului divin. La început s-ar părea că este imposibil ca o ființă umană individuală să poată rezista lui Lucifer în sfera acestuia. Totuși, în ce o privește pe Maria, Lucifer știe că ea poate să-i dăuneze. El vede că, în Maria, forța Cuvântului cosmic divin a început să acționeze ca forță a lui Hristos. El știe deci că ea poate să rostească, în sfera lui, cuvinte care îi pot face rău. El încearcă să o împiedice, spunându-i:

„Dar cât te afli-n fața tronului meu,
Îți poruncesc să nu rostești nici un cuvânt
Despre Johannes.
Aici, un astfel de cuvânt m-ar arde.
Cuvintele, în locul ăsta-s fapte,
Și alte fapte trebuie să le urmeze".

Prin aceste cuvinte, partea din ființa Mariei care se află încă sub dominația lui Lucifer este puternic activată, în scopul de a împiedica astfel ca forța lui Hristos să stăpânească în ea. În ea începe o luptă între puterea cosmică a lui Lucifer și forța care, în unire cu Cuvântul cosmic divin, vrea să acționeze în Eul ei. Atunci îi vine în ajutor Benedictus, ca luptător pentru Cuvântul cosmic divin. Cuvintele sale resping cu o forță magică cuvintele lui Lucifer și întăresc în Maria forțele la al căror izvor Lucifer nu poate ajunge. Benedictus reamintește că deja este înfăptuit ceea ce îl învinge pe Lucifer. Lucifer este biruit pentru omenire prin fapta lui Hristos. Deci, Maria, în domeniul destinului ei, a înfăptuit deja ceva ce îl învinge pe Lucifer. Ea a recunoscut datoria spirituală cea mai înaltă și este hotărâtă să o împlinească. În faptul că vrea să împlinească datoria ei spirituală din impulsul cel mai lăuntric se vede acțiunea forței lui Hristos.

Această forţă trece dincolo de împlinirea datoriei, trece într-un legământ grav şi sacru pe care Maria îl poartă în sufletul ei.

După ce Benedictus a respins cuvintele magice ale lui Lucifer, Maria poate rosti în domeniul lui Lucifer ceva ce se opune voinţei acestuia. Ea vrea ca Johannes să apară împreună cu Dublul său în faţa lui Lucifer, iar Lucifer să îi ofere Dublului ceea ce îi este necesar pentru a păşi pe căile spirituale pe care îl va conduce în viitor Maria. În ce priveşte Dublul, Rudolf Steiner spune următoarele în ciclul ***Orientul în lumina Occidentului***:

„Prima experienţă care intervine prin corpul astral, deci ca urmare a meditaţiei, a concentrării ş.a.m.d., ar putea fi exprimată ca o vieţuire de sentiment, de simţire, ca o vieţuire pe care, dacă am vrea să o descriem, am putea cel mai bine s-o numim: o scindare *deplin conştientă* a personalităţii... Simţi că eşti în corpul tău fizic, dar nu concrescut cu el; nu eşti una cu el. Această eliberare interioară, acest sentiment interior de a exista ca o a doua personalitate, care s-a separat din prima, este întâia mare vieţuire pe drumul perceperii clarvăzătoare a lumii... O altă experienţă este faptul că a doua personalitate, care este ascunsă în prima, dobândeşte încetul cu încetul capacitatea de a ieşi realmente spiritual-sufletesc din această primă personalitate. Această vieţuire este deja evidentă atunci când omul, adesea chiar pentru un timp foarte scurt, face experienţa de a se vedea pe sine însuşi ca şi când ar avea în faţă Dublul său. Cea de a doua experienţă are, desigur, o importanţă mult mai mare decât prima... Ce suntem noi atunci când ne aflăm acolo, afară, când stăm în faţa noastră înşine? Suntem ceea ce am devenit în cursul evoluţiei cosmice trecând dintr-o viaţă în alta. Atâta timp cât, de dimineaţă până seara, suntem intraţi în corpul nostru fizic,

ceea ce am dezorganizat noi înşine din întrupare în întrupare pe parcursul vieţilor noastre pământeşti este corectat de creatorii divini ai templului corpului nostru fizic; acum însă, când ieşim din el, corpul nostru eteric şi corpul nostru astral au ceea ce au câştigat din viaţă în viaţă, fără corecţie; acum ele arată aşa cum trebuie să arate după tot ce au făcut ele însele din ele. Dacă omul iese din corpul său fizic fără o pregătire suficientă, el nu este o fiinţă de o formă mai elevată, mai nobilă, mai pură decât cea pe care o are în corpul fizic, ci o fiintă cu toate imperfecţiunile cu care s-a încărcat karma sa. Acestea toate rămân invizibile cât timp templul corpului nostru adăposteşte corpul nostru eteric, corpul nostru astral şi Eul nostru. Ele devin vizibile în momentul în care, cu mădularele superioare ale fiinţialităţii noastre, noi ieşim din corpul nostru fizic. Atunci apar în faţa ochilor noştri – dacă în acelaşi timp am devenit clarvăzători – toate înclinaţiile şi pasiunile pe care încă le mai avem din ceea ce am fost în viețile pământeşti anterioare. Percepi în sfârşit că în cursul viitoarei epoci pământeşti mai ai încă multe de străbătut; vei face un lucru sau altul, vei împlini una sau alta. Pentru multe lucruri pe care le vei înfăptui există deja înclinaţiile, instinctele, pasiunile: le-ai format în întrupările anterioare. Tot ceea ce omul este în stare să înfăptuiască în lume, un lucru sau altul, tot ce este dator faţă de unii sau alţii, ceea ce are de achitat în viitor faţă de unii sau de alţii, toate acestea sunt încorporate în corpul astral şi corpul eteric atunci când el iese din corpul fizic" (Conferinţa II).

Lucifer nu poate să împiedice ca Johannes, la cuvintele Mariei, să apară în faţa sa împreună cu Dublul său. Atunci se vede că Johannes, datorită forţei purificatoare a gândirii, şi-a transformat Dublul. În Dublu s-a dezvoltat ceva care se ridică deasupra sferei de

dominaţie a lui Lucifer. Această parte din fiinţa Dublului este în acord cu forţele Sinei superioare care acţionează în Maria. Prin faptul că fiinţa lui Johannes se manifestă în Dublu, vedem că însuşi Johannes a purificat o parte din fiinţa sa şi s-a înălţat deasupra domeniului în care stăpâneşte Lucifer. Partea fiinţei sale purificată de gândirea pură pretinde acum să stăpânească toată fiinţa lui Johannes, deci şi partea care se mai află încă sub dominaţia lui Lucifer. Următoarele cuvinte pe care Dublul le adresează lui Lucifer o arată:

„…Johannes trebuia,
În viaţă, să stea departe de Maria.
S-a dăruit atunci gândirii riguroase;
Şi asta are forţe care purifică sufletele.
Ce s-a vărsat din puritatea gândurilor sale
A curs şi-n mine. Am fost transformat;
Îi simt şi-n mine puritatea.
El n-are de ce să se teamă de mine,
Dacă acum se simte atras de Maria.
Dar el aparţine încă sferelor tale.
În ceasul ăsta, eu ţi-l cer 'napoi.
Acum, el va putea să-mi vieţuiască fiinţa,
Chiar dacă nu tu stabileşti sensul”.

Acea parte din fiinţa lui Johannes purificată prin gândire pură nu este încă atât de puternică încât să rezulte cu certitudine că ar putea opune oricând rezistenţă forţelor care acţionează în sânge şi sunt sub puterea lui Lucifer. Rămâne pericolul ca gândirea pură să slujească instinctele impure şi astfel binele să fie transformat în rău. Acest lucru ar fi deosebit de funest pentru Johannes fiindcă, prin aceasta, ştiinţa spiritului elaborată de el ar cădea şi ea în mâinile lui Lucifer. Lucifer încearcă să redobândească

întreaga putere asupra lui Johannes. Acest fapt reiese din cuvintele pe care le adresează Dublului:

„Eu trebuie să te transform acum...
De mult deja am pregătit
Ce-acuma o s-apară-n tine desluşit.
Vei apărea în viitor ca altul.
Johannes n-o s-o mai iubească pe Maria
Aşa cum o iubea cândva.
Dar va *iubi* cu pasiunea, cu toată forţa
Cu care a iubit-o pe ea".

Cuvintele pe care le rosteşte în continuare Benedictus arată în ce situaţie se află Johannes. Inima lui este aproape de a se supune spiritului. Dacă reuşeşte asta, el se poate elibera de Lucifer şi poate să smulgă fapta sa de cunoaştere de sub influenţa acestuia. Dar dacă iubirea pe care Johannes i-a dat-o până acum Mariei se va transforma în acea pasiune de care Lucifer are nevoie în scopurile sale, atunci Johannes ar trebui, pornind din lumile spirituale, să schimbe în rău binele pe care l-a putut realiza prin fapta sa de cunoaştere. La întrebarea Mariei, dacă mai există posibilitatea salvării, dacă mai există vreo speranţă ca Johannes să nu cadă în stăpânirea puterilor luciferice, Benedictus răspunde:

„Aşa ar trebui să fie doar dacă toate forţele
Rămân aşa cum s-au rânduit până-acum.
Dar dacă în momentul propice tu faci
Să acţioneze-n sufletul tău sacrul legământ,
Va trebui ca ele-n viitor să-şi schimbe cursul".

Conform constelaţiei de forţe calculabile, Johannes ar fi trebuit să cadă sub stăpânirea lui Lucifer, pentru că acesta dispune de forţe cosmice în faţa cărora forţa unui singur om pare să fie infim de mică. Omul care nu poate conta decât pe el însuşi ar fi pierdut dacă nu i-ar veni în

ajutor forţe divine. Maria spune că, începând cu ispita luciferică, sufletele omenești sunt locul în care Lucifer luptă cu zeii. O astfel de luptă este înfăţișată aici. Prin cuvintele magice ale lui Lucifer, Theodora este chemată în domeniul lui, iar Dublul lui Johannes este transformat în așa fel încât acum Johannes ar trebui să își pună întreaga sa gândire în slujba lui Lucifer, dacă n-ar avea de partea lui un ajutor care depășește puterile sale individuale. În sensul ajutorului divin, Benedictus cheamă în Maria forţa care, ca forţă a Eului superior, este expresie a Cuvântului cosmic divin sau a lui Hristos. Prin Maria, în faţa lui Johannes se arată ceea ce corespunde Eului său superior, pentru ca acesta să se trezească în el şi să reţină impulsul de a împlini ceea ce exprimă Maria prin legământul ei.

Temelia acestui fapt a fost pusă prin intrarea biruitoare a lui Hristos în împărăţia lui Lucifer, la începutul erei noastre. Atunci a fost spus oamenilor: „Dacă rămâneţi în Cuvântul meu (deci în Cuvântul divin creator umplut cu forţa iubirii), veţi cunoaşte Adevărul, şi Adevărul vă va face liberi”. Impulsul voinţei ce acţionează din iubirea dezinteresată, care a pătruns cândva în Eul omului dominat de Lucifer, a dus la faptul că, în prezent, un gânditor îndrăzneţ (Johannes) poate să dezlege în așa fel ştiinţa de darurile lui Lucifer, „încât ea să se dedice zeilor umani”.

Impulsul de cunoaştere al omului este, la obârşia sa, unul dintre impulsurile egoiste ale Sineităţii dominate de Lucifer. Prin gândirea pură, străduania de cunoaştere este purificată până la dezinteresare, înălţându-se astfel deasupra domeniului lui Lucifer. În această situaţie, omul se poate opune lui Lucifer, dacă poartă în sine forţa cuvintelor cu care Maria îl combate pe Lucifer, atunci când îi spune:

„Dar află că-n inima pe care Maria acum
Ţi-o opune, disciplina spirituală a dat viaţă
Puterii de-a ţine mereu iubirea de sine
Departe de orice cunoaştere.
În viitor nu mă voi lăsa niciodată pradă
Beatitudinii pe care oamenii o simt
Atunci când gândurile se maturizează.
Vreau să îmi înarmez inima pentru sacrificiu,
Ca spiritul meu mereu să poată gândi doar
Şi astfel, gândind, să 'nalţe zeilor fructele cunoaşterii.
Cunoaşterea va fi pentru mine un sacerdoţiu".

Cuvintele Mariei, rostite chiar în locul unde cuvintele sunt fapte, au putere să se imprime în fiinţa lui Johannes astfel încât transformarea Dublului de către Lucifer să eşueze, iar Johannes însuşi să poată dobândi puterea de a se opune influenţei lui Lucifer. După ce forţele cosmice luciferice vor fi astfel respinse prin forţele divine cosmice, Johannes va putea decide singur asupra direcţiei de evoluţie pe care vrea să o urmeze.

Pentru el sunt acum potrivite cuvintele spuse de Rudolf Steiner în ***Cum se dobândesc cunoştinţe despre lumile superioare?***:

„Al doilea Păzitor al Pragului se apropie acum de acest suflet eliberat de toate legăturile senzoriale şi spune oarecum următoarele: Tu te-ai eliberat de lumea simţurilor. Ai dobândit dreptul de cetăţean al lumii suprasensibile. De aici înainte vei putea acţiona din această lume. În ce te priveşte, tu nu mai ai nevoie de corporalitatea ta fizică, sub forma ei actuală. Dacă ai fi vrut numai să cucereşti facultatea de a locui în această lume suprasensibilă, nu ai mai avea nevoie să te întorci în lumea senzorială. Dar acum, priveşte-mă. Vezi cât de nemăsurat de sus stau eu deasupra a tot ceea ce ai făcut tu din tine

până acum. Tu ai ajuns pe treapta actuală a perfecţiunii tale prin facultăţile pe care le-ai putut dezvolta în lumea simţurilor, atâta timp cât ai fost în ea. Dar acum pentru tine trebuie să înceapă un timp în care puterile tale eliberate să lucreze mai departe pentru această lume senzorială. Până acum n-ai făcut decât să te mântuieşti pe tine; acum, ca un eliberator, poţi contribui la eliberarea tuturor semenilor tăi din lumea senzorială... Dacă te-ai despărţi de ei, ai folosi rău forţele pe care le-ai putut dezvolta numai în comuniune cu ei". Johannes se află în această etapă de evoluţie în care poate folosi rău facultăţile sale suprasenzoriale. El se află în faţa unor hotărâri grele în consecinţe.

TABLOUL PATRU

În tabloul precedent am văzut cum progresele realizate în evoluţia spirituală a unui om (Maria) ajută şi înlesnesc evoluţia altor oameni. Acum vedem cum înfrângerea unui om (Johannes) poate împiedica şi îmbolnăvi o altă fiinţă. Tabloul începe în atmosfera unei fericiri paşnice şi sfârşeşte cu spaima dureroasă în faţa unui destin de neînţeles.

Îi vedem pe Theodora şi Strader în casa lor, în ziua aniversării a şapte ani de la căsătorie. Această zi trezeşte în amândoi amintirile vieţii lor trecute. Aruncând o privire în urmă, Strader spune: „Eram, spiritual, un om sărac când mi-ai venit alături şi mi-ai dat ce lumea-mi refuzase până-atunci". Această frază ne aminteşte cuvintele din Predica de pe munte: „Fericiţi sunt cei săraci în spirit (cerşetori de spirit); căci ei vor găsi în Eul lor împărăţiile Cerului". În legătură cu aceste cuvinte, Rudolf Steiner spune în ciclul ***Evanghelia după Matei***:

„Să aruncăm o privire înapoi, în vechile timpuri: oamenii priveau înlăuntrul lumii spirituale; bogăţia acestei lumi li se oferea prin vechea clarvedere. Acum însă cei care, datorită progresului evoluţiei, nu mai pot vedea în lumile spirituale, au devenit săraci în spirit, cerşetori însetaţi de spirit. Dar prin faptul că Hristos a făcut public misterul, prin faptul că în Eu – chiar şi în Eul planului fizic – sensibil – pot curge forţele împărăţiei cereşti, şi cei care au pierdut vechea clarvedere, şi prin aceasta împărăţia lumii spirituale, pot să vieţuiască în ei spiritul şi să devină fericiţi, preafericiţi" (Conferinţa IX). Chiar Eul care face din planul fizic propriul câmp de acţiune – cum era cazul lui Strader – poate găsi în el legătura cu spiritul viu. De altminteri, Strader spune mai târziu, în cursul discuţiei: „Era întâia dată când cunoşteam nemijlocit spiritul în sufletul meu".

Strader îşi aminteşte de zadarnicele lui eforturi, de a „cerceta temeinic, în sensul ştiinţei riguroase, valorile vieţii şi ţelurile existenţei". Fiinţa sa cea mai intimă a fost răscolită de experienţa clarvăzătoare a Theodorei. În cele din urmă el şi-a pierdut credinţa în raţiune şi în ştiinţă atunci când a putut vedea cum lucrase disciplina spirituală în Johannes. I s-a părut atunci că propria strădanie intelectuală este lipsită de perspectivă. A avut apoi o a doua întâlnire cu Theodora; din aceasta s-a dezvoltat prietenia lor. Theodora îşi dezvoltase pe atunci, la un nivel foarte înalt, sub îndrumarea lui Felix Balde, forţa de clarvedere. Ea a putut risipi toate îndoielile lui Strader. Atunci, el a „văzut ce este spiritul în adevăr". Modul în care au acţionat asupra lui toate acestea este arătat în cuvintele sale: „Iar sufletu-mi care de-atâta timp privea doar bezne, privi lumina-adevărată".

Mult timp, Strader nu s-a gândit că Theodora i-ar putea fi predestinată ca tovarășă de viață. El avea nevoie de ajutorul și de sfatul ei pentru dezvoltarea sa sufletesc-spirituală. Amintindu-și de această perioadă, Theodora spune:

„Și totuși, cuvintele pe care-apoi
O inimă le-a revărsat în alta
Ne-au arătat îndată că nu putea să fie altfel.
Adesea inimile trebuie să prevadă destinul".

Când întrebările pornesc din inimă și când inima trebuie să le răspundă, atunci o discuție poate fi condusă de forțele subconștiente în care domnește destinul. În legătură cu acțiunea acestor forte, Rudolf Steiner spune în ciclul ***Moarte pământească și viață cosmică***:

„Ceea ce noi numim *destin* este un lucru foarte complicat. Destinul nostru pare să se apropie de noi în așa fel că evenimentele sale ne împing din spate. Să luăm un caz eclatant, un caz pe care mulți oameni îl cunosc: să presupunem că cineva face cunoștință cu o altă persoană care ajunge apoi prietenul său în viață, sau soțul său, sau soția sa. Acest eveniment este înțeles de supraconștientul obișnuit ca și cum ne-ar fi fost împins în față, ca și când noi n-am fi făcut nimic pentru ca persoana respectivă să intre în sfera vieții noastre. Nu ăsta este însă adevărul. Adevărul este cu totul altul. Din momentul în care intrăm prin naștere în existență – mai mult, din momentul când începem să spunem despre noi înșine «Eu» – noi schițăm, cu ajutorul acelei forțe care sălășluiește în subconștient, și pe care tocmai am arătat-o, schițăm în așa fel drumul vieții noastre încât el întretaie într-un anumit moment drumul celuilalt. Oamenii nu remarcă lucrurile minunate care ar apărea dacă ar observa un anumit drum de viață – să zicem al unui om care, de pildă, se logodește la un moment dat.

Dacă i-am urmări viaţa, cum a evoluat ea în copilărie şi tinereţe, din loc în loc, până când omul ajunge să se logodească cu celălalt, am găsi în curgerea acestei vieţi lucruri pline de sens. Am înţelege că persoana respectivă nu a ajuns aici întâmplător sau că ceva a împins-o pur şi simplu în faţă, ci că felul cum el a mers până aici, până l-a întâlnit pe celălalt, a fost *plin de sens*. Întreaga sa viaţă este condusă de o asemenea căutare. Întregul destin este o astfel de căutare. Ce-i drept, trebuie să ne reprezentăm că o astfel de căutare nu se desfăşoară ca o activitate dirijată de gândirea obişnuită. Aceasta din urmă se desfăşoară în linie dreaptă. Dar există ceva în subconştientul omului care se desfăşoară «plin de sens». Nu este deloc corect să se vorbească despre «inconştient»; ar trebui să se spună: supraconştient sau subconştient – fiindcă «inconştient» nu are sens decât în raport cu conştienţa obişnuită" (Conferinţa a V-a).

Când dorinţele egoiste şi poftele amuţesc, aşa cum s-au petrecut lucrurile cu Theodora şi Strader, inimile sunt cele care pot tălmăci, pot interpreta destinul cu mai multă siguranţă. Prin ei vedem că o comuniune întemeiată pe destin poate face ca evoluţia spirituală să progreseze puternic. Anumite transformări se pot produce neconştient, dar pot fi conştientizate apoi prin amintire, aşa cum spun cuvintele lui Strader:

„Şi când inima ta rosti cuvântul destinului,
S-au revărsat în mine valuri de viaţă
Pe care, atunci când erau, nu le puteam simţi,
Dar care mult mai târziu au urcat ca amintire
Din temeliile sufletului şi-apoi
Erau resimţite ca strălucire de lumină".

Strader a putut astfel să cunoască nemijlocit spiritul în sufletul său; deşi această experienţă nu s-a repetat, ea a

răspândit raze pline de lumină asupra întregii sale vieţi. Noua sa dispozitie faţă de lumea spirituală a fecundat şi munca sa în domeniul mecanicii, făcându-l apt pentru invenţia care a trezit speranţe, despre care s-a vorbit în primul tablou al dramei. Prin lumina care izvora din Theodora, în Strader s-au trezit forţele sufleteşti care s-ar fi pierdut dacă i-ar fi lipsit acest ajutor. El a dobândit o siguranţă de viaţă ce pare de neînvins. Viziunea pe care a avut-o Theodora i-a adus mai întâi cunoaşterea – atât de căutată de el – privind valorile vieţii şi scopurile existenţei, iar când revelaţia a încetat, Theodora a rămas pentru el o lumină sufletească constantă.

Încetarea revelaţiei spirituale a fost acceptată de Theodora cu calm, ca o hotărâre a destinului. Modul în care revelaţia părea că revine îi provoca însă o suferinţă mai puternică, fiindcă acum viziunea spirituală era legată de un sentiment de repulsie. În timpul unui efort spiritual deosebit, i-a apărut că Johannes Thomasius este cauza acestei vieţuiri neplăcute. Aflând aceasta, Strader îşi aminteşte cele spuse de Johannes Thomasius în faţa Alianţei miştilor, cu privire la Ahriman şi la sine însuşi. Dar acest lucru nu explică încă în ce măsură dificultăţile de dezvoltare ale lui Johannes Thomasius pot să exercite asupra Theodorei o astfel de influenţă. Întrebarea se ridică în legătură cu condiţiile de destin prealabile, care pot face aşa ceva. Johannes spune mai târziu, în faţa Păzitorului Pragului, că numai sângele său i-a putut da o viziune adevărată, corectă; într-o epocă de demult, sângele i-a arătat cine este tatăl şi cine sora credincioasă. El vorbeşte aici despre viaţa sa pământească anterioară, înfăţişată în drama precedentă – ***Încercarea sufletului*** – unde Capesius apare ca tatăl lui iar Theodora ca sora sa. Acolo, Capesius era vinovat de faptul că Theodora şi Thomasius (Cecilia şi Thomas, nota trad.) au fost obligaţi să crească despărţiţi unul

de celălalt. Când s-au cunoscut apoi, ei nu ştiau că sunt frate şi soră şi se iubeau într-un mod care ar fi putut să ducă la o căsătorie incestuoasă, dacă părintii adoptivi nu i-ar fi făcut să cunoască, în momentul respectiv, adevărata situaţie şi să le dea explicaţii. Prin această intrare pe căi greşite – iubirea incestuoasă – s-au creat condiţiile preliminare care îi dau acum posibilitatea lui Lucifer să aprindă în Johannes focul unei iubiri pasionate pentru Theodora.

Întrucât, într-o viaţă anterioară, Capesius a fost responsabil de greşeala iubirii incestuoase, acum el este condamnat să asiste, în împărăţia lui Lucifer, la urmările determinate de vina sa. Eul său adevărat este trezit şi chemat de Maria în sfera lui Lucifer şi va trebui să facă efortul de a învinge consecinţele.

Cu privire la Johannes, Rudolf Steiner spune în ciclul ***Tainele Pragului***: „Dar Johannes Thomasius abia acum intră, ca să spunem aşa, în lumea spirituală obiectivă. De aceea el poate încă să aducă cu sine toate posibilităţile de eroare ale sufletului omenesc şi, înainte de toate, raportul său special faţă de Theodora. Acest raport trebuie înţeles, ca şi semnificaţia sa. S-ar putea spune: Johannes pătrunde în lumea superioară cu toată zgura Eului inferior. Dar el se află chiar în faţa lumii superioare; şi dacă aş vrea să descriu acest lucru cu o expresie de-a dreptul plată, aş spune: Johannes Thomasius se îndrăgosteşte de Theodora ocult. Deci anumite impulsuri din lumea fizică s-au introdus astfel în relaţia lui Johannes cu Theodora. Johannes ajunge – prin tot ce a trecut – la ceea ce este arătat în finalul dramei *Păzitorul Pragului*; la o vieţuire a Sinei obişnuite, care aparţine lumii fizice şi lumii elementare, şi pe care o duci cu tine atunci când treci prin lume ca om, şi la vieţuirea celeilalte Sine, pe care o întâlneşti când intri în lumea spirituală”.

COMENTARII ALE LUI HUGO REIMANN PE BAZA NOTELOR MATHILDEI SCHOLL (TABLOURILE V, VI, VII)

TABLOUL CINCI

Evenimentele desfăşurate în tabloul precedent al dramei au îmbolnăvit-o într-atât pe Theodora încât ea moare. Acum Strader rămâne iar singur. Desigur, ceea ce Theodora i-a dat rămâne nepieritor; dar ea nu mai este alături de el pentru a-l sfătui şi ajuta. În singurătatea sa, el caută prietenii comuni în casa Balde. Capesius şi doamna Balde sunt şi ei prezenti. Theodora fusese unită cu aceşti oameni într-o viaţă anterioară prin destin. Capesius fusese tatăl ei, Felix şi Felicia Balde părinţii săi adoptivi. Cei prezenţi acum vor să se unească şi în viitor cu fiinţa Theodorei prin gânduri pline de iubire. Felix Balde este mirat de moartea ei prematură, dat fiind că el şi-a educat facultatea de a vedea forţele lăuntrice de viaţă ale oamenilor şi a întrevăzut astfel, pe baza viziunii sale, o viaţă pământească lungă pentru Theodora. El spune că viziunea sa l-a înşelat cu privire la Theodora. Strader povesteşte atunci dureroasa vieţuire avută de Theodora şi faptul că viziunea ei spirituală i-a arătat că Johannes Thomasius era cauza suferinţei ei.

Începe să vorbească acum Capesius, într-un mod uimitor pentru cei prezenţi, să explice ce a aflat prin vieţuirea sa în domeniul lui Lucifer cu privire la Thomasius şi Theodora. Strader este speriat de ceea ce află de la Capesius şi îi cere lui Felix Balde o explicaţie mai completă. Felix Balde îi vorbeşte atunci despre dispoziţia spirituală aparte în care a intrat treptat Capesius. Doamna Balde completează explicaţia. Ansamblul acestei discuţii ne arată

cum se manifestă pe planul fizic raportul cu totul aparte pe care îl are Capesius cu domeniul lui Lucifer, care este prezentat în tabloul trei al dramei. Acolo el spune că din conversaţiile oamenilor pe planul fizic înţelege doar acele cuvinte care îi amintesc tot ce e mai frumos din ce poate contempla el în domeniul spiritului. Aici însă el a reacţionat la cuvintele care i-au readus în memorie experienţe dureroase din lumea suprasensibilă. Faptul este firesc, pe de o parte datorită strânsei sale legături karmice cu Theodora şi Johannes Thomasius, despre care se discută acum pe planul fizic, iar pe de altă parte datorită transformării pe care a provocat-o în el convorbirea cu Maria, în domeniul lui Lucifer. Strader vrea să ştie dacă cele spuse de Capesius sunt adevărate. Felix Balde îi confirmă că sunt demne de încredere. Strader încă se mai îndoieşte. Ar fi cumplit şi îngrozitor dacă cele spuse lui Capesius ar fi adevărate.

Apare atunci sub formă vizibilă sufletul Theodorei, pentru a confirma adevărul celor spuse de Capesius. Cu privire la această dureroasă tragedie, Theodora adaugă şi cele ce s-au făcut pentru a învinge această situaţie tragică, şi ce mai trebuie făcut. Ea spune:

„Thomasius nu trebuie să cadă;
Maria a aprins deja în inima ei tare
Jertfa puterii de iubire
Iar Theodora vrea, din înălţimi spirituale,
Să dea, din puterile iubirii, raze de binecuvântare”.

Apoi Theodora se adresează direct lui Strader, rugându-l să-l ajute pe Johannes. Strader este fericit că poate continua legătura şi colaborarea cu Theodora şi după moartea ei. El însuşi, prin amintirea sa plină de iubire, a ajutat ca ea să îi apară. În legătură cu posibilitatea unei legături cu cei morţi, Rudolf Steiner spune în conferinţa din

22 iulie 1923, publicată în „Goetheanum”, 1931, nr. 9–11: „Dacă suntem în stare să creăm o legătură vie interioară între amintire şi iubire, între amintirea care domneşte în noi datorită corpului astral şi iubirea datorată Eului, în anumite cazuri se va putea petrece un miracol... Purtăm amintirea unui mort iubit, dincolo de moartea lui; purtăm imaginea lui în sufletul nostru. Cu toată forţa şi intensitatea sufletului nostru continuăm în amintire viaţa noastră cu cel decedat, aşa încât nu mai avem un suport prin impresiile senzoriale exterioare şi încercăm să aducem amintirile până la a deveni atât de vii încât să ni se pară că cel care a murit s-ar afla acolo, în vieţuirea nemijlocită. Rămânem conştienţi că acest lucru il purtăm în amintirea noastră, dar unim apoi forţa rezultată din întărirea corpului nostru astral cu acea forţă pe care o datorăm Eului nostru, forţa iubirii... Aceasta este atunci o cale prin care, treji lăuntric, desprindem până la un anumit grad corpul astral şi Eul de corpul fizic; şi exact în memoria pe care o putem păstra despre cel mort se află una din primele trepte pentru eliberarea Eului şi corpului astral de corpul fizic şi corpul eteric în timpul stării de veghe. Ştim că prin conştienţa noastră trează unim cu imaginea celui mort iubirea pe care am fi avut-o doar dacă am fi primit de la el impresiile senzoriale. Toate acestea trebuie să fie foarte active şi vii în noi. Impulsul reuşeşte dacă putem dezvolta forţele interioare necesare. Impulsul are loc. Trecem Pragul în lumea spirituală. Mortul poate să fie acolo, în realitatea sa. Este una din căile prin care oamenii pot pătrunde în lumea spirituală”.

Capesius îi explică lui Strader mai precis modalitatea prin care îl poate ajuta pe Johannes, aşa cum o doreşte Theodora. El descrie mai întâi pericolul în care se află

Johannes. Modul cum Strader îl poate ajuta este rezumat în aceste cuvinte:

„Thomasius va fi însă cu siguranţă
Întors din drumul rău al lui
Dacă Strader se îndreaptă spre acele ţeluri care,
În viitor, vor transforma spiritual ştiinţa umană,
Apropiind-o astfel de ştiinţa divină.
Ca ţelurile astea să i se arate, trebuie
Să îl urmeze, ca discipol, pe Benedictus".

Pentru a înţelege mai bine calea evoluţiei lui Strader, ne putem referi la ceea ce a spus Rudolf Steiner în ultima conferinţă din ciclul 45 (***Pietre fundamentale pentru cunoaşterea Misteriului de pe Golgota***, GA 175) cu privire la vieţuirea interioară a Învierii; el spune:

„Aristotel a parcurs deja o cale interioară cu totul particulară – să-i zicem cale mistică. El a vrut să afle ce anume îi dă sufletului certitudinea interioară că sufletul este nemuritor. – Or, dacă cineva face un timp destul de lung, în mod cinstit şi corect, o activitate meditativă interioară, face exerciţii, el va ajunge cu siguranţă, în timp ce se deschide la ceea ce este nemuritor în interiorul său, să vieţuiască interior forţa nemuririi sufletului. Lui Aristotel i-a fost absolut clar că poţi vieţui în interior ceea ce poate fi exprimat astfel: eu vieţuiesc în interior ceea ce este independent de corp, ceva care, în consecinţă, nu are nimic de-a face cu moartea corpului. Pentru Aristotel era un lucru foarte clar. Dar el merge mai departe şi încearcă să resimtă foarte intens în el ceea ce ştii numai atunci când vieţuieşti faptul că aceasta nu aparţine corpului. Şi aici el resimte foarte clar... acel lucru pe care l-am arătat la înţelegerea Misteriului de pe Golgota: *singurătatea interioară*. În experienţa mistică nu se ajunge la altceva decât la această singurătate, la a trece într-un fel prin

durerea acestei singurătăţi... În acest sentiment al singurătăţii ştii cu precizie că în interior există ceva care depăşeşte moartea, dar care nu are legătură decât cu Eul propriu şi nu are nici o legătură cu lumea exterioară. Ajungem deci la ceea ce a descoperit şi Aristotel: că legătura cu lumea exterioară se face prin intermediul organelor corpului... «Nu pot înainta mai departe în înţelegerea nemuririi» – aşa îşi spune Aristotel – «decât până la a vedea că, după moarte, eu însumi mă voi simţi în singurătate absolută, neavând în faţa mea în toată eternitatea decât ceea ce am făcut în viaţă bun sau rău şi că pe acestea le voi contempla veşnic. Prin propria ta forţă, aici ajungi. Dacă vrei să afli altceva despre lumea spirituală, nu poţi conta pe forţa ta proprie, ci trebuie fie să fii iniţiat, fie să asculţi ceea ce spun iniţiaţii...» Descoperind aceasta, Aristotel devine şi un fel de profet, un profet pentru un alt lucru «care în epoca sa nu era posibil, dar care astăzi se prezintă altfel decât în vremea lui Aristotel»... Să aruncăm din nou o privire asupra acestei singurătăţi absolute la care ajungi, asupra acestei experiente mistice care este cu totul altceva decât sunt descrise adesea experienţele mistice. Ele sunt adesea descrise într-un mod vanitos, atunci când se spune: Îl vieţuieşti pe Dumnezeu în interiorul tău. – Dar asta nu este experienţa mistică completă; experienţa mistică completă este: Îl vieţuieşti pe Dumnezeu într-o singurătate totală, în singurătatea absolută. Te simţi singur cu Dumnezeu. Şi atunci nu poţi face nimic decât să ai tăria de a continua să trăieşti în această singurătate. Pentru că această singurătate este o forţă, iubiţii mei prieteni, o forţă puternică! Dacă nu te laşi doborât de ea şi o laşi să trăiască în tine ca forţă, atunci acestei singurătăţi i se adaugă o nouă vieţuire (firește, astfel de lucruri nu pot fi descrise, dar fiecare le poate vieţui), ajungi la vieţuirea interioară

nemijlocită: această singurătate pe care o vieţuieşti este pricinuită de tine. Dumnezeul pe care îl vieţuieşti acolo este cel din care te-ai născut, dar această singurătate nu s-a născut cu tine; această singurătate iese din tine, tu eşti vinovat de această singurătate. – Este cea de a doua vieţuire. Când ai avut această vieţuire, ea te conduce nemijlocit la sentimentul că eşti părtaş la uciderea a ceea ce a ieşit din Dumnezeu. În acel moment, dacă singurătatea sufletului a acţionat destul de mult timp, apare clar: ceva a survenit în timp..., ceva prin care divinul a fost omorât de omenesc. – În acel moment începi să te simţi vinovat de moartea lui Dumnezeu – şi dacă aş avea timp am putea ajunge la următoarea definiţie, cea a omorârii Fiului lui Dumnezeu. Vieţuirea mistică nu trebuie să fie unică, nebuloasă, confuză, ci trebuie să urce în trepte. Se poate vieţui moartea lui Hristos. – Şi este apoi nevoie ca această vieţuire să devină din nou forţă puternică, şi atunci – da, nu pot spune altfel – atunci Hristos este aici, şi anume Înviatul! Căci el este înainte de toate ca vieţuire interioară mistică, Înviatul, Cel care a trecut prin moarte. Iar motivarea morţii o resimţi în modul pe care l-am arătat... Corpul eteric s-a despărţit de suflet (după moarte) ca un fel de al doilea cadavru; dar datorită impulsului lui Hristos, care a rămas prezent o dată cu Misteriul de pe Golgota, el este într-un anumit fel păstrat, nu se risipeşte, este păstrat. Şi dacă ai credinţă – îngăduiţi-mi să folosesc cuvântul «credinţă» aşa cum l-am definit la începutul conferinţelor – dacă ai credinţă că, de pildă, «Goethe a înviat în corp eteric», dacă te adânceşti în studiul operelor sale vei ajunge ca ideile şi reprezentările sale să devină vii în sufletul tău, ca cititor, şi nu-l vei mai descrie aşa cum a fost el, ci aşa cum este el astăzi. Atunci ai transpus în viaţă ideea Învierii... Dacă aţi avut odată această trăire, dacă v-aţi

ataşat de un gând al unui om care a trecut deja prin moarte, al cărui corp fizic este deja integrat Pământului, şi a cărui gândire continuă să viețuiască în voi, atunci va veni o zi în care veţi spune: Aşa cum trăieşte acest gând, aşa cum el este iar pentru mine, viaţa lui se datorează lui Hristos, şi niciodată el n-ar fi putut să fie atât de viu înainte ca Hristos să fi coborât pe Pământ. – Există deci o cale spre Misteriul de pe Golgota, care poate să fie parcursă lăuntric".

Această cale de evoluţie corespunde situaţiei de viaţă a lui Strader. Cel care, asemenea lui Strader, se dăruie total cu gândirea domeniului mecanicii moarte, se dezvoltă într-o direcţie care duce la singurătatea dureroasă descrisă aici, siugurătate pe care Strader a viețuit-o efectiv şi pe care o retrăieşe după moartea Theodorei. În situaţia sa, evoluţia corectă duce la viețuirea morţii şi a învierii prezentată aici. Dacă îşi uneşte în iubire gândurile lui cu ale Theodorei, el va ajunge la viețuirea învierii gândurilor. Întreaga sa gândire poate fi străbătută de acest impuls al Învierii, astfel încât şi gândurile moarte din domeniul mecanicii se vor trezi la o viaţă nouă. Astfel ştiinţa umană va fi transformată şi apropiată de ştiinţa zeilor, corespunzător misiunii ce i-a fost atribuită. În Strader se uneşte atunci ştiinţa pământească cu contemplarea spirituală pură a Theodorei, pentru ca aceasta să nu poată fi răpită de Lucifer.

În timp ce Strader se dedică în primul rând cunoaşterii senzoriale şi încearcă, pornind de la această cunoaştere, să stabilească legătura cu lumea spiritului, Capesius, la nivelul actual al evoluţiei sale, lasă ca evenimentele lumii senzoriale să treacă pe lângă el neluate în seamă şi trăieşte aproape exclusiv în lumile suprasensibile. Strader dezvoltă anumite forţe în singurătatea sa spirituală. Alte forţe poate dezvolta

Capesius pentru împlinirea misiunilor viitoare, prin degajarea sa de lumea simţurilor. În timp ce Strader, pornind din lumea simţurilor, urmează să caute o nouă legătură cu lumea spirituală, Capesius nu se va putea dezvolta corect decât dacă, pornind din lumea suprasensibilă, va cultiva legătura cu lumea senzorială. Strader primeşte un mesaj din lumea spirituală prin intermediul Theodorei; Capesius primeşte promisiunea doamei Balde, şi anume că, prin poveştile ei, va face să-i parvină în lumea spiritului mesaje din lumea simţurilor.

TABLOUL ŞASE

În tabloul şase al dramei vedem cum Maria, care începuse să-l ajute pe Capesius prin discuţia pe care a avut-o cu el în domeniul lui Lucifer, continuă să-l ajute în alte sfere ale lumilor suprasensibile. Prin ea, el ajunge să audă acolo cuvintele lui Benedictus: „În gândirea ta trăiesc gânduri cosmice". El citise aceste cuvinte, înainte să ajungă la clarvedere, în Cartea vieţii scrisă de Benedictus şi, împreună cu alte cuvinte, l-au impresionat într-atât încât a recunoscut lipsa de fiinţialitate a gândirii sale de până atunci şi şi-a îndreptat forţele sufleteşti spre adevărurile spirituale care l-au condus mai târziu la viziunea retrospectivă a unei vieţi pământeşti anterioare. Între timp, Capesius s-a dăruit atât de des vieţii în lumea spirituală încât lumea simţurilor i-a devenit străină. Şi domeniul spiritual în care se află acum, în care „existenţa spirituală vrea să se unească cu fiinţa pământească pentru o creaţie comună" îi este la fel de străin. Până acum el nu s-a aflat decât în domenii ale lumii spiritului unde nu pătrundea nici o cunoaştere din lumea simţurilor. Cuvintele pe care le-a scris Benedictus pentru sufletele

care trăiesc pe Pământ acţionează asupra lui ca venind din lumea simţurilor şi întunecă sfera spirituală în care se află. Pentru el este o enigmă faptul că aceste cuvinte sunt percepute în lumea spirituală.

În timp ce Capesius se află în această dispoziţie, cuprins de întrebări, aude cuvintele: „În simţirea ta ţes forţe cosmice". El spune apoi:

„E încă un cuvânt care dincolo
E-ncredinţat de Benedictus discipolilor lui
Şi care-aici se re-creează-n vocea sa!
Stârnind prin sine forţe-ntunecate, el se revarsă
Prin spaţiile fără margini ale acestei împărăţii".

Ceea ce spune apoi Maria acţionează ca o limpezire a tenebrelor interioare. În lumea suprasensibilă, discuţiile sunt de aşa natură, încât o fiinţă aude în ea însăşi cuvintele rostite de o altă fiinţă. Capesius vieţuieşte astfel în el cuvintele Mariei, ca pe ceva ce clarifică încetul cu încetul întunericul întrebării sale interioare. Maria simte ce trebuie să afle în acel loc. Ştie că aceste cuvinte pe care Benedictus le-a încredinţat discipolilor săi nu sunt decât semne pentru fiinţialul spiritual care poate fi contemplat aici. Ea vrea ca prin concentrarea forţelor sufletului să-şi elibereze fiinţa sa interioară de existenţa pământească şi astfel să aştepte ce va voi să i se arate ca revelaţie prin aceste spaţii spirituale. În ciclul 20 (***Lumea simţurilor şi lumea spiritului***, GA 134), în conferinţa a III-a, Rudolf Steiner descrie amănunţit desprinderea de existenţa pământească: „Pentru antroposofi, pot rezuma această observaţie spunând că un om care a reuşit să se elibereze de instrumentul său fizic corporal nu se foloseşte, pentru a acţiona în interiorul sufletului său, decât de instrumentele care sunt date în organismul său eteric, organismul său astral şi Eul său. Deci el se foloseşte de ceea ce am cunoscut

despre om prin antroposofie, cu excepţia corpului fizic. Ceea ce răsare atunci din aceasta în suflet are o forţă interioară mult mai mare, o vitalitate interioară mult mai puternică decât cea a gândurilor obişnuite, provocate de obiectele exterioare. Mai mult, asta dă impresia a ceva care ne înconjură peste tot ca o fină substanţialitate interioară. Nu poţi exprima acest lucru decât spunând că se aseamănă unei lumini care vine în valuri; nu trebuie însă să ne gândim la lumina care ajunge la noi prin intermediul ochiului omenesc, deci printr-un instrument corporal exterior, ci să ne reprezentăm că această substanţialitate care se răspândeşte în jur şi în care te afli ca într-o mare agitată este resimţită mai mult interior decât ca strălucire luminoasă sau ceva asemănător. Este resimţită interior şi, dacă omul o resimte cu adevărat, i se stinge reprezentarea, ca şi cum acolo s-ar afla într-un neant... Şi acum se pune întrebarea: Ce remarcă ocultistul care percepe plutind în această mare imagini ciudate pe care acum le poate înţelege şi în faţa cărora nu mai face pur şi simplu apel la memoria sa, pentru că ele au devenit atât de puternice încât mintea le poate cuprinde? Ce remarcă deci ocultistul în legătură cu toate acestea? Vedeţi dumneavoastră, ocultistul remarcă ceva din aceste lucruri, ce-i drept, doar dacă înainte a învăţat ceva, şi anume: dacă înainte a făcut cunoştinţă cu diferite idei ale filosofilor, dacă s-a ocupat puţin cu filosofia. Atunci ochiului lui spiritual i se revelează că adevăratele gânduri ale filosofilor sunt umbre, imagini a ceea ce acolo, în lumina care vine în valuri, este perceput ca viu."

În timpul viziunii sale spirituale, Maria devine conştientă de modul în care va acţiona mai apoi această revelaţie spirituală în existenţa sa pământească. Ea spune:

„Vreau, adunându-mi forţele sufletului,
Să-mi liberez lăuntrul de existenţa pământească.
Şi astfel să aştept ceea ce, revelându-se,
Vrea să mi se-arate prin întinderile spirituale.
Când iar mă voi întoarce la viaţa pământească,
Va deveni gând care-mi va lumina în suflet,
În cugetarea ulterioară, drept cunoaştere".

Apoi apare însuşi Benedictus în domeniul spiritului, unde sunt Maria şi Capesius. El spune:

„Te cucereşte-n forţa gândurilor cosmice,
Te pierde prin viaţa forţelor cosmice;
Vei afla ţelurile pământeşti oglindindu-se
Prin fiinţa ta-n lumina lumilor".

În viaţa pământească, aceste cuvinte au fost spuse de către Benedictus discipolilor săi, dar într-o altă expresie, şi anume:

„Te pierde-n gândurile cosmice,
Te vieţuieşte prin forţele cosmice...
Cunoscându-te în tine,
Tu ţelurile zeilor le afli".

Acolo, discipolul spiritual trebuia să se piardă în gândurile cosmice pentru ca prin adevărata cunoaştere de sine să afle ţelurile zeilor. Aici, cuvintele pe care le rosteste Benedictus sunt ca o continuare a celorlalte; fiindcă, dăruindu-se gândurilor cosmice în mod dezinteresat, omul dezvoltă în el adevărata forţă-Eu care este în armonie cu forţa gândurilor cosmice. Într-o reală unire cu forţa gândurilor cosmice, viaţa proprie, deviată de această forţă, se descompune. De unde şi cuvintele: „Te pierde prin viaţa forţelor cosmice". În timp ce erorile de viaţă ale fiinţei proprii se dizolvă în viaţa forţelor cosmice, se revelează ţelurile pământeşti care sunt necesare pentru repararea

erorilor vieţii: „Vei afla ţelurile pământeşti oglindindu-se prin fiinţa ta-n lumina lumilor”.

Pentru Capesius este înainte de toate o enigmă faptul că Benedictus apare aici în spirit şi rosteşte aceste cuvinte. Treptat, Capesius este condus de Benedictus la cunoaşterea de sine în lumea spirituală. Capesius s-a detaşat atât de mult de existenţa pământească încât nu-şi mai simte personalitatea aşa cum era ea pe Pământ. La început, Benedictus trezeşte în Capesius amintirea personalităţii sale pământeşti, apoi îi explică starea dezvoltării sale prezente. Cu acest prilej, Benedictus menţionează datoria pe care o are Îndrumătorul, aceea de a continua să însoţească pe discipol pe calea pe care i-a arătat-o în existenţa pământească. El îi spune lui Capesius:

„Tu poţi depune corpul fizic
Dar nu şi fina ţesătură-a trupului gândirii.
Vei putea privi lumea-n adevărul ei
Doar când nici un rest din personalitate
Nu poate tulbura prea tare claritatea viziunii.
Doar cel ce-a învăţat să-şi vadă gândirea
'N-afara sa, aşa cum forţele clarvăzătorului
Privesc spre trupul pământesc despărţit de sine,
Acela va pătrunde-n realităţile spirituale”.

În ciclul ***Despre fiinţa interioară a omului...*** Rudolf Steiner descrie această contemplare a propriei gândiri, când spune: „Dacă încerci să practici o activitate interioară – dar în afara corpului –, activitate care se aseamănă gândirii, dar care este altceva decât gândirea obişnuită, care este o desfăşurare a unei ***forţe creatoare sufleteşti*** interioare, dacă dezvolţi această activitate, observi în această fiinţă de lumină mai mult: vezi în ea forţe în mişcare, forţe care – s-ar putea spune – străbat această formă luminoasă ca un fel de *circulaţie de forţe*. Ştii deci: ceea ce vezi acolo ca un fel de enclavă în corpul

tău de lumină este viaţa gândurilor tale, văzută din exterior. Acum o poţi recunoaşte ca o parte a corpului eteric pe care tocmai îl vezi, fiindcă acest corp eteric este viaţa ţesândă a gândurilor. Vezi ca o circulaţie de valuri întunecate, ca o circulaţie de sânge spirituală, se poate spune: valuri întunecate în corpul luminos, care dau ansamblului un aspect specific şi ciudat şi care impune chiar, celui care îl contemplă, această cunoaştere: în corpul tău fizic unduieşte şi freamătă corpul tău eteric, pe care îl priveşti acum din afară, care acum ţi-a devenit vizibil" (Conferinţa I).

Acum Benedictus face vizibile pentru Capesius gândurile în forme fiinţial-spaţiale, şi spune:

„Contemplă astfel în imagine, aşa încât ea
Să îţi devină cunoaştere prin forţa clarvederii,
Gânduri care se conturează fiinţal
Ca forme spaţiale, oglindind gândirea umană".

Ne putem aminti aici ce a spus Rudolf Steiner în conferinţa a III-a din acelaşi ciclu: „Când gândim, gândul real nu impresionează deloc corpul fizic, ci corpul eteric. Dar în timp ce gândim, nu tot ceea ce se află în gândire pătrunde în noi. Dacă ar pătrunde în noi tot ceea ce gândim, am simţi pulsând în noi, ori de câte ori gândim, fiinţe elementare vii; ne-am simţi interior cu totul plini de viaţă ... Această viaţă nu o percepem cu adevărat pentru că, într-un fel, din gândirea umană numai spuma ei ajunge la conştienţa noastră şi formează imaginile-umbră ale gândurilor, care se înalţă în noi ca gândire a noastră. Dimpotrivă, ceea ce străbate gândurile ca forţe vii se cufundă în corpul nostru eteric. Noi nu percepem fiinţele elementare vii care freamătă în noi; în gânduri, noi percepem oarecum doar extractul, ceva asemănător unei umbriri; cealaltă însă, viaţa, pătrunde în noi şi, pătrunzând în noi, ne îmbibă din nou, astfel încât rezultă iarăşi o luptă

în corpul nostru eteric, de data aceasta o luptă între spiritele progresiste şi Ahriman, entităţile ahrimance. Expresia acestei lupte este atunci faptul că gândurile nu se desfăşoară în noi cum s-ar fi desfăşurat dacă ele ar fi fost fiinţe vii. Dacă ele s-ar desfăşura aşa cum sunt în realitate, atunci ne-am simţi în viaţa fiinţelor-gânduri: ele s-ar mişca încoace şi încolo; dar noi, de fapt, nu percepem aşa ceva. Acesta este motivul pentru care corpul nostru eteric, care altfel ar fi fost complet transparent, a devenit oarecum opac; aş spune că a devenit ca un topaz fumuriu, străbătut de umbre întunecate, în timp ce cuarţul este în întregime pur şi transparent. Corpul nostru eteric este străbătut de *tenebre spirituale*. Ceea ce ne străbate aici corpul eteric este comoara memoriei noastre".

După cuvintele introductive rostite de Philia, Astrid şi Luna, intră Lucifer şi Ahriman, care rostesc cuvinte însoţitoare ale mişcărilor ce oglindesc gândirea umană. Se exprimă astfel faptul că în gândirea omului acţionează Lucifer şi Ahriman. Pentru Capesius, recunoaşterea acţiunii lui Lucifer în propria sa gândire şi în propriul său sentiment constituie o vieţuire răscolitoare. El spune:

„Sufletul se vieţuieşte lăuntric;
El crede că gândeşte pentru că el nu vede
Gândurile ce se află-n faţa lui în spaţiu.
El crede că simte, pentru că sentimentele
Nu luminează clipind ca fulgerele-n nori;...
El nu îl vede pe Lucifer, din care
Se revarsă gânduri şi dau năvală sentimente –
De-aceea poate crede că-i singur cu ele.
De ce se dăruie el unei astfel de iluzii?"

În legătură cu acţiunea lui Lucifer şi Ahriman în gândirea, simţirea şi voirea obişnuită, Rudolf Steiner spune în conferinţa a III-a din ciclul ***Lumea simţurilor şi lumea***

spiritului: „În stadiul actual, omul este strâns împletit cu gândirea, simţirea şi voirea sa. Aproape că nu poate fi întâlnită o stare în conştienţa exterioară în care omul să fie exclusiv în Eul său, în care el să nu se amestece deloc cu gândirea, simţirea, voirea... Atunci când omul este sănătos în sufletul său, aceste expresii de gând, sentiment, voinţă năvălesc prin suflet; după care şi dorinţele. El nu este acolo niciodată despărtit, cu Eul său, de gândirea, sentimentul şi voirea sa. Dar iată la ce ajungi prin cele patru stări indicate: să poţi să te plasezi în afara gândirii, simţirii şi voirii şi să le poţi privi ca pe ceva din exteriorul tău. Gândurile noastre trebuie să ne devină la fel de indiferente precum obiectele din jurul nostru – când nu mai spunem: Eu gândesc – când gândirea noastră ne apare ca un proces în desfăşurare, dar care de fapt nu ne priveşte pe noi. Şi tot aşa pentru simţire şi voinţă... De aici decurge întreaga influenţă luciferică; prin faptul că forţa luciferică s-a introdus în Eu, acest Eu s-a amestecat în mod impur cu gândirea, cu simţirea şi voirea şi apoi a căpătat preponderenţă luciferică asupra corpului astral”. În continuare, Rudolf Steiner arată modul în care acţiunea lui Lucifer a antrenat-o pe cea a lui Ahriman.

Capesius recunoaşte acum acţiunea lui Lucifer asupra gândirii şi simţirii sale; el se întreabă de ce sufletul cade în iluzia de a considera opera lui Lucifer ca fiind propria sa operă. Maria răspunde la întrebarea pe care el şi-a pus-o sieşi şi rămâne uimit că altcineva decât el poate auzi ceea ce se întreabă în propria sa interioritate. Maria îi răspunde:

„Dar sufletele-aici nu-s separate.
Sunt astfel doar când se slujesc de trup.
Aicea fiecare se-aude pe sine în cuvântul celuilalt.
Îţi spui deci ţie însuţi când eu îţi spun:
'N-adâncuri caută răspunsul”.

Această împreună-vieţuire a fiinţei celuilalt în lumea spirituală este descrisă de Rudolf Steiner în ciclul ***Despre iniţiere...*** cu următoarele cuvinte: „Presupuneţi că v-aţi aşezat undeva şi vă propuneţi să nu vă străduiţi să gândiţi un lucru sau altul ci, dimpotrivă, să nu gândiţi la nimic anume. Apare în dumneavoastră un gând pe care nu l-aţi chemat, la care nu aţi făcut apel. El pune stăpânire pe sufletul dumneavoastră cu o astfel de insistenţă, încât îl umple până-ntr-atât că puteţi ajunge la sentimentul că nu mai puteţi deosebi absolut deloc acest gând de dumneavoastră înşivă, că sunteţi una cu el. Când aveţi sentimentul că acest gând trăieşte şi vă atrage sufletul cu el, atunci sufletul dumneavoastră este legat de el. S-ar putea spune la fel de bine: «gândul este în suflet» sau «sufletul este în gând» – la fel este şi în lumea senzorială când iei cunoştinţă şi intri în relaţie cu entităţile ierarhiilor superioare. Cuvintele: «eşti lângă ele», «eşti în afara lor» îşi pierd sensul. Eşti cu ele, aşa cum gândurile trăiesc cu cineva; dar nu încât să poţi spune: «gândurile se trăiesc în cineva», ci – mai bine spus – «gândurile se gândesc în cineva». Ele se vieţuiesc şi se împreună-vieţuieşte vieţuirea entităţilor. Suntem chiar în aceste entităţi, suntem una cu ele, încât întreaga fiinţă s-a revărsat în sfera în care trăiesc aceste entităţi, vieţuind împreună existenţa lor, ştiind cu precizie că ele se vieţuiesc în aceasta”.

Legăturile karmice existente între Maria şi Capesius îi dau Mariei posibilitatea să învigoreze acea parte din fiinţa lui Capesius care se armonizează cu fiinţa ei; cu această parte a fiinţei sale îşi spune Capesius sieşi ceea ce îi spune Maria, adică faptul că trebuie să caute răspunsul în adâncul propriei sale fiinţe. Dar Capesius are sentimentul că în adâncurile sufletului ameninţă sumbra teamă. Maria îl îndeamnă să îl întrebe pe Lucifer dacă teama vine de la el.

Lucifer revelează atunci partea fiinţei sale care îl slujeşte pe om spre bine. Deşi prin aceasta nu iese la iveală întreaga fiinţă a lui Lucifer, se arată totuşi că teama nu trebuie căutată la el, ci în altă sferă de putere. Ahriman îşi revelează fiinţa sa şi arată că teama vine de la el. Capesius recunoaşte acum că teama emană din sfera lui Ahriman, iar ura din domenul lui Lucifer. La cuvintele rostite de Ahriman, apare Benedictus. El îi spune lui Capesius:

„Tu trebuie să te recunoşti în cuvintele cosmice
Şi să te simţi în forţa gândurilor cosmice.
Şi pentru că acum tu ai putut să vezi 'n-afara ta
Ce tu visai drept individualitatea ta,
Găseste-te şi nu te mai înfiora
La cuvântul care pe drept răsună şi care
Trebuie să-ţi dea dovada propriei existenţe".

Capesius ajunge acum să înţeleagă ceea ce i se păruse enigmatic atunci când auzise cuvintele lui Benedictus:

„Te cucereşte-n forţa gândurilor cosmice,
Te pierde prin viaţa forţelor cosmice;
Vei afla ţelurile pământeşti oglindindu-se
Prin fiinţa ta-n lumina lumilor".

Capesius înţelege acum ceea ce mai înainte lua drept propria sa fiinţă. El îşi găseşte adevăratul Eu în ţelurile pământeşti care se reflectă prin individualitatea sa în lumina cosmică; cu alte cuvinte, el se regăseşte pe sine în propriul său destin, aşa cum arată Rudolf Steiner în cuvintele: „Dacă arunci o privire spre ceea ce ai văzut mai înainte din tine însuţi, şi care era înfăţişat ca lume exterioară: acest corp de lumină cu circulaţie întunecată de gânduri din corpul eteric – în clipa în care te concentrezi, în afara corpului, asupra lumii astrale, asupra vieţii stelare a corpului astral, ceea ce ai părăsit – corpul părăsit – îţi apare altfel. Şi acum poţi observa clar deosebirea, care

poate fi exprimată astfel: Te poţi concentra în urmă asupra ta; vei vedea atunci corpul tău de lumină şi corpul eteric de gânduri. Dar dacă te poţi concentra asupra ta încât în tine se desfăşoară *o lume stelară interioară*, despre care ştii: tu o umpli..., şi priveşti acum înapoi la corpul tău fizic pe care l-ai părăsit, atunci lumina se poate stinge, circulaţia gândurilor se opreşte (într-o anumită măsură poţi să o faci după voia ta) şi în locul lor apare o imagine a propriei noastre entităţi; ea ne apare – da, nu poate fi defintă altfel – drept *karma* noastră *personificată*. Ceea ce purtăm în noi, ca oameni – de aceea pregătim un destin sau altul –, se află înfăşurat. Karma noastră, destinul nostru personificat se află în faţa noastră. Şi când privim asta, acum ştim: *Asta eşti tu*, dar aşa cum eşti în entitatea ta morală interioară. Asta eşti tu, aşa cum te afli în lume ca individualitate; asta eşti tu însuţi pe de-a-ntregul" (Ciclul 32 (*Inneres Wesen des Menschen und Leben zwischen Tod und neuer Geburt*, (***Fiinţa interioară a omului şi viaţa dintre moarte şi o nouă naştere***), GA 153), Conferinta I).

Acum Capesius poate să spună:

„Deci pot în viitor din nou să-mi aparţin.
Acuma mă voi căuta, fiindcă pot trăi
Contemplându-mă în gândirea cosmică".

Dacă comparăm aceste cuvinte ale lui Capesius cu cele pe care le-a pronunţat mai înainte în sfera lui Lucifer, vom vedea cât a progresat el datorită ajutorului dat de Benedictus şi Maria. Chiar dacă ceea ce a dobândit nu va putea fi păstrat de el fără întrerupere în viitor, acest lucru, odată cucerit, îi va da puterea să năzuiască iar şi iar spre ceea ce a atins acum. Ca ajutor şi întărire pentru această năzuinţă a lui, doamna Balde îi aduce din lumea simţurilor în lumea suprasensibilă basmul despre fantezie. Rudolf Steiner a vorbit deseori despre importanţa fanteziei. Să ne

reamintim cuvintele pe care le-a spus în conferința ***Simbolică și fantezie***, ținută la Berlin în 19 decembrie 1911: „Nimic din ceea ce este activ în om, din ceea ce este într-adevăr regal în natura umană, nu poate fi împiedicat să aducă în lumea realității obișnuite ceva din lumea în cate sufletul își are rădăcinile. Și ceea ce este astfel adus este tocmai proiecția – în lumea noastră –, imaginea-umbră a celor vieţuite de noi acolo. Aceasta este lumea *fanteziei*, a adevăratei fantezii – nu a acelei fantezii care asamblează simplu petice de viață, ci a adevăratei fantezii, care își are locul în interiorul omului, și care este împinsă din acest interior în afară, spre toate amănuntele creației... În această fantezie, care este umbra imaginației, se elaborează ceva care nu are o formă sau alta, care nu cunoaște la început formele exterioare pentru ceea ce trebuie creat, ceva în care, din interior, materia zorește spre creație; intervine apoi, asemenea unei întunecări a întregului proces luminos, ceea ce – ca artă formatoare în imagini – se apleacă cu devotament spre realitatea concretă. Este exact contrarul procedeului pe care îl remarcăm adesea în creația artistică actuală. Totul pornește dintr-un ceutru spre această fantezie care, ca un element spiritual – la început al unei realități imaginative –, se află în spatele realității noastre sensibile. Ceea ce rezultă de aici este în acelagi timp o fantezie-realitate. Este, de fapt, ceea ce poate trece justificat din lumea spirituală în realitatea noastră... Și dintre toate genurile poetice, cel care este cel mai puțin legat de realitatea exterioară este tocmai *basmul*. Indiferent că este vorba despre Saga, despre mit sau legendă; în toate vedem că trăsăturile care ascultă doar de legi suprasensibile sunt îmbibate – în Saga și mituri – de legile adevăratei realități, fiindcă se iese din spiritual în lumea exterioară și pentru că izvoarele, care sunt izvoare

istorice sau legate într-un fel cu istoria, sunt puse acum în legătură cu forma istorică. Numai basmul nu se lasă modelat precum formele reale; el poate folosi aceste forme reale complet liber, poate utiliza după bunul plac ceea ce există în realitate şi a şi făcut-o. De aceea basmul este vlăstarul cel mai pur al vechii clarvederi primitive. Este ca un rest al clarvederii anterioare. Pedantul rece, care ajunge în toate la o abordare profesorală, poate să nu simtă acest lucru; el nu are nici un motiv să-l simtă, dat fiind că, în faţa oricărui adevăr, el întreabă: „Corespunde asta întru totul cu realitatea?"

Imediat după ce doamna Balde a povestit basmul despre fantezie, apar Philia, Astrid, Luna şi Cealaltă Philia. Cuvintele lor revelează dispoziţia sufletească plină de speranţă în care se află Capesius după ce a depăşit dificultăţile care l-au întâmpinat pe calea dezvoltării sale.

TABLOUL ŞAPTE

Păzitorul Pragului – al cărui nume îl poartă drama – apare acum aici, în tabloul şapte, sub formă vizibilă. În prezentarea personajelor şi evenimentelor din dramă, Rudolf Steiner a aşezat Păzitorul Pragului printre făpturile pe care le-a indicat ca entităţi ale elementului spiritual uman, alături de Dublul lui Thomasius, Sufletul Theodorei, Vocea conştiinţei, Philia, Astrid, Luna, Cealaltă Philia. Toate aceste făpturi stau într-un raport strâns cu Păzitorul Pragului.

Printr-o strădanie serioasă spre cunoaşterea de sine, conştiinţa morală îl poate conduce pe om la vieţuiri precum cele pe care Rudolf Steiner le descrie drept întâlnirea cu Păzitorul Pragului. Dacă, cu conştiinţa trează, urmărim viaţa noastră de până acum şi ne îndreptăm mai

întâi privirea spre tot ceea ce conştiinţa noastră respinge, ne vedem pe noi înşine încărcaţi cu toate slăbiciunile şi imperfecţiunile noastre. Viziunea pe care o are conştiinţa ne arată o imagine a propriei noastre fiinţe greu de suportat. Cu cât conştiinta noastră morală este mai trează, cu cât viziunea vieţii noastre este mai clară, cu atât mai mult descoperim în noi slăbiciuni şi insuficienţe. Prin disciplina spirituală, faptul poate deveni şi mai puternic. Viziunea fiinţei proprii, la care ajungi astfel, ar putea deveni insuportabilă dacă nu s-ar dezvolta simultan forţele şi facultătile care acţionează în acord cu conştiinţa noastră. Dacă ajungi să înţelegi că în conştiinţa morală se manifestă o voinţă divină, şi dacă, în acelaşi timp, nu descoperi nimic în fiinţa proprie care să aparţină voinţei divine, atunci ai impresia că această conştiinţă morală ar condamna fiinţa proprie.

Conştiinţa morală nu numai că îi conştientizează omului propriile sale slăbiciuni şi lipsuri; ea îl conduce spre cunoaşterea a ceea ce corespunde adevăratei entităţi umane, nu spre cea care este plină de slăbiciuni şi imperfecţiuni. Când conştiinţa noastră nu este de acord cu faptele şi comportarea noastră, atunci ştim – într-un mod mai mult sau mai puţin clar – ce înseamnă o comportare demnă a omului. Aprecierile pe care le-am dobândit despre demnitatea umană, toate aprecierile se pot completa şi asambla într-o imagine a idealului omenirii care ne apare ca o formă de lumină. Remarcăm apoi că slăbiciunile şi lipsurile noastre devin vizibile prin lumina acestei forme ideale. Vedem distanţa dintre fiinţa noastră actuală şi ţelul dezvoltării noastre ca om. Vedem ceea ce nu corespunde ţelului dezvoltării noastre şi trebuie biruit, dacă vrem să devenim în adevăr oameni. Recunoaştem ceea ce trebuie să

biruim sau să lepădăm, dacă vrem să acţionăm în acord cu armonia cosmică spirituală divină.

Te poti întreba dacă orice efort individual nu te abate de la armonia cosmică spiritual-divină şi dacă strădania individuală nu încetează în armonia cosmică. La această întrebare se poate răspunde că, în cursul evoluţiei umane, formarea individualităţii s-a legat cu o abatere a omului de la armonia cosmică spiritual-divină. Individualitatea, sau ceea ce este personal în om, era ceva ce nu corespundea cu voinţa divină. Acordul cu voinţa divină nu putea fi restabilit decât prin renunţarea la voinţa proprie. Acest lucru s-a modificat prin întruparea lui Hristos în omul individual. Prin aceasta, în omenire a intrat capacitatea de a face din impulsurile individuale ceva care să corespundă voinţei divine. Aceasta este capacitatea de iubire, care se dăruie liber, fără să ia în seamă legăturile de sânge, reciprocitatea sau recompensa. Această iubire se manifestă ca o facultate individuală, şi totuşi ea este în acord cu armonia cosmică spiritual-divină. Ea este exprimarea individualităţii spirituale sau a Eului superior al omului, da, ea este forţa centrală a Eului superior. Prin faptul că a venit în omenire prin Hristos, ea poate fi caracterizată ca forţă a lui Hristos care acţionează în om. Acolo unde această forţă este prezentă în om, conştiinţa nu poate condamna întreaga lui proprie fiinţă. Imaginea ideală a omenirii nu mai este pentru el ceva individual exterior, care respinge orice efort individual, ci este modelul individualităţii sale spirituale, a Eului său superior. Prin faptul că, în forţa Eului superior, omul recunoaste forţa pe care a dat-o Hristos omenirii, imaginea ideală umană a Eului superior îi va apărea ca fiind imaginea spirituală a lui Hristos.

Ceea ce apare, mai mult sau mai puţin clar, în judecata pe care o face conştiinţa morală asupra propriei

noastre vieţi apare în toată intensitatea şi claritatea sa la întâlnirea cu Păzitorul Pragului. Această întâlnire şi felul cum omul vieţuieşte adevăratul Eu propriu sunt descrise de Rudolf Steiner în ciclul ***Tainele Pragului***, unde spune: „Aş dori să vă fac atenţi asupra faptului că omul, când părăseşte corpul său fizic, în jurul căruia are lumea fizică, intră apoi în lumea elementară; după ce lumea elementară a devenit ambianţa sa, el trăieşte în corpul său eteric întocmai cum în lumea fizică trăieşte cu corpul fizic. Când el, clarvăzător, iese din corpul său eteric, trăieşte în corpul său astral, având ca ambianţă lumea spirituală. Şi am arătat că omul poate ieşi şi din corpul său astral şi să fie în adevăratul său Eu. Atunci el are ca ambianţă lumea supraspirituală. Intrând în aceste lumi, omul ajunge în cele din urmă la ceea ce are mereu în adâncurile sufletului său, la adevăratul său Eu, în timp ce în lumea spirituală el ajunge la modalitatea în care se revelează în ea adevăratul Eu, cealaltă Sine, adică se învăluie de entitate-gând vie. Noi toţi, care trăim în lumea fizică, avem în noi această «cealaltă Sine», numai că o conştienţă normală nu ştie că fiinţa celeilalte Sine, adevăratul Eu, este vieţuită doar atunci când te înalţi în lumea spirituală şi supra-spirituală. Dar, de fapt, purtăm mereu în noi acest adevărat Eu, ca pe însoţitorul nostru permanent. Însă acest adevărat Eu îl întâlnim la Pragul lumii spirituale, acest Eu adevărat există într-un mod aparte, s-ar putea spune că este împodobit într-un mod ciudat. La Pragul către lumea spirituală, acest adevărat Eu se poate îmbrăca cu tot ceea ce – aş zice – ne atrage, ne reţine întreaga noastră fiinţă în lumea fizic-senzorială, sau cel puţin în lumea elementară. – Deci întâlnim adevăratul, propriul nostru Eu la Pragul lumilor spirituale... Şi această cealaltă Sine, acest adevărat Eu, îmbracă toate slăbiciunile noastre, tot ceea ce trebuie să

lepădăm şi ceea ce nu vrem să lepădăm atunci când trebuie să trecem Pragul pentru că – ca oameni fizic-senzoriali – suntem legaţi de toate acestea prin obişnuinţă. Întâlnim deci la Pragul lumii spirituale o fiinţă spirituală care este diferită de toate celelalte fiinţe spirituale pe care le putem întâlni în lumea suprasensibilă. Toate celelalte fiinţe spirituale apar oarecum, mai mult sau mai puţin, cu învelişuri care sunt totuşi mai potrivite naturii lor proprii decât este cazul cu învelişurile Păzitorului Pragului" (p. 5).

În ***Ştiinţa ocultă***, Rudolf Steiner a arătat cum întâlnirea cu Păzitorul Pragului devine o întâlnire cu Hristos: „Când discipolul spiritual s-a ridicat la o trăire a intuiţiei, el nu numai că va cunoaşte imaginile lumii spiritual-sufleteşti, nu numai că va citi relaţia lor în «scrierea ocultă»; el ajunge la cunoaşterea fiinţelor prin a căror acţiune comună a luat naştere lumea, căreia el îi aparţine ca om. Prin aceasta el învaţă să se cunoască pe sine însuşi sub acea formă pe care o avea ca fiinţă spirituală în lumea spiritual-sufletească. El a ajuns la o percepţie a Eului superior şi a remarcat cum trebuie să-şi ducă mai departe munca pentru a-şi domina Dublul său, «Păzitorul Pragului». Dar el l-a întâlnit şi pe marele Păzitor al Pragului, care stă în faţa lui somându-1 să-şi continue munca. Acest «mare Păzitor al Pragului» devine acum modelul său, spre care aspiră. Când discipolul ajunge la acest sentiment, el poate să recunoască cine se află de fapt în faţa lui ca «marele Păzitor al Pragului». Acest Păzitor se transformă de-acum înainte pentru percepţia discipolului spiritual în forma-Hristos, a cărui entitate şi intervenţie în dezvoltarea pământească au fost arătate în capitolele precedente din această carte. Discipolul spiritual devine prin aceasta iniţiat în însuşi misterul sublim care este legat

de numele lui Hristos. Hristos i se arată ca fiind «marele model pământesc uman»".

În dramă, la începutul tabloului şapte se face o prezentare a Păzitorului Pragului; din cuvintele sale aflăm modul în care se apropie Johannes Thomasius de Pragul lumii spirituale. Păzitorul spune:

„Ce aprige dorinţe răsună până-aici;
Aşa lărmuiesc sufletele umane ce se-apropie de mine
'Nainte de-a-şi fi cucerit deplin calmul lăuntric.
Totuşi pofta e cea care le mână
Şi nu forţa care poate vorbi creând,
Fiindcă, tăcând, ea s-a putut crea pe sine".

Rudolf Steiner a prezentat în conferinţa a VIII-a din ciclul ***Tainele Pragului*** influenţa pe care, la Prag, o poate avea asupra lumii spirituale lăcomia după trăiri spirituale. El spune: „Dacă omul caută, cu sufletul său sănătos, cunoştinţele ştiinţei spiritului şi nu trăieşte cu pofta bolnăvicioasă după trăiri spirituale, nu i se va putea întâmpla nimic rău la acest hotar. Când observi tot ce este de observat în cadrul adevăratei, autenticei ştiinţe a spiritului, nu se întâmplă altceva decât că, într-un fel, pentru sufletul căutător, Lucifer şi Ahriman îşi ţin reciproc echilibrul la Pragul lumii spirituale şi tocmai de aceea omul nu intră cu sufletul său în lumea spirituală. Dar dacă există o anumită lăcomie de a pătrunde în lumea spirituală, atunci are loc ceea ce poate fi numit: râvneşti la lumea spirituală. Ahriman învârtoşează această jinduire, iar în conştienţa omului se năpusteşte ceva ce totuşi nu poate intra. Atunci omul vieţuieste în stare învârtoşată ceea ce a râvnit din lumea spirituală, şi aceasta îi apare în totul după modelul impresiilor fizice; pe scurt, el are halucinaţii, iluzii, el crede că se află în faţa lumii spirituale, pentru că a ajuns până la Păzitorul Pragului, dar nu a trecut prin faţa lui, ci a

fost respins împreună cu lăcomia lui spirituală. Şi ceea ce a jinduit se învârtoşează în ceva ce poate conţine imagini adevărate ale lumii spirituale, dar nu conţine ceea ce este important, ceea ce este necesar pentru ca sufletul să aibă o viziune clară a adevărului şi valoarea a ceea ce el vede. – Pentru a trece corect pe lângă Păzitorul Pragului, este nevoie ca omul să dezvolte într-un mod just cunoaşterea de sine, adevărata, reala cunoaştere de sine, cunoaşterea de sine fără nici o rezervă" (p. 7). Din cuvintele pe care le rosteşte Johannes Thomasius în faţa Păzitorului este evident că el contemplă unele iluzii anterioare ale cunoaşterii de sine şi nu remarcă eroarea în care se află. Cum primul avertisment al Păzitorului Pragului nu-l poate reţine în dorinţă de a trece Pragul, este obligat să-şi amintească faptul că de cealaltă parte a Pragului nu poţi păstra cu tine decât ceea ce ai dobândit printr-o strădanie spirituală pură şi a rămas la fel de pur. Dar acest lucru el i l-ar fi dat în posesie lui Ahriman. Astfel, lui nu i-ar mai fi rămas nimic. Dacă el s-ar regăsi spiritual, ar fi o fiinţă fără de fiinţă. Dar nici asta nu-l face să dea înapoi. El este gata să renunţe la toată fiinţa lui de până aici pentru a o găsi pe Theodora. Pasiunea pentru ea s-a transformat într-o căutare pătimaşă după lumina care i se revelează sufletului ei. El spune:

„Eu însă *voi fi* şi-o voi găsi pe Theodora.
Ea trebuie să-mi fie izvorul luminii care,
Sufletului ei, lipsit de ştiinţa pământească,
Mereu i se poate revela din belşug".

Să ne reamintim aici cuvintele pe care le-a rostit Capesius în tabloul cinci, anume ce i se dezvăluie prin contemplarea spirituală cu privire la starea de fapt a lui Johannes Thomasius:

„Thomasius o poate vedea pe Theodora,
De vrea să folosească ochiul spiritului.
De-aceea nici moartea ei nu pune capăt
Patimei ce lui îi este-atâta de funestă.
Va trebui doar să se comporte altfel
Decât atunci când Theodora încă
Era în trupul pământesc:
El va râvni cu pasiune la lumina
Ce i se revelează ei din înălțimi spirituale,
Chiar dacă ea nu are știința pământească.
Ar urma ca Thomasius să capteze această lumină,
Ca prin el, apoi, s-o poată primi Lucifer.
Atunci acesta va putea ca, prin lumina zeilor,
Să țină pe vecie-n sfera sa
Știința pe care Thomasius a putut
S-o cucerească prin forțe pământești".

Cuvintele lui Johannes, prezentate mai înainte, concordă cu intențiile lui Lucifer menționate aici. Ele sunt rostite sub influența lui Lucifer. Referitor la cuvintele citate aici, Capesius a indicat un ajutor ce poate veni prin Strader. Dar deja în tabloul trei al dramei se vede că Maria și Benedictus duc o luptă împotriva lui Lucifer pentru a-l ajuta pe Johannes să se poată libera din sfera lui Lucifer. Influența lui Lucifer asupra lui Johannes devenind evidentă în fața Păzitorului Pragului, Maria începe să vorbească și continuă astfel să-l ajute. Ea descrie mai întâi ființa Păzitorului Pragului și misiunea lui. Referindu-ne la acest moment al dramei, să ne amintim ce spune Rudolf Steiner în ciclul ***Despre inițiere...***: „Să presupunem că cineva, după ce a dobândit capacitatea de a trece granița respectivă, ajunge din lumea simțurilor în lumea suprasensibilă. La graniță, el se va întreba: Ce trebuie să las acum dacă vreau să mă cuuosc în lumea suprasenzorială? «Trebuie să

părăsesc – îşi spune el, dacă este cu totul stăpân pe sine –, trebuie să părăsesc tot ceea ce am vieţuit, învăţat, dobândit în diferitele întrupări pe Pământ – de la începuturile lui până în timpul de faţă. Toate acestea trebuie să le las aici, fiindcă păşesc într-o lume în care tot ceea ce se poate învăţa în timpul întrupărilor nu mai are nici un sens»... La graniţa dintre existenţa senzorială şi existenţa spirituală te afli deci nu în faţa unui sistem de noţiuni, ci în faţa unei realităţi care acţionează doar ca a realitate suprasenzorială, dar atât de concret, atât de viu, precum un om: acesta este Păzitorul Pragului. El este aici ca o fiinţă reală concretă. Şi dacă faci cunoştinţă cu el, îl cunoşti şi ca pe o fiinţă ce aparţine unei categorii de entităţi care au participat într-un fel la viaţă, de la începutul Pământului, dar nu au mai participat la ceea ce este vieţuit drept fiinţă sufletească. Aceasta este fiinţa care urma să fie caracterizată în drama *Păzitorul Pragului* prin cuvintele:

«Tu, care de la-nceputul Pământului trebuie
Să păzeşti Pragul acestei împărăţii, tu ştii
Ce au nevoie, ca să-l poată trece,
Fiinţele ce ţin de felul şi de timpul tău».

Acest «timp al tău» şi «felul tău» este ceva ce decurge din fiinţa lucrului: alt timp şi altă natură au oamenii – altă natură şi alt timp au fiinţele care s-au separat de la începuturile Pământului de căile omenirii. Intri acolo în contact cu o fiinţă despre care îţi spui: «O fiinţă este în faţa mea, ea află şi vieţuieşte multe din lume; dar ea nu se preocupă de ceea ce poate fi vieţuit pe Pământ ca iubire, durere şi chin şi nici ca eroare şi imoralitate; ea nu ştie şi nu vrea să ştie nimic despre tot ce s-a petrecut în entitatea fundamentală a omului până în prezent». Tradiţia creştină exprimă acest fapt, spunând: «În faţa misterului devenirii omului, aceste entităţi şi-au acoperit faţa». Deosebirea care

există între aceste entităţi şi naturile omeneşti este ca de la cer la pământ... Astfel ai sentimentul că: «Trecând prin culturile pământeşti tu te-ai încărcat vrând-nevrând cu imperfecţiuni; dar trebuie să te întorci la starea originară, trebuie să găseşti pe Pământ calea înapoi, iar această fiinţă şi-o poate arăta fiindcă ea nu s-a încărcat cu greşelile tale». Acum stai în faţa unei fiinţe ca în faţa unui adevărat reproş, mare şi grandios, care este ca un imbold spre ceea ce nu eşti. Asta îţi arată în mod viu această fiinţă, şi aici te simţi umplut cu totul în fiinţa ta de ştiinţa a ceea ce eşti sau nu eşti. Te afli deci în faţa unui reproş viu... Este o întâlnire absolut reală şi ea face ca în faţa ochilor tăi să apară dintr-o dată ceea ce ai devenit ca om pământesc, în existenţa sensibilă. În acelaşi timp, ea este *cunoaştere de sine* în sensul cel mai adevărat, mai cuprinzător. Te vezi pe tine însuţi aşa cum eşti şi te vezi pe tine însuţi aşa cum trebuie să devii!".

Aceste cuvinte ale lui Rudolf Steiner lămuresc cunoaşterea pe care o are Maria cu privire la fiinţa şi sarcinile Păzitorului Pragului. Cu toate că, potrivit acestei cunoaşteri, Johannes ar putea să treacă Pragul în lumea spirituală doar ca o fiinţă fără de fiinţă; Maria ştie că în el trăieşte ceva care are trăinicie de cealaltă parte a Pragului, şi anume acea iubire care a fost destinată oamenilor „mai înainte ca Lucifer să înceapă lupta". Într-o viaţă pământească de demult, ea însăşi i-a putut revela lui Johannes:

„Despre-acel Dumnezeu ce locuieşte-n oameni
Şi care-a biruit odinioară puterile morţii
Pentru că El putea trăi Fiinţa iubirii".

Dacă Maria îl însoţeşte acum pe Johannes cu această iubire dincolo de Prag, se poate ca în el să se trezească

amintirea acelei vieţi pământeşti anterioare şi, o dată cu aceasta, iubirea divină pe care el a primit-o atunci.

Johannes se vede pe sine aşa cum a fost într-o viaţă anterioară, fără să se recunoască însă. El vieţuieşte gândurile sale trecute care erau pătrunse de comunicările unui îndrumător înţelept, care a dat o cu totul altă orientarea vieţii sale. El se leagă cu iubire de făptura în care se vede pe sine însuşi – fără să se recunoască – într-o viaţă pământească anterioară. Putem remarca aici ceea ce Rudolf Steiner a descris ca fiind urmarea unei jinduiri către lumea spirituală, cauzată de lăcomie. Un tablou adevărat al lumii spirituale se uneşte cu o iluzie. Johannes consideră drept percepţie a sa spirituală ceea ce de fapt el ar dori să perceapă. El vrea să vadă în viziunea spirituală o confirmare a dorinţelor sale prezente şi crede că o vede pe Theodora într-o viaţă pământească anterioară.

Păzitorul îi cere să recunoască fiinţa sufletească spre care el se înclină cu iubire fierbinte. Te poţi îndoi că această fiinţă i-ar fi la fel de benefică precum a visat-o el. Lucifer şi „cealaltă Philia" caută să-l menţină pe Johannes în iluzia sa.

COMENTARII ALE LUI HUGO REIMANN PE BAZA NOTELOR MATHILDEI SCHOLL (TABLOURILE VIII, IX, X)

TABLOUL OPT

Pentru că Maria a făcut legământ să-l însoţească pe Johannes în lumea spirituală şi să trezească în el forţa iubirii spirituale, pe care ea i-o mijlocise într-o viaţă pământească anterioară ca forţă hristică, pot trece amândoi Pragul spre lumea spirituală. De aceea, în acest

tablou este prezentată sfera în care pătrund ei imediat după întâlnirea cu Păzitorul Pragului. Despre ce sferă este vorba, vom afla din următorul pasaj din ciclul ***Problemele sociale şi pedagogice din punctul de vedere al ştiinţei spiritului***, în care Rudolf Steiner spune: „Ştiţi cu toţii din prezentarea pe care am făcut-o privitor la această vieţuire individuală că momentul când omul păşeşte peste acel Prag între aici – care pentru conştienţa omului este lumea senzorială – şi dincolo, care este lumea spirituală, este un eveniment care cuprinde fiinţa umană în adâncul ei. Tot ce se află dincolo de Pragul spre lumea suprasensibilă este cu adevărat altfel decât stau lucrurile în lumea senzorială. Omul încearcă atunci ceva ce a fost vieţuit în liniştea vechilor epoci, iar cei ce l-au vieţuit atunci l-au exprimat prin acest cuvânt plin de semnificaţie: «a trece prin poarta morţii». Cel care vrea cu adevărat să treacă Pragul, trebuie neapărat să cunoască ce este moartea în fiinţialitatea ei. Trebuie să recunoască semnificaţia morţii pentru ansamblul vieţii omului".

Domeniul morţii, în care intră cel ce trebuie iniţiat după trecerea Pragului, îl vedem înfăţişat aici ca „împărăţia lui Ahriman". Cu privire la misiunea lui Ahriman, Rudolf Steiner spune în ciclul ***Despre iniţiere...*** următoarele: „În timp ce Lucifer dezvăluie tot nedezvăluitul, Ahriman are o misiune ce poate fi caracterizată astfel: acolo unde se află lumea noastră senzorială, acolo unde ea poate deveni vizibilă, acolo este şi Ahriman; doar că el este invizibil pentru lumea senzorială, el pătrunde în ea suprasensibil. Ce ajutor ne oferă Ahriman? În lumea simţurilor, el ne ajută enorm. El ajută fiecare suflet; şi anume, el ajută fiecare suflet să transporte în lumile superioare cât se poate mai mult din lumea simţurilor, din ceea ce are loc în lumea simţurilor şi nu poate avea loc decât acolo. Lumea

simţurilor este aici cu un scop; ea nu este numai o Maya. Ea există pentru ca în ea să aibă loc evenimente, pentru ca entităţile să aibă experienţe. Ceea ce se desfăşoară, ceea ce este vieţuit aici trebuie transportat în lumea suprasensibilă. Iar forţa care poate transporta în veşnicii ceea ce este mai valoros în lumea senzorială, această forţă este forţa lui Ahriman".

Astfel, aşa cum în strădania omului spre revelaţia spirituală este prezent Lucifer, tot astfel activitatea pământească îl îndreaptă spre Ahriman. În dramă, vedem mai întâi, în împărăţia lui Ahriman, pe Marele Maestru (Hilarius) şi pe maestrul de ceremonii (Friedrich Trautmann) al Alianţei miştilor, care continuă strădaniile Ordinului templierilor, vrând să cerceteze adevăratele ţeluri de viitor ale omenirii, spre a sădi germeni pentru viitoare fapte în sufletele oamenilor. Efortul îndreptat spre activitatea pământească îi conduce pe aceşti doi reprezentanţi ai Alianţei miştilor în sfera lui Ahriman. Ei vor să ia din domeuiul morţii seminţele pentru fapte viitoare ale oamenilor. Bineînţeles, acest lucru este posibil doar dacă acolo sunt prezente forţele de înviere aduse în omenire prin Hristos. Nu te poţi aştepta de la Ahriman ca el să reveleze adevăratele ţeluri ale omenirii. În timp ce Hilarius crede că va primi de aici – de la Ahriman – indicaţia corectă, el este victima erorii. Friedrich Trautmann începe să întrevadă această eroare.

Pentru cel care vrea să acţioneze în mod just pe Pământ, este important să cunoască sfera lui Ahriman. În ciclul: ***Cerinţa fundamentală a epocii noastre***, Rudolf Steiner spune: „Omul modern trebuie în primul rând să aibă un sentiment precis, sau măcar o reprezentare intelectuală clară, despre forţele care sunt în Univers forţele de degenerare, forţele de distrugere..., forţele de

dezintegrare, forţele de moarte, forţele paralizante – de la care omul îşi întoarce bucuros privirea: prin aceasta el se face pe sine orb şi nu învaţă să participe la evoluţie, fiindcă el fuge din faţa forţelor de dezintegrare".

Este extrem de important ca omul actual să cunoască acţiunea lui Ahriman, fiindcă ştiinţa modernă a naturii, cu toate că a devenit ceva ahrimanic, poate fi considerată ca precursor al unei noi cunoaşteri şi al unei noi înţelepciuni. Rudolf Steiner spune în acelaşi ciclu: „Un precursor al unui mod nou de a pătrunde în înţelepciunea cosmică, chiar dacă este doar un precursor şi chiar dacă este într-un mod ce, pentru început, i-aş spune ateu – un precursor a apărut o dată cu noul mod de gândire naturalist-ştiinţific. Acolo mai este ceva ce omul încearcă să elaboreze prin activitatea sufletului său. Este vorba desigur, aşa cum am accentuat adesea, de a privi în viitor antroposofic lumea spirituală, la fel cum, de la Copernic încoace, s-a privit ordinea naturală exterioară pur mecanic. A învăţa să priveşti divinul aşa cum ai învăţat să priveşti mecanic lumea exterioară, de la Copernic, Galilei, Giordano Bruno încoace – este ceva ce trebuie înţeles de fiecare dacă vrem să ajungem să înţelegem epoca noastră".

Din următoarele cuvinte ce aparţin aceluiaşi ciclu, reiese că Rudolf Steiner a aşezat ca sarcină esenţială pentru ştiinţa spiritului antroposofică: „O gândire *pătrunzătoare*, educată la şcoala reprezentărilor ştinţelor naturale moderne, dar îndreptată spre lumea spirituală care se revelează din nou: aceasta este, în fond, şi configuraţia ştiinţei spiritului orientată antroposofic. Acesta este scopul ei, fiindcă ea ţine seama de cerinţele prezentului. De aceea ea poate coborî din anumite înălţimi spirituale până la înţelegerea omului cu nevoile sale de zi cu zi".

Asemănătoare este și sarcina comunicată lui Strader prin gura lui Capesius, ca revelație spirituală, în tabloul cinci al dramei, pentru a-l ajuta pe Johannes Thomasius, și anume:

„Thomasius va fi însă cu siguranță
Întors din drumul rău al lui
Dacă Strader se îndreaptă spre-acele țeluri care,
În viitor, vor transforma spiritual știința umană,
Apropiind-o astfel de știința divină.
Ca țelurile astea să i se arate, trebuie
Să îl urmeze, ca discipol, pe Benedictus".

Benedictus arată că la început se impune ca Strader să ajungă la cunoașterea sferei lui Ahriman. De aceea Strader intră aici cu aceste cuvinte:

„Îndrumările ce mi le-a dat Benedictus,
De a mă-viețui puternic în gândire,
Ele m-au dus 'n-această-mpărăție-a morții?"

Strader viețuiește acum cum doisprezece oameni legați karmic de el, ale căror suflete au ajuns, în somn, până acolo, sunt judecate de Ahriman. Calculat la rece, destinul lor este trasat. Strader își dă seama că ceea ce spune Ahriman este adevărat în acest loc, pentru Pământ însă ar trebui să se dovedească fals. Apoi Strader viețuiește durerea profundă ascunsă în cuvintele aspre ale lui Ahriman. Această latură a ființei lui Ahriman, Rudolf Steiner o descrie în conferința din 23 octombrie 1921 (apărută în „Goetheanum", anul 1931). El spune acolo: „În timp ce ființele luciferice sunt, ca să spunem așa, ființe ale mâniei, fiintele ahrimanice pot fi numite fiinte ale suferinței, fiindcă ele tind propriu-zis spre forma umană, dar nu pot ajunge pentru ele însele la ea. Aceste ființe ahrimanice trec printr-o suferință cumplită. Lucrurile se petrec ca și când un animal ar simți în sine într-un mod

obscur: Trebuie să stai drept, trebuie să fii un om – ca şi când totul în el ar vrea să se sfărâme. Această durere cumplită o simt de fapt fiinţele ahrimanice. Şi ea nu poate fi uşurată decât dacă ele se apropie de om şi pun stăpânire pe inteligenţa lui. Atunci inteligenta le ostoieşte această durere. – De aceea ele ţin morţiş la inteligenţa umană, se cramponează de ea oarecum cu toată fiinţa lor. Fiinţa ahrimanică are ca o dureroasă pătrundere de sine cu inteligenţa omenească; de aceea doreşte ea să se unească cu omul, pentru a ajunge la inteligenţă. – Deci omul este câmpul de luptă între luciferic şi ahrimanic. Se poate spune: lucifericul pune stăpânire pe tot ceea ce este artistic, pe tot ce este teologic abstract. Arhimanicul este ca ceva ce se înalţă din lumea materială, trece prin lumea animală, face un efort cumplit de dureros către om, vrea să-şi însuşească inteligenţa – dar este respins de fiinţa supraumană –, totdeauna este respins, dar ar dori să ia cu sine inteligenţa umană. Ahrimanicul vrea în permanenţă să pătrundă în om şi să-l oprească doar la inteligentă, nelăsându-l să se ridice spre imaginaţiune şi inspiraţie, fiindcă el ar vrea să-l oprească pe om lângă el ca să îşi uşureze propria sa suferinţă. Tot ceea ce s-a format în omenire începând cu epoca ahrimanică, în special ca ştiinţă materialistă, care provine din această durere a existenţei materiale ostoită prin om, este de natură ahrimanică. Vedem cum urcă ştiinţa materialistă. Omul o plăsmuieşte. Din momentul în care omul o cultivă în sine, Ahriman se uneşte cu ştiinţa sa în el. Şi întocmai cum Lucifer este implicat în artistic, Ahriman este implicat în special în creaţia mecanică, tehnică, în ceea ce vrea să extragă inteligenţa din om, vrând s-o atragă în maşină, indiferent dacă aceasta este un instrument mecanic sau maşinăria fiinţei statului".

În aceeaşi conferinţă, Rudolf Steiner vorbeşte şi despre atitudinea pe care trebuie să o avem faţă de fiinţele ahrimanice: „Singura posibilitate este ca în tot ce a apărut de la Renaştere încoace să introducem adevărul despre Hristos. Ceea ce s-a dezvoltat ca ştiinţă materialistă, ca tehnică industrială în timpurile mai noi, este cu totul de natură ahrimanică şi l-ar înlănţui pe om de pământ dacă ele s-ar răspândi fără înţelegerea lui Hristos. Omul nu ar mai ajunge la existenţa jupiteriană. Dar dacă vom aduce adevărul despre Hristos, dacă vom aduce o nouă viaţă spirituală, dacă vom aduce într-o formă nouă imaginaţiunile, inspiraţia, intuiţia în cunoaşterea lumii exterioare, vom mântui forţele ahrimanice. Cum poate fi prezentată artistic această mântuire am prezentat, din cele mai diverse laturi, în dramele-misterii. Dar ar fi o înfrângere a omului prin Ahriman dacă adevărul despre Hristos nu s-ar putea dezvolta în continuare ca o concepţie cu adevărat spiritualizată, debarasată de teologie. Ştiinţa materialistă, mecanicismul industrial exterior ar hărăzi pe om morţii pământeşti, adică ar construi o cu totul altă lume, în care omul ar continua să trăiască mai mult sau mai puţin pietrificat în folosul entităţilor ahrimanice, dacă adevărul despre Hristos nu ar pătrunde din nou fiinţa materialistă modernă, spiritul mecanic modern, într-un mod spiritual” (p. 210).

Acţiunea fiinţei lui Hristos în această sferă ne este prezentată în dramă prin Maria şi Johannes, care au apărut, după Strader, în domeniul lui Ahriman. Ei au trecut Pragul spre lumea spirituală – Prag în faţa căruia se aflaseră în tabloul precedent – şi a trebuit să intre mai întâi în acest domeniu, Aici, Johannes resimte teamă şi aixietate. Maria îi arată forţa prin care va putea să suporte această încercare.

Este forţa care acţionează datorită legământului pe care ea l-a rostit în împărăţia lui Lucifer, cu aceste cuvinte:

„Dar află că-n inima pe care Maria acum
Ţi-o opune, disciplina spirituală a dat viaţă
Puterii de-a ţine mereu iubirea de sine
Departe de orice cunoaştere.
În viitor nu mă voi lăsa niciodată pradă
Beatitudinii pe care oamenii o simt
Atunci când gândurile se maturizează.
Vreau să îmi înarmez inima pentru sacrificiu,
Ca spiritul meu mereu să poată gândi doar
Şi astfel, gândind, să-nalţe zeilor fructele cunoaşterii.
Cunoaşterea va fi pentru mine un sacerdoţiu.
Şi ceea ce lucrează astfel înlăuntrul meu
O să se reverse apoi puternic asupra lui Johannes".

Forţa acestui sacrificiu se opune influenţelor pietrificatoare ale lui Ahriman. Odată cu ea, omul cucereşte lumina „pe care spiritele trebuie să o creeze când beznele paralizează forţele de viaţă".

Ahriman spune că în imperiul său dorinţele îngheaţă şi el trebuie să trăiască fără bucurie, în frig. Viziunea spirituală pe care a vieţuit-o Johannes în faţa Păzitorului Pragului a fost falsificată datorită dorinţelor aduse cu el din existenţa senzorială. Îngheţarea dorinţelor în imperiul lui Ahriman poate duce la biruinţa asupra iluziei pricinuite de aceste dorinţe. Păzitorul spune acum despre sufletul a cărui întrupare interioară a contemplat-o Johannes şi – cu toate că era propriul său suflet – l-a considerat ca fiind sufletul Theodorei:

„Când încă erai 'n-afara acestei împărăţii
Şi mă rugai să îţi îngădui să intri.
El ţi-a apărut în imagine; şi iluzia-i posibilă
Doar în imaginea creată de dorinţă.

Acum vei putea privi însă-n adevăr
Sufletul care, într-o viaţă de demult,
Locuia-n acel bătrân pe care l-ai văzut".

Abia acum Johannes se recunoaşte pe sine în făptura în care el a vrut să vadă sufletul Theodorei, fiindcă o dorea. Acum, cu forţele pe care i le dăruie Maria, el poate să intre:

„... în temeliile lumilor în care
Sufletele-şi cuceresc simţământul divinului
Prin victorii care nimicesc şi din care nimicire
Îşi cuceresc curajos existenţa".

TABLOUL NOUĂ

Vedem aici pe scenă, în prim-plan, un peisaj matinal plăcut însorit, iar în fundal un oraş plin de fabrici şi de construcţii industriale. Prim-planul şi atmosfera ce se degajă din el diferă cu totul de tabloul precedent, care înfăţişa imperiul lui Ahriman.

„Aici e locul unde-adesea Benedictus,
În blânda lumină-a soarelui de dimineaţă,
Se dedică discipolilor săi, care pot asculta atent
În sacră dispoziţie, cuvintele înţelepciunii sale".

Fundalul, îngrămădirea aridă a clădirilor oraşului în care Benedictus face efortul „s-aline prin fapte de iubire durerea oamenilor", reaminteşte de imperiul lui Ahriman. Prim-planul este mai înrudit cu imperiul lui Lucifer. Dar cuvintele pe care Benedictus le spune aici elevilor săi se referă la acţiunea corectă a oamenilor pe Pământ, la care Lucifer şi Ahriman trebuie luaţi în seamă, fără însă să aibă un rol determinant.

În discuţia cu Capesius, Benedictus arată că un nod al destinului trebuie să fie desfăcut prin actul liber al discipolilor săi. Aceste noduri ale destinului iau naştere

prin datoriile apărute între oameni. Pentru a deznoda un nod al destinului este necesar să cunoşti datoriile pe care le ai, dar nu numai cunoaşterea greşelilor ca fapte, ci şi posibilitatea de a le transforma în bine. În lumina acestei cunoaşteri – devin perceptibile ţelurile Sinei superioare, care este motivată să îndrepte greşelile şi prin această îndreptare cucereşte dreptul creaţiei libere. Cunoaşterea culiselor destinului îi face pe oameni să se unească pentru ca, prin acţiunea lor comună, nodurile destinului să poată fi desfăcute şi ei să se străduie în deplină libertate spre ţelurile omenirii. Acestea sunt cuprinse în discuţia dintre Benedictus şi Capesius. Benedictus arată îndeosebi că, în viitor, Capesius va avea o importantă activitate împreună cu Johannes Thomasius şi Strader, activitate care va promova în sens corect binele omenirii. În legătură cu deosebirea dintre căile de iniţiere ale acestor trei personaje, au fost date aici multe indicaţii. Amintim că acestea s-au pregătit intens de la obârşiile Pământului pentru ca acum să se poată uni într-o triadă puternică.

Importanţa triadei a fost arătată pe larg de către Rudolf Steiner în conferinţa a V-a din ciclul ***Tainele Pragului***. El se referă acolo la anumite vieţuiri ale lui Capesius, care nu sunt înfăţişate în drame. El descrie foarte concret cum Capesius vine în căsuţa familiei Balde cuprins de îndoială cu privire la adevărul şi temeiul ştiinţei naturii şi cum tata Felix şi doamna Felicia pregătesc în el o înţelegere a tainei numărului şi măsurii. Felix Balde vorbeşte de raporturile numerice în care sunt rânduiţi atomii, încât – datorită înţelepciunii care apare în raporturile numerice – să se poată revela principiul spiritual dintre atomi. Doamna Felicia, printr-o povestire care trezeşte forţe în sufletul lui, îl face să înteleagă ceea ce spune Benedictus în legătură cu acest mister. Rudolf

Steiner spune textual: „Şi în timp ce înainte profesorul Capesius, probabil tocmai datorită erudiţiei sale, ar fi avut puţină înţelegere pentru expunerile lui Benedictus, acum el le înţelege perfect; ca şi cum un bob de grâu ar fi căzut în sufletul său prin povestirea Feliciei, ar fi fecundat forţele sufletului său... Benedictus spunea: Să observăm trei lucruri! În primul rând gândirea umană, reprezentarea umană, gândul pe care îl poate purta omul în sine, prin care – în singurătatea sa – îşi face inteligibilă lumea. Să aibă gânduri, să şi le expună lăuntric în deplină singurătate, asta omul o poate face numai pentru sine. Pentru asta nu ar avea nevoie să se lege cu un alt om. Cel mai bine este să se închidă în cămăruţa lui şi, în tăcere, să încerce să înţeleagă lumea şi evenimentele ei prin gândirea care este închisă în el, cu forţa pe care o are gândirea lui la un moment dat. Apoi, Benedictus spunea: Da, când se procedează astfel cu gândirea, atunci în fiecare om elementul sensibil al sufletului urcă în permanenţă în gânduri, înlăuntrul reprezentărilor. Prin aceasta se apropie mereu de om tentaţia, ispita elementului luciferic. Este absolut de neimaginat ca omul să reflecteze în singurătate, să mediteze, să filosofeze şi să-şi explice lucrurile lumii fără ca în gândirea sa să pătrundă o influenţă din sufletul său simţitor şi, prin aceasta, un impuls luciferic... În ce priveşte scrierea, lucrurile se petrec puţin altfel. Prin ea, gândirea este sustrasă dispariţiei şi devine durabilă. V-am arătat cum Ahriman încearcă mereu să sustragă dispariţiei tot ceea ce vieţuieşte în gândirea umană... Între cele două, între gândirea solitară şi scriere, avem cuvântul; cuvântul, prin care nu mai poţi fi singur, ca în cazul gândirii. Prin cuvânt trăieşti într-o comunitate... Limbajul are importanţă în comunitate. Astfel cuvântul este smuls din singurătatea personalităţii umane; el se desfăşoară în comunitate...

Aşadar, în elementul vorbirii, al cuvântului, avem o stare intermediară. Dacă ar fi rămas ceea ce trebuia să fie, dacă elementul luciferic nu ar fi intervenit în cuvânt, atunci cuvântul ar fi corespuns stării intermediare divine, liberă de Lucifer şi Ahriman... Aşa însă cuvântul a fost pe de o parte influentat de Lucifer. În timp ce gândul, dacă este luat singur, este supus aproape în întregime elementului luciferic, cuvântul – pe de o parte – este puţin cuprins de elementul luciferic, în modul în care am explicat; pe de altă parte, şi scrisul acţionează înapoi asupra cuvântului, şi cu cât va progresa omenirea, cu atât va fi mai mare importanţa scrisului pentru vorbire... Faptul este recunoscut de acest suflet al lui Capesius, după ce s-a maturizat îndestul peutru a putea înţelege că în întregul curs al evoluţiei cosmice există o trinitate – pe de o parte lucifericul, gândirea solitară, pe de altă parte ahrimanicul, scrierea, iar în al treilea rând, starea de mijloc, divinul pur. El a recunoscut acum numărul trei în acest fapt important al dezvoltării culturii pe plan fizic şi a putut presimţi că numărul trei trebuie căutat pretutindeni. Atitudinea lui Capesius faţă de legea numărului este acum diferită, el simte acum... fiinţa numărului în devenirea lumii; tot acum îi apare clară şi fiinţa măsurii: el înţelege că, în fiecare triadă, două se comportă ca opuse şi trebuie aduse în armonie. Capesius a recunoscut o mare, o puternică lege cosmică, ştie că această lege trebuie să se afle, sub o anumită formă, nu numai în planul fizic, ci şi în lumile superioare".

Dacă luăm în seamă cuvintele lui Benedictus, după care forţele sufleteşti ale lui Capesius, Johannes Thomasius şi Strader pot acum să se unească puternic într-o triadă, atunci găsim că şi în această triadă putem recunoaşte doi poli şi un mijloc. Pe Capesius l-am văzut în domeniul lui

Lucifer, nu însă şi pe Strader. În sfera lui Ahriman l-am întâlnit pe Strader, dar nu şi pe Capesius. Johannes Thomasius era atât în sfera lui Lucifer cât şi în cea a lui Ahriman. Mijlocul nu este deci scutit de influenţa lui Lucifer şi a lui Ahriman, ci este terenul de luptă a acestor două puteri. Misiunea părţii mediane a fiinţei umane este tocmai aceea de a armoniza tot mai mult influenţele luciferice şi ahrimanice, pentru a înfăptui adevăratul umanism, în acord cu voinţa divină. În legătură cu aceasta, în conferinţa a şasea din acelaşi ciclu, în care vorbeşte despre lucifericul şi ahrimanicul din arte, Rudolf Steiner spune: „În arhitectură şi sculptură sunt impulsuri ahrimanice. Aici avem de-a face cu formele. Dacă vrei să realizezi ceva în arhitectură sau sculptură, trebuie să vieţuieşti în elementul formei. Acest element al formei domneşte în planul fizic. Aici, stăpânii propriu-zis sunt Spiritele formei... În domeniul fizic avem de-a face cu Spiritele formei împreună cu elementul ahrimanic. Pe de altă parte, dacă luăm elementul muzical şi poetic, acestea sunt arte în care, într-un sens mai restrâns, acţionează impulsurile luciferice. Într-un anumit sens, putem numi poezia şi muzica arte influenţate luciferic, în timp ce în sculptură şi arhitectură sunt influenţe ahrimanice... Pe linia de mijloc între ahrimanic – în arhitectură şi sculptură – şi luciferic, în poezie şi muzică, se află pictura; ea este, într-un fel, un domeniu neutru, dar nu aşa încât să te instalezi comod şi să-ţi spui: Deci, eu pot picta liniştit, nici Lucifer şi nici Ahriman nu au nici o putere! Tocmai linia mediană este locul spre care se îndreaptă din ambele părţi atacurile luciferice şi ahrimanice, şi în fiecare clipă trebuie să te aperi de ele; deci în domeniul picturii se poate întâmpla să cazi, în sensul cel mai puternic al cuvântului, sub stăpânirea uneia sau alteia dintre aceste puteri. Linia

mediană este aceea în care tot timpul trebuie să te menţii între polarităţi, între opoziţii, şi să păstrezi echilibrul armonic prin voinţa omenească şi prin fapta omenească".

Această triadă ce rezultă din două polarităţi şi mijlocul echilibrat poate fi găsită în diferite domenii ale activităţii umane. Rudolf Steiner spune, în conferinţa a V-a din acelaşi ciclu, în legătură cu un domeniu şi mai important: „Aceeaşi domnie a trinităţii, a polarităţii sau a opozabilităţii în trinitate, a echilibrului poate fi găsită şi în alte puncte ale existenţei. Putem aborda un lucru şi dintr-un alt punct de vedere: gândirea, reprezentarea interioară. Prelucrarea interioară a tainelor lumii este unul dintre ele. Al doilea este percepţia pură, să spunem simplul auz. Există oameni care sunt dotaţi îndeosebi pentru a gândi frământându-şi mintea; sunt alţii care nu gândesc cu plăcere, ei ascultă orice, iau totul aşa cum aud, pe bază de autoritate, chiar dacă este vorba de autoritatea fenomenelor naturii; fiindcă există şi o dogmatică a experienţei exterioare: atunci când laşi să se impună fenomenele naturale exterioare.

Benedictus putea cu uşurinţă să-i arate profesorului Capesius: în gândirea solitară se află încă o dată ispita luciferică, în ascultarea simplă, în simpla percepere se află elementul ahrimanic. Se poate obţine o stare intermediară, trecând, aşa-zicând, între cele două. Nu e nevoie nici să întârzii în gândirea meditativă şi complicată, prin care te închizi ca un eremit îu sufletul tău, nici să te dărui simpiei ascultări sau priviri a ceea ce urechile şi ochii pot percepe. Poţi face şi altceva, poţi da viaţă celor gândite, o viaţă atât de vie şi de puternică încât gândurile proprii apar în faţa ta ca fiinţe vii, te cufunzi viu în ele, ca în ceva ce auzi şi vezi în afară, aşa încât gândurile proprii devin tot atât de concrete ca ceea ce auzi şi vezi. Aceasta este starea de mijloc. În

simpla gândire care face speculaţii, Lucifer se apropie de om. În auzul simplu, fie el percepţie sau autoritatea unui om, se află elementul ahrimanic. Dacă întăreşti lăuntric şi trezeşti sufletul încât parcă auzi sau vezi gândul propriu, atunci ai meditaţia. Meditaţia este o stare de mijloc. Nu este nici gândire, nici percepţie. Este o gândire care trăieşte în suflet tot atât de viu pe cât de vie este percepţia, este o percepţie care nu percepe ceva exterior, ci gânduri. Între elementul luciferic al gândirii şi elementul ahrimanic al percepţiei, viaţa sufletului se revarsă în meditaţie ca în elementul divin-spiritual care poartă în sine numai progresul manifestărilor cosmice. Omul care meditează, care trăieşte în gândurile sale aşa încât ele devin vii în el, asemenea percepţiilor, trăieşte în curentul divin. La dreapta, el are simpla gândire, la stânga are elementul ahrimanic, auzul simplu; şi el nu exclude nici pe una, nici pe cealaltă, el ştie că trăieşte într-o triadă, că numărul ordonează viaţa; şi el ştie că aici este o polaritate, o opoziţie a două lucruri, între care curge meditaţia sa. El ştie că, în meditaţie, elementul luciferic şi cel ahrimanic trebuie să-şi creeze contraponderea, să păstreze echilibrul. În toate domeniile face omul cunoştintă cu acest principiu cosmic al numărului şi al măsurii, pe care a ajuns să-l recunoască şi Capesius, după ce sufletul său a fost pregătit, sub îndrumarea lui Benedictus".

Capesius este îndrumat de către Benedictus spre esenţa triadei în legătură cu forţele sufleteşti. (Forţele sale sufleteşti trebuie să se unească într-o triadă cu cele ale lui Johannes şi ale lui Strader.) El este înzestrat în mod deosebit pentru cercetarea lumii sufletului şi a spiritului. De îndată ce a vieţuit fiinţial lumea spirituală, lumea exterioară a fost redusă pentru el la o existenţă de umbră,

pentru ca astfel să se poată dezvolta cu mai mare forţă contemplarea spirituală.

Strader este dotat cu totul altfel. El se leagă mai mult de lumea simţurilor pentru a acţiona în ea. De aceea a trebuit să cunoască imperiul lui Ahriman. El povesteşte acum lui Benedictus vieţuirile pe care le-a avut în domeuiul lui Ahriman, durerea şi apăsarea sufletească pe care a resimţit-o acolo, încremenirea gândirii, modul în care Ahriman făcea socoteli cu suflete şi voia să îşi aleagă doisprezece oameni pentru opera sa. Din răspunsul pe care îl dă Strader la o întrebare a lui Benedictus reiese că el a devenit conştient de legătura sa de destin cu cei doisprezece oameni întâlniţi în sfera lui Ahriman. Benedictus explică acum sensul măsurii şi al numărului în devenirea lumilor, referindu-se la numărul doisprezece. Strader răspunde:

„Fiindcă-am cunoscut sensul numărului şi măsurii
Voi izbuti şi să sustrag lucrarea mea
Din sfera lui Ahriman şi să o dărui, roditoare,
Zeilor Pământului".
Bendictus răspunde:
„A trebuit să recunoşti sensul numerelor
În Univers, prin puterea lui Ahriman;
Aşa era nevoie pentru orientarea sufletului tău.
Disciplina spirituală te-a condus 'n-această sferă
Pe care a trebuit s-o cunoşti, ca astfel
Forţa ta de creaţie să înflorească-n mod sănătos".

În ciclul ***Orientul în lumina Occidentului***, Rudolf Steiner vorbeşte despre numerele şapte şi doisprezece. El spune în conferinţa a IX-a: „Iar misterele numărului sunt cele la care se ajunge oarecum cel mai greu. – S-a spus că între numerele şapte şi doisprezece există un anumit raport şi că acest raport are oarecum de-a face cu spaţiul şi timpul. Se

poate ca misterele despre care vorbim să fie treptat-treptat înţelese de toţi oamenii, dar pentru ceea ce ţine de singura cunoaştere recunoscută astăzi, acest lucru nu constituie decât o simplă afirmaţie. E necesar mai întâi să o elucidăm. Te orientezi în toată agitaţia lumii – am mai putut arăta asta – când poţi să deosebeşti exact raporturile preponderent spaţiale şi cele preponderent temporale. Înţelegi lumea, felul cum ea ne înconjoară, în primul rând în spaţiu şi timp. Dar dacă nu te limitezi numai la a vorbi abstract despre spaţiu şi timp, dacă vrei să înţelegi cum se ordonează raporturile în timp şi cum este aşezată fiecare fiinţă una faţă de alta în spaţiu, atunci există un fir care te conduce pe de o parte prin raporturile temporale şi pe de altă parte prin raporturile spaţiale. Să observăm mai întâi spiritual-ştiinţific cursul fenomenelor cosmice. Să aruncăm o privire înapoi, asupra întrupărilor anterioare ale oamenilor, raselor, culturilor, asupra intrupărilor anterioare ale Pământului însuşi. Ne facem o idee despre ceea ce trebuie să urmeze în viitor, deci în timp. Dar ne vom orienta din ce în ce mai corect, dacă vom spune: Vom judeca evoluţia *temporală* pornind de la o reţea pe care o vom construi cu ajutorul numărului şapte...Dimpotrivă, numărul doisprezece este un fir conducător pentru tot ceea ce dăinuie unul lângă altul în spaţiu. O ştiinţă care, într-o anumită epocă, era înţelepciune a simţit asta întotdeauna. De aceea ea a vorbit astfel despre fenomenele cosmice care aparţin Pământului nostru: ca să descurcăm relaţiile spaţiale a ceva ce se petrece pe Pământ, le raportăm la douăsprezece puncte fixe distribuite în spaţiu. Aceste douăsprezece puncte fixe sunt indicate în spaţiul cosmic prin cele douăsprezece semne ale cercului zodiacal. Acestea trebuiau să fie douăsprezece puncte de bază, la care se raportează totul în spaţiu. Dar ele nu sunt stabilite în mod arbitrar de gândirea umană. Ea le-a luat din realitate şi şi-a

format această relaţie orientativă prin faptul că în spaţiu te descurci cel mai bine dacă te raportezi la douăsprezece părţi. Atunci când se vorbeşte de schimbări, adică despre ceea ce se petrece în timp, ştiinţa mai veche a luat ca bază cele şapte planete. Numărul şapte este firul conducător... Tot ceea ce ne înconjoară exterior se grupează în spaţiu; ceea ce curge interior, se grupează în timp. De aceea, tot ce se adresează interiorului omenesc este verificat pe baza firului conducător al numărului şapte".

În dramă, urmează apoi o discuţie între Maria şi Johannes Thomasius, discuţie din care reiese ce a provocat în sufletul lui Johannes faptul că el a intrat în imperiul lui Ahriman. De acum, el nu va mai ţese sub formă de imagini ceea ce sufletele trăiesc visând doar în corp; el ştie că toate acestea apar din egoism şi că acest egoism se manifestă ca o sete de cunoaştere. Cu totul alta este cunoaşterea dobândită în sferele îngheţate ale adevărului la care a ajuns Johannes. Şi lui îi este arătată importanţa măsurii şi numărului. Maria îi spune:

„Cel care vrea să se consacre-activ devenirii umane
Şi să producă opere care să acţioneze viu,
Ca forţe, în decursul vremilor, el trebuie
Să se încredinţeze-ntâi puterilor care,
Luptând, aduc în profunzimea realităţilor
Număr şi măsură în ordine şi dezordine".

Johannes, înainte de toate, a vieţuit puternic în el dualitatea Sinei superioare şi inferioare. Scena se termină cu aceste cuvinte ale Mariei:

„Că mergi în adevăr sau eroare,
Îţi poţi păstra mereu deschisă perspectiva
Ce face ca sufletul tău să poată răzbi mai departe,
De porţi curajos imperativele care
Provin de la fiinţele-mpărăţiei spirituale".

TABLOUL ZECE

În tablourile precedente s-a arătat cum diferiţi oameni recunosc în mod diferit esenţa măsurii şi numărului. Vedem acum cum încep să-şi organizeze acţiunea lor comună în funcţie de măsură şi număr. Ordonarea vieţii după măsură şi număr începe într-un loc sacru, ca un act de consacrare. Din cele mai vechi timpuri au existat lăcaşuri sfinte, centre de armonizare a activităţii umane. După vechea înţelepciune, locul sacru trebuia să fie ca un mic Cosmos, plăsmuit după imaginea marelui Cosmos (a Universului frumos ordonat). În legătură cu diferenţa dintre vechea şi noua înţelepciune, Rudolf Steiner spune în conferinţa a patra din ciclul ***Cerinţa socială fundamentală a epocii noastre***: „Omul însuşi a fost înţeles pornindu-se de la Cosmos. Aceasta este caracteristica de bază a vechii înţelepciuni... Se pornea de la Cosmos spre om. În prezent, ca şi în viitorul apropiat, această cale nu mai poate fi parcursă de om pentru dezvoltarea sa... Noi pornim de la om, mai întâi înţelegem omul şi trecem apoi de la această înţelegere a omului la înţelegerea Cosmosului. Este drumul pe care l-am urmat într-un anumit domeniu în ***Ştiinţa ocultă***; este drumul ce va trebui urmat mai ales în viitor...Observăm omul, căutăm înţelegerea, *cunoaşterea omului*, şi pornind de la cunoaşterea omului trecem la *cunoaşterea Cosmosului*. – Aceasta este marea revelaţie, iubiţii mei prieteni, după care trebuie să trăim în ce priveşte înţelegerea a tot ce este spiritual. Toate vechile religii şi tradiţii care s-au mai păstrat din concepţiile antice despre Cosmos s-au născut din vechea revelaţie care pornea de la înţelegerea Cosmosului la înţelegerea omului. Ele nu vor mai putea aduce nimic omenirii; vor putea doar să fie privite istoric şi să te facă să simţi cu oarecare

veneraţie trecutul. Chiar şi confesiunile religioase s-au apropiat de sfârşitul lor. În ce priveşte celălalt aspect, cunoaşterea omului, ne aflăm la început; ea trebuie extinsă la o cunoaştere a Cosmosului".

Vechea cale a iniţierii, orientată spre înţelepciunea despre Cosmos, era aceeaşi pentru toţi oamenii care aveau voie să păşească pe ea. Multe căi conduc la înţelepciunea despre om, corespunzător destinului individual al diferiţilor oameni. După cuvintele lui Benedictus, elevii săi şi-au deschis sufletului lor

„Lumina spirituală în felul în care
Se potriveşte destinului lor".
Acum, tot ceea ce au dobândit individual,
„Ei trebuie, unul pentru altul, să facă roditor
.....
Şi pot să facă asta numai dacă forţele lor,
Orânduite după număr şi măsură, vor să se unească,
În locul de iniţiere, într-o unitate superioară, care
Să trezească-ntâi la viaţă-adevărată
Ceea ce doar în existenţă trebuie să rămână izolat".

Conform vechii iniţieri, fiinţele individuale trebuiau să se insereze în ordinea permanentă, descifrată în Cosmos. Actualmente este important ca individul, fiecare conform destinului său, să găsească în sine principiul ordonator şi să se unească liber şi de bună voie pentru a constitui o unitate mai înaltă. Cunoaşterea destinului trebuie să facă posibilă o armonie, datorită căreia oamenii să poată înfăptui ceva ce nu ar fi putut realiza. Acest element adus de discipolii lui Benedictus nu trebuie să distrugă vechea înţelepciune. Noul se alătură vechiului, iar vechiul este interiorizat în nou. În ciclul menţionat mai sus, Rudolf Steiner spune: „Vedeţi, iubiţii mei prieteni, nervul înţelegerii lumii spirituale constă în faptul că toate

lucrurile care vin din vechile timpuri devin interiorizate, că exteriorul devine interior, fiindcă prin aceasta este ridicat la nivelul conştienţei umane ca ceva sfânt, cum era înainte.

Această tendinţă trebuie să îşi găsească locul în ansamblul noii evoluţii a omenirii. Singură această tendinţă, iubiţii mei prieteni, este creştinismul secolului XX".

Templul înfăţişat în dramă s-a aflat în faţa unei încercări atunci când a trebuit să ia hotărârea de a-l primi în el pe Johannes Thomasius. Eroarea acestuia a protejat atunci Templul de întuneric. Motivul pe care Thomasius l-a invocat pentru a nu intra în Templu a fost o eroare. În realitate, o cunoaştere ce i-a rămas inconştientă l-a împiedicat să treacă pragul Templului înainte de a fi trecut Pragul lumii spirituale. Deci acum iniţierea trebuie să aibă loc în afara Templului. Templul nu trebuie să mai fie un loc de iniţiere; ci un loc în care iniţiaţii armonizează acţiunea lor comună. Principiile iniţierii, conform epocii noastre, sunt făcute publice, aşa încât până la o anumită treaptă iniţierea poate fi dobândită fără nici un fel de îndrumare personală. În prima conferinţă a ciclului ***Misteriile Orientului şi ale creştinismului***, Rudolf Steiner spune: „În epoca noastră, principiul iniţierii s-a transformat deja atât de puternic încât, la o anumită treaptă, până la un anumit nivel poate fi atins oarecum fără o călăuzire personală – prin faptul că în prezent poţi face publice principiile iniţierii, aşa cum este cazul, de pildă, cu cartea mea ***Cum se dobândesc cunoştinţe despre lumile superioare?*** Cel care încearcă cu multă seriozitate să parcurgă vieţuirile care sunt expuse în această carte poate ajunge foarte, foarte departe în ce priveşte principiul iniţierii. Prin aplicarea asupra sufletului său a celor prezentate acolo, el poate să meargă atât de departe încât existenţa lumilor spirituale să devină pentru el o cunoaştere, aşa cum este cunoaşterea

lumii fizice exterioare – şi asta pentru simplul motiv că el poate face saltul la înţelegerea lumii spirituale, succesiv şi treptat, însă prin aplicarea la propriul suflet a celor descrise. A devenit acum posibil să se descrie chiar calea de iniţiere ce trebuie parcursă, fără să apară – ca să spunem aşa – evenimente speciale în viaţa sufletească, evenimente care să o ducă la catastrofe şi schimbări deosebite. Ca urmare, astăzi este posibil chiar să se discute public despre căile care conduc în lumile spirituale. Dar, desigur, trebuie spus că şi astăzi, dacă vrem să avansăm în continuare, dacă vrem să avansăm substanţial, drumul în lumile spirituale este legat de îndurarea anumitor suferinţe, dureri, a unor evenimente cu totul deosebite, care pot interveni uluitor şi revoluţionar în viaţa omului şi faţă de care trebuie să devii deosebit de matur. Accentuez încă o dată: oricine poate să parcurgă fără pericol ceea ce este publicat, şi poate să ajungă prin aceasta foarte departe. Bineînţeles însă, drumul în lumile spirituale nu este nicăieri închis, iar dacă vrei să depăşeşti o anumită graniţă şi să mergi mai departe, trebuie o anumită maturitate, dacă vrei să continui fără tulburări deosebite ale vieţii sufleteşti – nu este vorba de tulburări interioare. Aceste tulburări trec desigur pe lângă suflet, dacă tot restul iniţerii decurge în mod corect. Este chiar necesar să decurgă în mod corect".

Hilarius spune acum că aici sufletele jertfesc cu umilinţă spiritului roadele ce se coc în intimitatea lor, că ele se străduie să facă din voinţa proprie o revelaţie a voinţei lumilor, încât Templul să fie condus de înţelepciunea cosmică. El vrea să urmeze ceea ce a citit Benedictus în cartea destinului. Discipolii acestuia, care sunt iniţiaţi în afara Templului, trebuie să fie primiţi în

Templu pentru a înnoda activitatea lor la slujba de până acum a Templului.

Discipolii lui Benedictus sunt atunci introduşi în Templu şi conduşi în locuri precise. Johannes primeşte locul de la răsărit, lângă Benedictus şi Hilarius. Acesta din urmă îi transmite funcţia sa şi îi indică responsabilitatea faţă de cuvintele din Templu. Johannes acceptă funcţia pentru că puterile destinului şi necesităţile sunt cele care au făcut apel la sufletul său. El este conştient că Eul său obişnuit nu este demn de această funcţie. Dar a resimţit acum că Eul superior este activ în el şi că Eul obişnuit trebuie să îl slujească în viitor. În slujba Templului, el va trebui să fie atent ca Eul inferior să nu tulbure munca pe care o are de îndeplinit Eul superior.

Vieţuirea atât de puternică a opoziţiei dintre Eul inferior şi Eul superior este ceva cu care omul actual se confruntă mai mult decât se confrunta omul din epocile trecute. Rudolf Steiner descrie acest fapt în conferinţa a IV-a din ciclul ***Misteriile Orientului...***: „Avem în Goethe ceva ce constituie într-un mod evident o dublă natură... În timpurile de demult, cele două naturi ale omului nu erau atât de disociate; asta nu se putea întâmpla în timpurile vechi. Abia în epocile mai noi a devenit posibil, fiindcă în natura umană se află acea parte a sufletului indicată – care a devenit inconştientă – şi partea moartă a organismului. Ceea ce a rămas viu poate să se cureţe şi să se purifice atât de mult încât aici să aibă loc ceea ce duce la *Basmul despre Şarpele verde şi Frumoasa floare de crin*; evident, cealaltă parte poate fi expusă atacurilor lumii exterioare. Şi întrucât aici se pot cuibări forţele caracterizate mai sus, se poate ca în anumite împrejurări să apară o armonizare redusă cu Eul superior al omului... Acesta este lucrul cel mai greu de înţeles, cel mai misterios în naturile asemănătoare cu cea a

lui Goethe. Dar asta este şi ceea ce determină atâtea lucruri misterioase în sufletele omeneşti din epoca modernă. Tot ceea ce are loc acolo sub formă de dualitate a naturii umane cuprinde întâi sufletul înţelegerii sau sentimentului, iar acesta se scindează propriu-zis în acele «două părţi», dintre care una se poate adânci destul de mult în materie, iar cealaltă se poate înălţa spre spirit".

Chiar iniţiaţii sunt astăzi supuşi mult mai mult vieţuirii dualităţii fiinţei lor decât în timpurile de demult. În legătură cu aceasta, Rudolf Steiner spune în aceeaşi conferinţă: „Toate legendele legate de Masa rotundă şi Regele Arthur reprezintă o repetare în sufletul senzaţiei a vieţuirilor epocilor trecute; toate legendele şi povestirile ce se raportează direct la Sfântul Graal – cu excepţia lui Parsifal – reprezintă ceea ce trebuie să străbată cu viaţă sufletul înţelegerii sau afectivităţii. Tot ceea ce se exprimă prin personajul lui Parsifal, acest ideal al noii iniţieri – în măsura în care această nouă iniţiere ţine de sufletul conştienţei –, reprezintă forţele pe care trebuie să ni le însuşim în special prin ceea ce numim sufletul conştienţei. Aşa poate fi reprezentată în linii mari acţiunea comună a celor trei mădulare ale omului timpului modern în figura de trei ori legendară. Şi aşa cum putem resimţi, prin vechile legende, profundele mistere ale sufletului uman, tot astfel prin aceste legende putem percepe tainele profunde ale Misteriilor epocii modeme. Ar fi cu totul fals să se creadă că esenţa iniţierii nu s-a schimbat din vechi timpuri şi că omul occidental de astăzi ar trebui să parcurgă aceleaşi etape ca un om din trecut sau chiar ca un oriental modern. Ceea ce a fost caracteristic într-o anumită perioadă de timp continuă – pentru anumite populaţii – până într-o epocă târzie. Este foarte adevărat că specificul iniţierii moderne este mai intim, că mult mai mari exigenţe

sunt puse interiorului sufletului omenesc, dar – într-un anume fel – această iniţiere nu atinge direct exteriorul naturii umane; exteriorul trebuie mult mai mult purificat şi limpezit decât în vechea iniţiere, încât interiorul să devină puternic şi stăpân peste exterior. Asceza exterioară, antrenamentul exterior ţin mult mai mult de esenţa vechii iniţieri; evoluţia nemijlocită a sufletului însuşi, astfel încât acest suflet să poată dezvolta chiar în interiorul său forţe puternice, ţine mult mai mult de esenţa noii iniţieri. Şi tocmai pentru că condiţiile exterioare sunt astfel încât incluziunile moarte din natura umană, care pot neliniști atât de mult astăzi pe iniţiaţi, sunt biruite abia în decursul timpului, de aceea trebuie spus: Acesta este motivul pentru care există şi vor exista chiar şi în viitor multe naturi umane, asemenea celei a lui Goethe, care, cu o parte a fiinţei lor, se înalţă foarte sus, cu cealaltă însă aderă la „omenesc, prea omenesc". Naturi care, în întrupările lor anterioare, nu au avut aceste caracteristici pot fi aruncate în noile încarnări în care poate apărea o profundă dizarmonie între organizarea exterioară şi cea interioară... Cu toate că aici nu este vorba de a lua câtuşi de puţin apărarea dualităţii naturii umane, ci de a pretinde, în sensul cel mai serios, ca sufletul să domine exteriorul, trebuie spus totuşi că faptele pe care le-am relatat sunt în acord cu noua evoluţie".

Această exigenţă ridicată la urmă, în legătură cu legenda lui Parsifal, a fost dusă şi mai departe de către Rudolf Steiner. În aceeaşi conferinţă el spune: „Astfel, în epoca actuală, natura umană poate fi încă dublă. În forţele care aparţin prin excelenţă sufletului conştienţei, omul trebuie să introducă cunoaştere, cunoaştere spirituală interioară, ştiinţă a spiritului. Omul trebuie să învingă cele două domenii pe care le traversează Parsifal; el trebuie să

învingă «apatia» şi «îndoiala» din sufletul său, fiindcă dacă, într-o întrupare viitoare, ar lua cu el apatia şi îndoiala, nu s-ar mai descurca cu ele. El trebuie să devină cunoscător în ce priveşte lumile spirituale... În ceea ce este prezentat cu privire la Parsifal, dacă este corect înţeles, putem găsi toate antrenamentele sufletului conştienţei, antrenamente necesare pentru a fi activat corect de către sufletul conştienţei, încât omul să poată lua în stăpânire forţele care se învârtejesc şi luptă unele cu altele în sufletul înţelegerii sau al sentimentului... Astfel, cel care vrea să pătrundă fiinţa Misteriilor moderne trebuie să simtă conştient că el stă în faţa lui însuşi, străduindu-se să devină cel ce tinde spre virtuţile lui Parsifal, dar ştiind că el este şi un altul, că – datorită tuturor condiţiilor din epoca modernă arătate, datorită faptului că este un om al epocii moderne – el este şi *Amfortas cel rănit*". Johannes Thomasius aparţine acelei categorii de oameni care, cu toată iniţierea lor, au încă mult de luptat cu Eul lor inferior.

Capesius şi-a primit locul la sud, lângă Bellicosus şi Torquatus. Acesta din urmă îi transmite sarcina de a sluji în acest loc al Templului în care iubirea trebuie să se reverse prin înţelepciuue. Dar în acest loc al Templului poate să ameninţe pericolul ca Lucifer să influenţeze cuvintele rostite aici. Capesius a făcut deja experienţa sferei lui Lucifer şi mărturiseşte acum că îl cunoaşte pe acesta, că este o fiinţă nici bună nici rea, care aduce importante servicii Cosmosului. El spune că ceea ce pare rău se poate transforma în bine, dacă fiinţe bune i-ar arăta direcţia, aşa cum binele poate să devină rău, dacă te slujeşti de el în sens rău. În legătură cu acest mod de a-l înţelege pe Lucifer, Rudolf Steiner spune în conferinţa a VI-a din ciclul ***Despre iniţiere...***: „Lucifer nu este periculos în peregrinările în lumile spirituale decât dacă ai dus cu tine

prea mult din natura şi fiinţialitatea omului senzorial... Măreţia individuală din fiecare suflet, ce este oare altceva decât germenele măreţiei întregii evoluţii cosmice a omenirii? Prin ce au influenţat omenirea Homer, Shakespeare, Dante, Goethe? Prin faptul că au fost nişte egoităţi care au purtat în interiorul lor Cosmosuri întregi, lumi care au izvorât doar din interiorul, din egoitatea lor. Prin aceasta însă impulsurile vieţii spirituale sunt aduse pe calea ocolită – a egoităţilor –, sunt impulsuri care, din epocă în epocă, mijlocese cele mai măreţe fapte, faptele spirituale ale omenirii. Iar aici este iar Lucifer. Aici el este purtătorul de lumină, impulsul şi puterea oricărei măreţii care, din marea forţă a veşniciei, izbucnind punctual din fiecare suflet omenesc, radiază în evoluţia omenirii. În ceea ce omul poate face pentru omenire sub influenţa purtătorului de lumină se află un reflex a ceea ce este cu adevărat Lucifer în lumile superioare, o imagine palidă a activităţii creatoare a lui Lucifer: să reveleze ceea ce nu este revelat. Se poate spune că Lucifer este rău? Se poate spune că Lucifer este bun? Se poate spune numai: cel care afirmă că Lucifer este rău şi trebuie izgonit ar trebui să spună şi că focul trebuie suprimat fiindcă, în anumite împrejurări, viaţa trebuie să moară în foc. Pe calea iniţierii aflăm că expresiile «bun» şi «rău» nu pot fi folosite chiar în acest fel, dacă vrei să caracterizezi esenţa ordinii cosmice suprasenzoriale. Focul este bun dacă acţionează în sens bun; este rău dacă acţionează în sens rău; în sine, el nu este nici bun, nici rău. Tot astfel stau lucrurile şi cu Lucifer. El exercită o influenţă bună asupra sufletului uman dacă devine cel care îl impulsionează pe om să scoată afară din suflet tot ceea ce omul poate jertfi ca individual pe altarul evoluţiei umane. Lucifer devine o fiinţă rea, adică ceea ce face el devine rău, dacă devine instigator pentru sufletul

uman ca acesta să vrea să aducă totul în sine doar pentru propria satisfacţie. Dacă vrem să ne referim la aceste entităţi, trebuie să urmărim cum acţionează faptele lor în lume. Acţiunile entităţilor suprasensibile pot fi descrise ca fiind bune sau rele; entităţile înseşi niciodată".

Torquatus remarcă faptul că, în ce-l priveşte pe Capesius, acesta ştie cum trebuie apreciate din locul său forţele cosmice. El indică totodată iubirea, care nu este evaluată după criterii raţionale. Benedictus spune apoi că iubirea vorbeşte deseori în şoaptă şi are nevoie de sprijin în profunzimile sufletului.

„În locul ăsta, ea trebuie să se unească
Cu tot ce-aici, după legi cosmice,
I se consacră spiritului într-o nobilă triadă".

Unirea iubirii spirituale juste cu această triadă va fi înfăptuită prin Maria. Referindu-se la cuvintele rostite de Capesius, ea spune că acestea

„... Revelează adevărul când se desprind corect
Din spiritul care, în evoluţia Pământului,
Îi poate-nvăţa pe oameni iubire".
Ea se referă aici la spiritul lui Hristos,
„Care-şi răspândeşte puterea sa supremă doar când
El însuşi locuieşte înlăuntrul sufletelor,
Şi care, iubind, viaţă vesteşte în moarte".

Pentru a resimţi strălucirea şi frumuseţea, omul are dreptul să se întoarcă spre Lucifer. Astfel el poate să se vieţuiască pe sine însuşi, dar nu trebuie să şi-l vrea niciodată pe Lucifer ca propria sa fiinţă. Dacă omul se înţelege just pe sine, poate să-şi spună:

În aceasta se exprimă ţelul evoluţiei pământeşti.

Benedictus explică faptul că, în împlinirea a ceea ce Maria a făgăduit în imperiul lui Lucifer, îi este arătat Templului calea spre salvarea Pământului.

„Şi Hristos va lumina peste locul sacru de
înţelepciune,
Încălzindu-l cu iubirea spiritului”.

Puterea lui Lucifer, care acţionează în obligaţia achitării datoriilor karmice, este distrusă prin puterea lui Hristos atunci când omul se umple din impulsul cel mai lăuntric cu forţa lui Hristos; altfel va fi forţat la aceasta de un destin necruţător.

„Acuma tatăl nu va mai pretinde Mariei
Să îşi achite datoria prin puterea lui Lucifer,
Fiindcă ea şterge datoria prin puterea lui Hristos.”

Magnus Bellicosus anunţă că de acum înainte Templul se poate uni cu sufletele care

„Au ajuns la lumină-n alt mod decât el,
Şi care totuşi sunt şi ele iluminate cu adevărat”.

Fiinţele de acest gen sunt Felix Balde şi doamna Balde. Ambii revelează în Templu felul lor de spiritualitate.

Strader şi-a primit locul în Templu la vest, lângă Friedrich Trautmann (Romanus). El are misiunea de a acţiona acolo unde îşi exercită influenţa Ahriman. Strader a învăţat să cunoască influenţa lui Ahriman şi a resimţit prin ea suferinţe şi îndoială. Dar n-a căzut în puterea lui Ahriman. Lumina pe care, timp de şapte ani, i-a mijlocit-o Theodora l-a apărat. În timp ce Strader afirmă acest lucru şi dă asigurări că această lumină primită în sufletul său nu va muri în veci, apare alături de el Theodora, ca fiinţă spirituală, şi spune:

„Am putut cuceri pentru tine lumina,
Fiindcă forţa ta se străduia către lumina mea,
Când ceasul tău s-a arătat împlinit”.

Strader este conştient că nu poate găsi calea spre ţelurile spiritului decât prin această lumină, prin care opera sa devine salvatoare. Este lumina Reprezentantului

omenirii, care reuneşte în el toate ţelurile adevăratei umanităţi. Strader promite să răspândească această lumină peste toate cuvintele care se vor desprinde din sufletul său în acest loc. O dată cu el, fiinţa Theodorei este şi ea consacrată acum slujbei sfinte a Templului.

La sfârşit apar Philia, Astrid, Luna şi Cealaltă Philia şi revelează, prin cuvintele lor, unirea forţelor sufleteşti umane cu Cosmosul, unire spre care se străduie Templul.

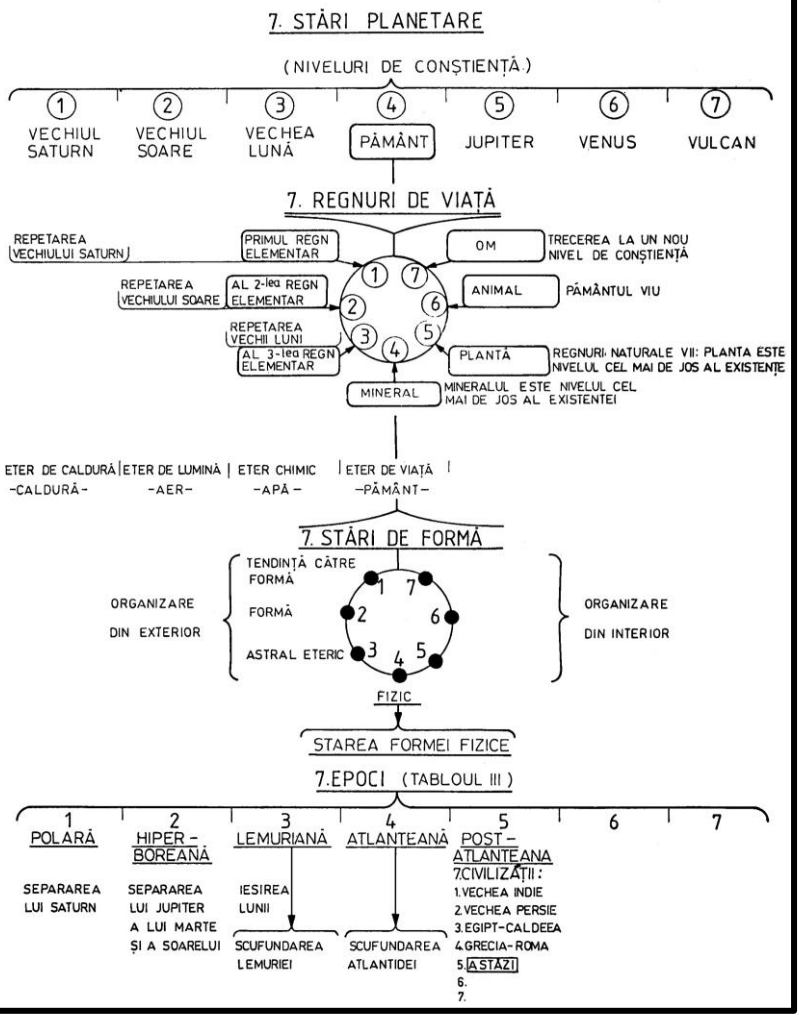
EPOCI DIN ISTORIA PĂMÂNTULUI ȘI PERIOADE GEOLOGICE

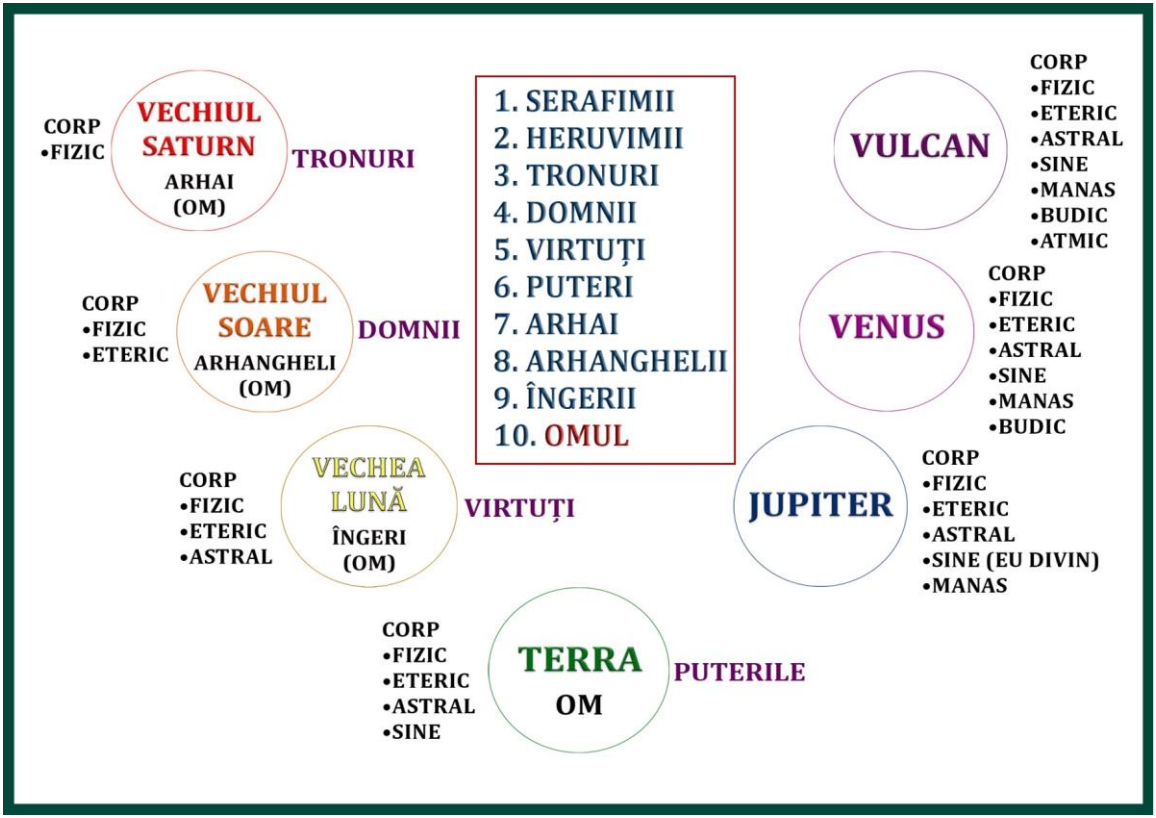
(cf. G. WACHSMUTH – Die Entwicklung der Erde)

REPETAREA FAZELOR MAI VECHI LA UN NIVEL SUPERIOR	ERA	ÎMPĂRȚIREA ÎN EPOCI			FAUNA	FLORA	FORMAREA ȘI STRUCTURA PĂMÂNTULUI
REPETAREA VECHIULUI SATURN	FAZE COSMICE	1. EPOCA POLARĂ		Stadii cosmice preliminare ale formării sistemului solar			
				Formarea sferei și a corpului lui Saturn			Diferențierea prin contracție a sferelor planetare
REPETAREA VECHIULUI SOARE		2. EPOCA HIPERBOREANĂ		Formarea sferei și a corpului lui Jupiter Formarea sferei și a corpului lui Marte Separarea Pământului și a Soarelui Pământul, organism planetar (înglobând și Luna) începe să evolueze în jurul Soarelui			
REPETAREA VECHII LUNI	PALEOZOIC	3. EPOCA LEMURIANĂ	INCEPUT	Epocă vitalizată Biosfera generatoare Diferențierea învelișurilor și a nucleului Archaic	Procese de schimb în atmosferă. Compuși albuminoizi Coloizi – suspensii		Formarea straturilor periferice. Atmosfera (TABLOU IV)
REPETAREA EPOCII POLARE ÎN EPOCA LEMURIANĂ					Primele forme animale și vegetale în atmosfera vitalizată.		Precipitare de substanțe primitive, viitoare roci primare
REPETAREA EPOCII HIPERBOREENE ÎN EPOCA LEMURIANĂ				Diferențierea internă și formarea straturilor Cambrian Silurian Devonian	Nevertebrate marine Trilobiți. Brahiopode. Corali. Pești primitivi Înmulțirea cochiliilor calcaroase	Forme vegetale primitive între două ape, alge, varec. Primele plante de uscat.	Sedimentare. Tendința de formare a unei suprafețe terestre plastice. Atmosferă apoasă și caldă.
MIJLOCUL EPOCII LEMURIENE			MIJLOC	Carbonifer	Amfibii	Ferigi Criptogame Lycopode	Cutarea suprafeței terestre (climat tropical în emisfera nordică)
				Permian Triasic	Reptile	Păduri de conifere	(Tendință puternică dar trecătoare de durificare)
SFÂRȘITUL EPOCII LEMURIENE	MEZOZOIC		SFÂRȘIT	Jurasic	Archeopterix Animale uriașe Saurieni Mamifere inferioare	Ferigi arborescente	Ieșirea Lunii Purificarea atmosferei Puternice transgresiuni marine.
				Cretacic Scufundarea Lemuriei	Păsări cu dinți Saurieni	Primii arbori foioși și plante cu flori angiosperme	Mobilitate reînoită a suprafeței terestre. Scufundarea Lemuriei
EPOCA ATLANTEANĂ	NEOZOIC (CENOZOIC)	4. EPOCA ATLANTEANĂ		1. Paleocen 2. Eocen 3. Oligocen Miocen Pliocen Terțiar	Primele copitate sălbatice. Mamifere superioare Vite Primate	Continuarea diferențierii plantelor până la flora actuală.	Atmosferă caldă încă, dar în curs de răcire. Deformarea plastică a Pământului până în Cuaternar. (TABLOU VII, VIII, IX)
				4. ♍ Diluviu 5. Cuaternar: Glaciații (TABLOU X) 6. ♍♑ 7. Scufundarea Atlantidei	(Schelete umane) Nici o nouă specie, însă modificări geografice ale florei și ale faunei.		Glaciații Scufundarea Atlantidei
EPOCA POST-ANTLANTEANĂ		5. EPOCA POST-ATLANTEANĂ		1. ♋ Vechea Indie 2. ♊ Vechea Persie 3. ♉ Egipt-Caldeea 4. ♌ Grecia – Roma 5. ♓ Astăzi 6. ♒ 7. ♑	Actuală	Actuală	Creșterea căldurii și micșorarea căldurii pe Pământ (TABLOU XI)

STADII PRELIMINARE ȘI PERIOADE EVOLUTIVE IN ORGANISMUL COSMIC

(cf. G. WACHSMUTH – Die Entwicklung der Erde)

CORP
•FIZIC
VECHIUL SATURN
ARHAI (OM)
TRONURI
CORP
•FIZIC
•ETERIC
VECHIUL SOARE
ARHANGHELI (OM)
DOMNII
CORP
•FIZIC
•ETERIC
•ASTRAL
VECHEA LUNĂ
ÎNGERI (OM)
VIRTUȚI
CORP
•FIZIC
•ETERIC
•ASTRAL
•SINE
TERRA
OM
PUTERILE
1. SERAFIMII
2. HERUVIMII
3. TRONURI
4. DOMNII
5. VIRTUȚI
6. PUTERI
7. ARHAI
8. ARHANGHELII
9. ÎNGERII
10. OMUL
VULCAN
CORP
•FIZIC
•ETERIC
•ASTRAL
•SINE
•MANAS
•BUDIC
•ATMIC
VENUS
CORP
•FIZIC
•ETERIC
•ASTRAL
•SINE
•MANAS
•BUDIC
JUPITER
CORP
•FIZIC
•ETERIC
•ASTRAL
•SINE (EU DIVIN)
•MANAS